

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

8-9/2020
Srpen-Září

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Mgr. Eva Machová, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcf.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcf.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1. 10. 2020
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcf.cz/bulletin.php>
(intranet)
[http://www.mfcf.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcf.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. Eva Machová,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám srpnové a zářijové dvojčíslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu najdete přehledový článek „Německá opatření v boji proti ekonomickým dopadům pandemie nemoci covid-19 – evropský premiant?“, který se věnuje vybraným nástrojům a podpůrným programům, jež vláda našeho západního souseda použila ke zmírnění dopadů koronakrizy. Dle některých komentátorů má dokonce díky nim mezi všemi zeměmi světa po odeznění epidemie právě Německo předpoklady k největší prosperitě. Ani německá opatření se však v této složité situaci, kterou kancléřka Merkelová označila za „největší výzvu od dob druhé světové války“, nevyhnula kritice v odborné literatuře. Vzhledem ke geografické blízkosti a provázanosti německé a české ekonomiky, může být zajímavé se podívat na některé názory podrobněji, zejména v kontextu právě probíhající diskuze o podpůrných programech přijatých či plánovaných vládou České republiky. Další články k tomuto tématu průběžně vycházejí mj. v časopisech Bulletin for International Taxation, European Taxation či International VAT monitor

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Odbor bezpečnosti a krizového řízení – oddělení bezpečnosti a prevence Karlovarského kraje publikoval na webu osvětovou publikaci Závislost na videohrách a finanční nástrahy, které videohry obsahují:

https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Documents/zavislost_videohry.pdf

Tisková zpráva Evropské komise o výpadku příjmů z DPH:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_1579

Publikováno na webu MF

Výroční zpráva o činnosti Auditního orgánu za rok 2019:

<https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/podpora-ze-zahranici/aktualni-informace/2020/vyrocnizprava-o-cinnosti-auditniho-orga-39465>

Makroekonomická predikce - září 2020:

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2020/makroekonomicka-predikce-zari-2020-39418>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 9. - 30. 9. 2020 se tentokrát věnuje tématu:

Superhrubá mzda

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu..... 5

Německá opatření v boji proti ekonomickým dopadům pandemie nemoci covid-19 – evropský premiant? 5

Dokumentace českého a zahraničního tisku.....11

Daně.....	11
Ekonomické vědy. Ekonomie	28
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	30
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	40
Informatika. Počítače	46
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	47
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	49
Podnik a podnikání.....	53
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	57
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	58
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	59
Právo.....	63
Statistika. Demografie. Sociologie.....	68
Účetnictví	70
Veřejná správa.....	71
Veřejné finance. Rozpočet	74
Zdravotnictví	77
Životní prostředí	78
Životní úroveň	78
Ostatní	78

Přehled nových knih..... 87

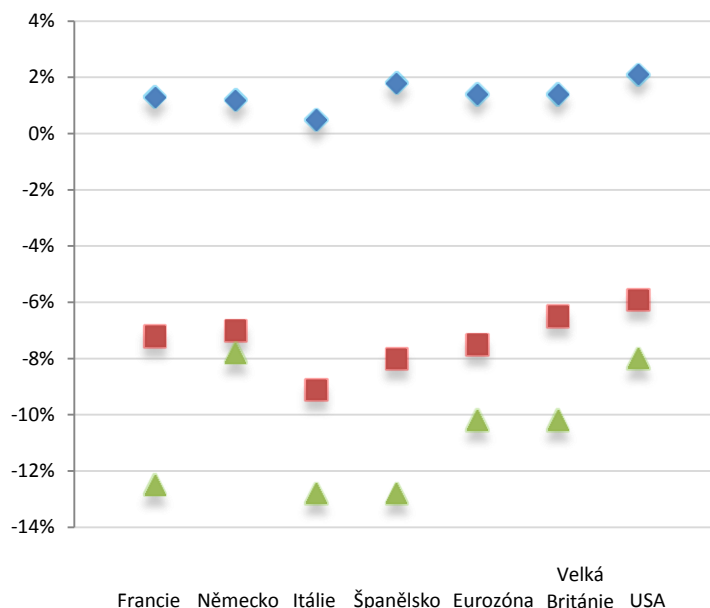
Německá opatření v boji proti ekonomickým dopadům pandemie nemoci covid-19 – evropský premiant?

Bc. Lucie Horáčková

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Srovnání prognóz růstu HDP na rok 2020 publikovaných MMF v říjnu 2019 ◆,
dubnu 2020 ■ a červnu 2020 ▲

Procentuální změna reálného HDP vzhledem k předchozímu roku

Graf č. 1 – A Grim Situation Gets Grimmer. Zdroj: Politico, IMF

Pandemie nemoci covid-19 zasáhla celý svět zvláště kvůli svým zdravotním dopadům. Postupem času se však s čím dál větší intenzitou začíná otevírat debata o jejích dopadech ekonomických. Situace je natolik bezprecedentní zejména s ohledem na skutečnost, že tzv. *lock-downem* byly zasaženy všechny světové ekonomiky, a to celoplošně - nejednalo se tedy o krizi jednoho vybraného sektoru, jak tomu bylo například v dobách světové finanční krize z let 2008/2009. Ačkoliv se ukázalo, že na tuto mimořádnou situaci nebyl připraven nikdo, některé země se s pandemií dokázaly vypořádat relativně lépe tím, že zaujaly přesně cílená opatření, která dokázala zpomalit šíření viru a následně pomohla zmírnit jeho ekonomické dopady.

Úspěšný německý model?

Podle *Global Health Security Index*, prostřednictvím něhož *Johns-Hopkins Institut* pravidelně zkoumá připravenost jednotlivých zemí na příchod zdravotní krize, se na první příčce z celkem 195 analyzovaných ekonomik umístily Spojené státy americké, následovány Velkou Británií. Spolková republika Německo se dle studie umístila na 14. místě, což je při porovnání aktuální situace ve zmíněných zemích překvapivé.¹ Zatímco USA k 6. 9. 2020 zaznamenaly od začátku epidemie 18 562 případů na 1 milion obyvatel a 563 úmrtí, a Velká Británie 5069 případů a 612 úmrtí na milion obyvatel, Německo se svými 2 983 případy a 111 úmrtími nyní vykazuje relativně lepší výsledky, než zmíněná šetření předpovídala.² Tento vývoj podle expertů ovlivnila celá řada faktorů: dle slov předního sociologa z Univerzity v Bielefeldu Michaela Hubera k lepšímu průběhu přispěla zejména struktura sociálního státu a také skutečnost, že Německo již v dobách předešlé ekonomické krize zavedlo tzv. *Kurzarbeit*, jehož model byl následně mnohými napodobován. Zatímco některé ostatní země se po vypuknutí koronavirové krize s tímto konceptem teprve seznamovaly, Německu jeho dřívější zkušenosti pomohly přijmout opatření pohotověji a omezit tak mezilidské kontakty alespoň na pracovišti.³

¹ 2019 Global Health Security Index. In: [ghsindex.org](https://www.ghsindex.org) [online]. September 6, 2020 [cit. 2020-9-6]. Dostupné z: <https://www.ghsindex.org>.

² WHO Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard. In: covid19.who.int [online]. September 6, 2020 [cit. 2020-9-6]. Dostupné z: https://covid19.who.int/?gclid=EAIaIQobChMI-4-T9cXW6wIVS_7VCh2hOgQeAAAYASABEgKRkvD_BwE.

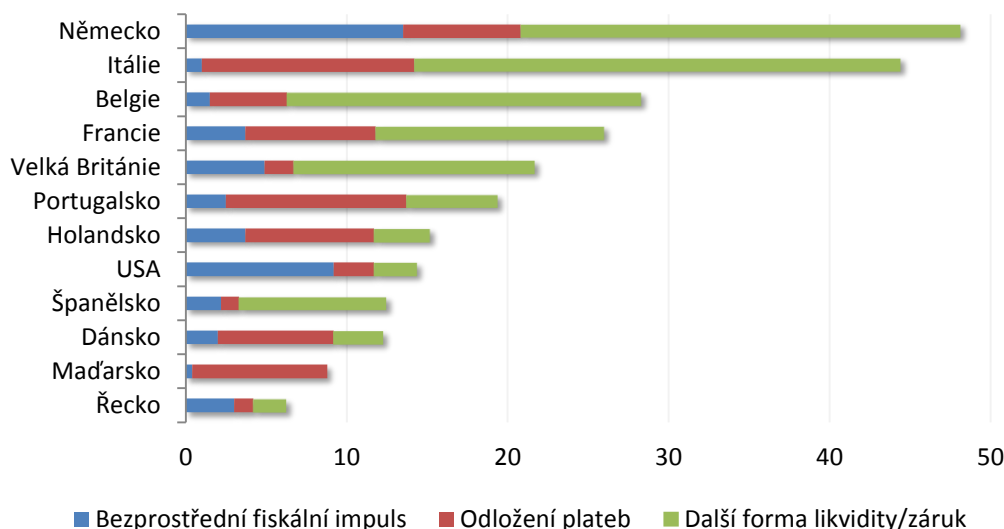
³ PAÁL, Gábor a ASENDORPF, Dirk. Warum Deutschland die Krise besser bewältigt. In: [tagesschau.de](https://www.tagesschau.de) [online]. July 10, 2020 [cit. 2020-9-2]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/ghs-index-deutschland-corona-101.html>.

Podle Hubera mohla k úspěchu přispět rovněž federální struktura státu, která jednotlivým spolkovým zemím umožnila přijímat a uvolňovat opatření lokálně, dle aktuální zdravotní a ekonomické situace.

Komentátor deníku The New York Times Ruchir Sharma si stejně jako řada dalších odborníků kladl otázku, která země bude mít v „postpandemickém světě“ nejlepší postavení, a došel k závěru, že pravděpodobným vítězem, jenž bude v dobách po odeznění epidemie nejvíce prosperovat, bude právě Německo. Tomu dle provedených analýz odpovídá i předpokládaný vývoj HDP v roce 2020. Na základě srovnání s rokem 2019 je dle MMF, který porovnával předpokládaný ekonomický výkon Francie, Německa, Itálie, Španělska, Velké Británie a USA, nejmenší meziroční propad patrný v Německu (viz graf č. 1).⁴ Rychle přijímaná krizová opatření a jejich implementace podle Sharmy jen znovu ukázala na již existující atributy země, mezi něž autor řadí zejména efektivní vládu, nízké zadlužení, technologickou kapacitu a reputaci průmyslové excelence, jež německé exporty do určité míry chrání v obdobích, kdy globální obchod upadá. Jelikož se Německo před příchodem epidemie nacházelo v rozpočtovém přebytku, mělo možnost štedře podpořit ekonomiku, ať už prostřednictvím snížení daní, přímých plateb rodinám nebo podnikových půjček.⁵ Stejného názoru je i Oliver Rakau z *Oxford Economics*, který rovněž akcentuje výhodu modelu *Kurzarbeit* a příznivou rozpočtovou situaci Německa před krizí, které v dobrých časech spořilo a nyní tak mělo větší manévrovací prostor a finanční rezervy na podporu ekonomiky.⁶ Jiní experti se však kloní k názoru, že Německo by nemělo být dáváno za vzor země, která prokázala nejlepší krizový management. Hendrik Streeck, profesor virologie na Univerzitě v Bonnu, poukazuje i na jiné úspěšné země, jako např. Vietnam, který bývá často přehlížen. Německý úspěch byl podle něj spíše dílem štěstí spočívající ve včasném varování a poučení se z chyb Číny a Itálie, které pandemie zasáhla jako první.⁷ Dalším faktorem může být i skutečnost, že mezi prvními nakaženými byli převážně mladí lidé, kteří nemuseli být tak často hospitalizováni, vykazovali nižší smrtnost a nezatěžovali zdravotnické kapacity v takové míře.

Fiskální reakce na pandemii v evropských zemích

Objem jednorázových fiskálních opatření v reakci na koronavirus (v % HDP r. 2019)

Graf č. 2 – Fiscal Response To The Pandemic In European Countries. Zdroj: Financial Times

⁴ ROSCA, Matei a SMITH-MEYER, Bjarke a TAMMA, Paola a BRENTON, Hannah. The coronavirus economy: How bad will it get? In: *politico.eu* [online]. September 2, 2020 [cit. 2020-9-7]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/coronavirus-economy-recession-unemployment-disaster/>.

⁵ SHARMA, Ruchir. Which Country Will Triumph in the Post-Pandemic World? In: *Nytimes.com* [online]. July 19, 2020 [cit. 2020-9-4]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/07/19/opinion/coronavirus-germany-economy.html>.

⁶ Germany excels among its European peers. In: *Economist.com* [online]. April 25, 2020 [cit. 2020-9-7]. Dostupné z: <https://www.economist.com/europe/2020/04/25/germany-excels-among-its-european-peers>.

⁷ CHAZAN, Guy. How Germany got coronavirus right. In: *Ft.com* [online]. June 4, 2020 [cit. 2020-4-7]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/cc1f650a-91c0-4e1f-b990-ee8ceb5339ea>.

Podpora pro podniky i jednotlivce

Stejně jako při světové ekonomické krizi z let 2008/2009 Německo představilo jeden z největších podpůrných balíčků pro boj s ekonomickými dopady nemoci covid-19 (viz graf č. 2⁸).⁹ Německý spolkový sněm (*Bundestag*) o něm rozhodl v rekordním čase a schválil návrh vlády na výpůjčku ve výši 156 mld. eur.¹⁰ Jednalo se přitom o výjimečný krok, jelikož došlo k porušení tzv. dluhové brzdy, která je zakotvena v německé ústavě (*Grundgesetz*) a která omezuje vládní půjčky maximálně na 0,35 % HDP.¹¹ Balíčkem byl tedy tento limit o 100 mld. eur překročen, což ústava za předpokladu schválení *Bundestagem* v krizových situacích umožňuje.¹² Jedná se přitom o odklon od dosavadní „ekonomicky ortodoxní“ politiky vlády, která v čele s Angelou Merkelovou usilovně trvala na fiskální odpovědnosti a dodržení tzv. *schwarze Null*, tedy nulového zadlužení.¹³ Ačkoliv mimořádná doba vyžaduje mimořádná opatření, z některých stran se ozývá kritika mířená zejména na ministra financí Olafa Scholze, jehož někteří označují za „dluhového krále“ a vládě vyčítají příliš velké výdaje, které budou mít za následek dluh historických rozměrů.¹⁴ Scholz ale vládní kroky obhajuje právě mimořádností situace, pro níž, jak uvedl, „neexistuje žádný scénář“ a „současná krize je bezprecedentní, osudová výzva pro celé lidstvo.“¹⁵ Ve stejném duchu se ostatně vyjádřila i kancléřka Merkelová, jež koronavirovou epidemii označila jako „největší výzvu od dob druhé světové války.“¹⁶ Opatření prvního balíčku přijdou německý rozpočet na 122,5 mld. eur, z čehož 50 mld. eur případně na přímou podporu malým firmám a samostatně výdělečně činným.¹⁷ Vláda navíc schválila záchranný fond, prostřednictvím něhož budou zejména větším podnikům poskytovány půjčky. Tento *Wirtschaftsstabilisierungsfond* poskytne celkový objem 600 mld. eur s cílem posílit kapitálovou základnu podniků, které mohou využít dva instrumenty, potažmo jejich kombinaci – federální záruky k zajištění půjček a rekapitalizaci k přímému upevnění kapitálové struktury.¹⁸

V červnu 2020 následovalo schválení druhého balíčku obnovy, který německý ministr hospodářství a energetiky Peter Altmaier označil jako „nejkomplexnější ekonomický program pro občany a podniky v historii Německa.“¹⁹ Tzv. *Konjunkturprogramm*, jehož podstatnou součástí je hlavně snížení sazby DPH, vyjde německý rozpočet na dalších 130 mld. eur.²⁰ Ve snaze posílit poptávku domácností se totiž Spolková vláda rozhodla snížit základní sazbu daně z 19 % na 16 %, v případě snížené sazby ze 7 % na 5 %, a to s platností od 1. 7. 2020 do 31. 12. 2020.²¹ Tímto krokem přijde německý rozpočet dle

⁸ CHAZAN, Guy a ARNOLD, Martin. Can the German economy pull Europe out of the coronavirus crisis? In: *Ft.com* [online]. June 24, 2020 [cit. 2020-9-7]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/992810ca-e5c2-4edb-b68b-d5987cc18da3>.

⁹ SANDBU, Martin. Germany's 'ka-boom' stimulus marks a surprising change. In: *Ft.com* [online]. June 9, 2020 [cit. 2020-9-7]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/29ddcad4-aa2c-11ea-a766-7c300513fe47>.

¹⁰ Bundestag entscheidet über milliardenschweres Krisen-Paket. In: *dw.com* [online]. March 25, 2020 [cit. 2020-9-2]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/bundestag-entscheidet-%C3%BCber-milliardenschweres-krisen-paket/a-52907367>.

¹¹ CHAZAN, Guy. Germany to spend extra €122.5bn to counter coronavirus slump. In: *Ft.com* [online]. March 22, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e85f35e0-6c30-11ea-89df-41bea055720b>.

¹² BETZ, Tobias. Bundesregierung plant Milliarden-Hilfspaket. In: *tagesschau.de* [online]. March 20, 2020 [cit. 2020-9-3]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/bundesregierung-rettungsschirm-101.html>.

¹³ Viz poznámka č. 11

¹⁴ Viz poznámka č. 11

¹⁵ 156 Milliarden gegen die Corona-Krise. In: *tagesschau.de* [online]. March 25, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.tagesschau.de/inland/bundestag-corona-hilfspaket-nachtragshaushalt-101.html>.

¹⁶ Merkel sieht Coronakrise als größte Herausforderung seit dem Zweiten Weltkrieg. In: *spiegel.de* [online]. March 18, 2020 [cit. 2020-9-3]. Dostupné z: <https://www.spiegel.de/politik/deutschland/angela-merkel-sieht-corona-krise-als-groesste-herausforderung-seit-dem-zweiten-weltkrieg-a-bd56dc3f-2436-4a03-b2cf-5e44e06ff49>.

¹⁷ Viz poznámka č. 15

¹⁸ Wirtschaftsstabilisierungsfonds (WSF). In: *bmwi.de* [online]. [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.bmwi.de/Redaktion/DE/Coronavirus/WSF/wirtschaftsstabilisierungsfonds.html>.

¹⁹ Steuersenkung, Autoprämien und Kinderbonus: Das steckt im „Kraftpaket“ für die Konjunktur. In: *Handelsblatt.com* [online]. June 6, 2020 [cit. 2020-4-7]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/coronahilfen-steuersenkung-autoprämien-und-kinderbonus-das-steckt-im-kraftpaket-fuer-die-konjunktur/25886534.html>.

²⁰ Viz poznámka č. 19.

²¹ Die Mehrwertsteuer sinkt – wichtige Fragen und Antworten. In: *bundesregierung.de* [online]. June 29, 2020 [cit. 2020-9-2]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/faq-mehrwertsteuersenkung-1764364>.

odhadů ministerstva financí o 20 mld. eur, v přepočtu tedy asi o 534 mld. Kč.²² Většina ekonomů tato ekonomická opatření schvaluje a vyzdvihuje nutnost omezit tuto sazbu jasným časovým rámcem, který bude spotřebitele motivovat k okamžitým nákupům. Jako vhodné se snížení DPH jeví rovněž z toho důvodu, že jej pocítí všichni občané bez rozdílu příjmu a zásadní bude zejména pro nižší příjmovou skupinu, jejíž příslušníci většinu svých nákladů utrácejí za potraviny a jichž by se snížení jiného druhu daně v takové míře nedotklo.²³ Objevují se však i kritické připomínky — předseda hospodářského grémia *Wirtschaftsweisen* Lars Feld se obává, že snížení DPH by mohly podniky zneužít ke zvýšení marže a domnívá se, že nižší daňová sazba k povzbuzení spotřeby nepřispěje, jelikož důvodem nižší poptávky je podle něj spíše nejistota a strach ze ztráty pracovních míst, nikoliv aktuální nedostatek finančních prostředků sám o sobě.²⁴ Možnost zneužití snížené daňové sazby prodejci zmínil i ministr financí Scholz, který apeloval, aby k podobné praxi nedocházelo a spotřebitelé opravdu změnu pocítili ve svých peněženkách.²⁵ V tomto duchu reagovaly například řetězce dm-drogerie markt a Müller, které ve snaze zajistit plnou transparentnost odečítají sníženou daň přímo u pokladny. Podle šéfa dm-drogerie markt Christopha Wernera tímto krokem řetězce vyšle signál pro zákazníky, že snížené DPH nebude doprovázeno skrytým zvyšováním cen.²⁶ Někteří jsou ke snížení DPH skeptičtí z důvodu možné cenové války, jejíž náznaky jsou již dnes patrné ve snaze přilákat nové zákazníky. Příkladem může být kampaň obchodního řetězce Aldi, který plošně snížil ceny veškerého sortimentu o 3 % bez ohledu na to, zda to které zboží spadá do skupiny snížené nebo základní daňové sazby. Síť drogerií Rossmann pak stejně jako řada dalších reagovala podobným opatřením ve snaze vyrovnat se konkurenci.

Jedním z odvětví, které bylo současnou krizí nejvíce zasaženo, je bezpochyby gastronomie a restaurační služby. Zákon *Corona-Steuerhilfegesetz*, jenž byl Spolkovým sněmem schválen 28. 5. 2020, proto počítá s podpůrnými opatřeními, která by měla restauracím při znovuoobnovení jejich plného provozu pomoci. Opět se jedná zejména o snížení DPH, tentokrát pro jídla a to z 19 % na 7 %, jež bude platné od 1. 7. 2020 do 30. 6. 2021. S cílem poskytnutí bezprostřední pomoci vláda navíc schválila mimořádnou sazbu platnou od 1. 7. do 31. 12. 2020, která bude v tomto období snížena ze 7 % na 5 %.²⁷ Zatímco někteří ekonomové tuto daňovou podporu schvalují, např. Clemens Fuest, předseda institutu Ifo, opatření nepokládá za vhodné, jelikož nijak nepřispěje podnikům, které jsou uzavřené a nepotřebují tudíž snížení daní, ale spíše překlenovací půjčky.²⁸ Malé a střední podniky mohou navíc vyrovnat předvídatelné ztráty zálohovými platbami daně z roku 2019. Jelikož se na rok 2020 počítá se ztrátou, daňový úřad sníží původně požadované zálohy na dani, aby tak byla podpořena likvidita podniků: pakliže se například počítalo se ziskem ve výši 80 000 eur, dojde ke snížení o 15 % na 68 000 eur a na základě toho daňový úřad sníží zálohy požadované pro rok 2019 z 20 000 eur na 16 000 eur a proplatí zpět 4000 eur.²⁹ Vláda chce navíc podpořit i podniky, které navzdory krizi investovaly do výzkumu a vývoje příspěvkem ve výši 25 % způsobilých nákladů a to až do výše 500 000 eur.³⁰ Změn navíc

²² Německá vláda v reakci na koronavirus odsouhlasila snížení DPH i 300 eur na každé dítě. In: [ct24.ceskatelevize.cz](https://ct24.ceskatelevize.cz/3117716-nemecka-vlada-v-reakci-na-koronavirus-odsouhlasila-snizeni-dph-i-300-eur-na-kazde) [online]. June 12, 2020 [cit. 2020-9-3]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/3117716-nemecka-vlada-v-reakci-na-koronavirus-odsouhlasila-snizeni-dph-i-300-eur-na-kazde>.

²³ Steuersenkung, Autoprämien und Kinderbonus: Das steckt im „Kraftpaket“ für die Konjunktur. In: *handelsblatt.com* [online]. June 4, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/politik/deutschland/coronahilfen-steuersenkung-autopraemien-und-kinderbonus-das-steckt-im-kraftpaket-fuer-die-konjunktur/25886534.html>.

²⁴ Viz poznámka č. 23

²⁵ Viz poznámka č. 23

²⁶ HOFER, Joachim a KOLF, Florian. Händler hadern mit der Steuersenkung. In: *handelsblatt.com* [online]. June 28, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/unternehmen/handel-konsumgueter/konsum-haendler-hadern-mit-der-steuersenkung/25949162.html>.

²⁷ Hilfen für die Gastronomie. In: *bundesregierung.de* [online]. June 5, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/coronavirus/corona-steuerhilfegesetz-1750228>.

²⁸ DIERIG, Carsten a SEIBEL, Karsten. Diese Steuerhilfen sollen Deutschlands Gastronomen retten. In: *welt.de* [online]. April 23, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.welt.de/wirtschaft/article207462211/Gastronomie-Mit-diesen-Steueränderungen-will-die-Politik-helfen.html>.

²⁹ Viz poznámka č. 28

³⁰ Steuerliche Förderung von Forschung und Entwicklung. In: *bundesfinanzministerium.de* [online]. November 7, 2019 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Standardartikel/Themen/Schlaglichter/Forschung-Entwicklung/2019-11-06-Foerderung-Forschung.html>.

doznala také insolvenční povinnost podniků, která byla do 30. 9. 2020 pozastavena. Důvodem pro toto opatření je snaha Spolkové vlády zamezit, aby krizí zasažené podniky vyhlašovaly insolvenční v povinné třítydenní lhůtě z toho důvodu, že jim podpurné prostředky od státu nedorazily včas.³¹

Jedním z nejdůležitějších pilířů obnovy německé ekonomiky, jež převzala celá řada dalších zemí, je tzv. *Kurzarbeit*. Jedná se o model omezeného pracovního úvazku, jehož smyslem je zamezit masovému propouštění zaměstnanců v dobách ekonomické krize. V případě, že minimálně 10 % pracovníků v daném podniku vykáže výpadek příjmů, zaměstnanci obdrží 60 % svého čistého příjmu jako tzv. *Kurzarbeitergeld*, neboli krátkodobý pracovní příspěvek. Nárok na něj mají zaměstnanci, jimž zaměstnavatel snížil pracovní dobu, a čelili by tak vynucené ztrátě příjmů. První tři měsíce se přitom jedná o příspěvek ve výši 60 % ztraceného příjmu, od 4. do 6. měsíce se částka zvyšuje na 70 %, od 7. měsíce pak na 80 % čistého příjmu. Pro osoby s dětmi je příspěvek o 7 % zvýšen a pobírají tedy 67 %, 77% a 87 % příjmu dle zmíněného modelu.³²

Vláda cílí i na podporu rodin a je si vědoma problémů, s nimiž se pracující rodiče museli potýkat v situaci, kdy došlo k uzavření jeslí, mateřských škol a jiných pečovatelských zařízení. Rozhodla se proto vyplatit jednorázovou platbu ve výši 300 eur na dítě zvanou *Kinderbonus*. Na tu budou mít nárok všichni, kteří pobírají tzv. *Kindergeld*, tedy jakési příspěvky na děti, určené pro všechny, kteří žijí v jedné domácnosti a pečují o dítě mladší 18 let. Příspěvek ve výši minimálně 204 eur na dítě za měsíc pobírá vždy pouze jeden z rodičů a v případě většího množství potomků dochází k jeho navýšení (od 3. dítěte 210 eur, od 4. dítěte 235 eur).³³ Právě k této pravidelné platbě se nyní připočte zmíněný *Kinderbonus*, jenž bude vyplácen automaticky v září (200 eur) a v říjnu (100 eur).³⁴ Zvýšená finanční podpora se bude týkat rovněž samoživitelů, jimž se zdvojnásobí pravidelný roční příspěvek 1908 eur na 4000 eur.³⁵ Mimořádné podpory se dočkají také dlužníci: změnou zákona chce vláda zajistit, že lidem neschopným splácet své půjčky vlivem ekonomických dopadů koronavirové pandemie, bude jejich povinnost pozastavena, a to bez jakýchkoliv právních postihů.³⁶ Podobně došlo k navržení zákona o ochraně nájemníků, jejichž nájemní smlouva nebude moci být ze strany pronajímatele vypovězena v případě, že nájemník z důvodu své platební neschopnosti (způsobené pandemií) nebude schopen v období mezi 1. 4. 2020 a 30. 4. 2020 zaplatit nájemné.³⁷

Další změny se týkají tzv. *Umlage Gesetz*, který upravuje příspěvek na podporu obnovitelné energie, jenž před pandemií činil 6,756 ct/kWh energie. Bez zásahu vlády by jeho výše pravděpodobně rapidně vzrostla, došlo proto k jeho omezení na 6,5 ct/kWh v roce 2020 a 6 ct/kWh v roce 2021. Jedná se o krok, z nějž budou těžit nejen podniky, ale také domácnosti, které již dnes při spotřebě 3500 kWh za rok platí 236,46 eur jako příspěvek na obnovitelnou energii.³⁸

³¹ Insolvenzantragspflicht für durch Corona-Epidemie geschädigte Unternehmen aussetzen. In: *bmjv.de* [online]. March 16, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: https://www.bmjv.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/DE/2020/031620_Insolvenzantragspflicht.html.

³² Erleichtertes Kurzarbeitergeld. In: *bmas.de* [online]. August 25, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.bmas.de/DE/Schwerpunkte/Informationen-Corona/Kurzarbeit/kurzarbeit.html>.

³³ Kindergeld: Anspruch, Höhe, Dauer. In: *arbeitsagentur.de* [online]. [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/kindergeld-anspruch-hoehe-dauer>.

³⁴ Das Konjunkturprogramm für alle in Deutschland. In: *bundesfinanzministerium.de* [online]. [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Themen/Schlaglichter/Konjunkturpaket/Konjunkturprogramm-fuer-alle/zusammen-durch-starten.html>.

³⁵ Viz poznámka č. 34

³⁶ Coronakrise: Bundeskabinett öffnet die Kassen. In: *dw.de* [online]. [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.dw.com/de/coronakrise-bundeskabinett-%C3%B6ffnet-die-kassen/a-52884064>.

³⁷ SOLFRANK, Peter. Corona-Krise: Schutz für Mieter, Erleichterung für Schuldner. In: *br.de* [online]. March 21, 2020 [cit. 2020-9-8]. Dostupné z: <https://www.br.de/nachrichten/deutschland-welt/schutz-fuer-mieter-in-der-krise-erleichterungen-fuer-schuldner.Rtrkn6m>.

³⁸ Viz poznámka č. 23

Hodnocení dosud přijatých opatření

Mnozí experti a akademici si kladou otázku, zda byla provedená opatření na podporu ekonomiky efektivní a povedou k rychlé obnově německého hospodářství. Podle studie provedené nadací Hans Böckler Stiftung např. snížení DPH do konce roku 2020 nebude mít tak velký efekt na soukromou spotřebu, jak se předpokládá, a dle autorů se jako vhodnější jeví spíše jednorázové platby typu *Kinderbonus* apod. Své závěry zakládají na výsledcích průzkumu *Institutu pro makroekonomii a výzkum hospodářského cyklu (IMK - Institut für Makroökonomie und Konjunkturforschung)*, jenž prováděl šetření mezi 6300 zaměstnanci, kteří v 75 % případů uvedli, že snížení daně by jejich spotřebu ve druhé polovině roku 2020 nijak neovlivnilo. Pro 80 % dotázaných by přitom důvodem ke zvýšení spotřeby byla spíše forma jednorázového příspěvku. Podle IMK by kromě jednorázové podpory mělo velký dopad také navýšení krátkodobého pracovního příspěvku v rámci *Kurzarbeit*, protože právě lidé, kteří byli nuceni pracovat na částečný pracovní úvazek, svou spotřebu omezili nejcitelněji – výrazné omezení výdajů uvedlo 42 % dotázaných. Ti, kteří své zaměstnání vykonávali nadále beze změny, spotřebu omezili o poznání méně (25 % případů).³⁹ Kritika zaznívá i od některých obchodníků, kteří poukazují na obrovskou byrokratickou zátěž, kterou s sebou změny v DPH přináší. Sebastian Eichfelder ve svém článku pro týdeník *Der Betrieb* upozorňuje, že byrokratické náklady budou vyšší, než vláda předpokládá. Svou analýzu zakládá na znaleckém posudku vytvořeném pro spolkovou frakci strany FDP a zpochybňuje skutečnost, že je dočasné snížení daně cíleno efektivně. Opírá se o šetření provedené mezi prodejci, kteří velké výdaje spatřují již v samotném faktu, že změny je potřeba provádět velmi rychle, což zvyšuje riziko chyb, které budou následně vyžadovat korekci, jež může být finančně nákladná.⁴⁰

Studie výzkumné agentury GfK provedená v období 1. – 13. 7. 2020 vnímá provedené změny, konkrétně tedy snížení DPH, naopak výrazně pozitivněji. Výzkumníci se zaměřili zejména na spotřebitelské klima a došli k závěru, že sklon ke spotřebě v Německu významně narostl, čemuž dle experta z GfK Rolfa Bürkla přispělo právě snížení sazby DPH.⁴¹ Spotřebitelé se podle něj chystají nakupovat větší položky dříve, než původně plánovali, což ekonomiku povzbuzuje. Clemens Fuest z ekonomického think tanku Ifo provedená opatření rovněž spíše vítá, varuje však, že budou mít pouze krátkodobý efekt a po zpětném navýšení na původní sazbu spotřeba opět rychle poklesne.⁴²

Ačkoliv se názory různí, dne 26. 8. 2020 se koalice vládní CDU/CSU a SPD shodla na prodloužení překlenovací pomoci pro malé a střední podniky a také *Kurzarbeitergeld*, jehož vyplácení se prodlužuje na dobu 24 měsíců.⁴³

V článku byla zmíněna pouze vybraná opatření, která německá vláda implementovala a která autorka pokládá za relevantní. Vláda České republiky nyní vedle již probíhajících podpůrných programů rovněž debatuje o zavedení systému *Kurzarbeit*, jenž by měl v listopadu navázat na dočasný program *Antivirus*. Ve vládě však k 17. 9. 2020 prozatím nebylo dosaženo shody, návrh navíc vyžaduje schválení Parlamentem a prezidentem.⁴⁴ Vzhledem k současné situaci, kdy počet nakažených dosahuje rekordních čísel, je jasné, že dodatečná podpůrná opatření budou obzvláště potřebná.

³⁹ DULLIEN, Sebastian. IMK: Höherer Kinderbonus und mehr Kurzarbeitergeld würden Konjunktur stärker stützen als Mehrwertsteuersenkung. In: *broeckler.de* [online]. August 24, 2020 [cit. 2020-9-10]. Dostupné z: <https://www.boeckler.de/de/pressemitteilungen-2675-hoherer-kinderbonus-und-mehr-kurzarbeitergeld-konjunktur-starker-stutzen-25923.htm>.

⁴⁰ EICHFELDER, Sebastian. „Betriebliche Bürokratiekosten der befristeten Mehrwertsteuersenkung des Corona-Konjunkturpakets“. *Der Betrieb*. 2020, 32, 1649-1652. ISSN 0005-9935.

⁴¹ RICHTER, Julia. Reduction in value-added tax (VAT) supports rapid recovery of consumer climate in Germany. In: *gfk.com* [online]. July 23, 2020 [cit. 2020-9-10]. Dostupné z: <https://www.gfk.com/press/reduction-in-value-added-tax-supports-rapid-recovery-of-consumer-climate-in-germany>.

⁴² CHAZAN, Guy. German stimulus aims to kick-start recovery , with a ka-boom‘. In: *Ft.com* [online]. June 4, 2020 [cit. 2020-9-10]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/335b5558-41b5-4a1e-a3b9-1440f7602bd8>.

⁴³ HAUCK, Uli. Wahlrechtsreform und Corona-Paket beschlossen. In: *tagesschau.de* [online]. August 26, 2020 [cit. 2020-9-10]. Dostupné z: <http://www.tagesschau.de/wahlrechtsreform-ueberblick-bundestag-107.html>.

⁴⁴ Vláda opět přerušila jednání o kurzarbeitu. V návrhu zůstávají sporné body. In: *iRozhlas.cz* [online]. September 16, 2020 [cit. 2020-9-17]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/kurzarbeit-co-je-v-cr-v-cesku-2020_2009162211_ako.

Daně

Katrin Dorn

"Zweites Corona-Steuerhilfegesetz" umgesetzt : Überblick zu den Kernpunkten

"Druhý zákon o daňové podpoře v době koronavirové krize" implementován : přehled klíčových bodů

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 29, S. 1476-1478

Dne 29.6.2020 byl německým Spolkovým sněmem a Spolkovou radou schválen zákon zvaný "Zweites-Corona-Steuerhilfegesetz", který si klade za cíl zavést opatření, jež v co nejkratším možném časovém horizontu pomohou německým podnikům vypořádat se s ekonomickými následky pandemie koronaviru a rovněž oživí kupní sílu obyvatelstva. Autoři se věnují jednotlivým podpůrným opatřením, která byla zavedena, mimo jiné snížení DPH z 19 % na 16 % a ze 7 % na 5%, dále pak posunutí splatnosti dovozní DPH, zavedení tzv. Kinderbonus (přídavek ve výši 300 EUR na každé dítě rodičů, kteří pobírají přídavky na děti), podpoře pro rodiče samoživitele apod. Závěrem autor pozitivně hodnotí rychlost, s níž ke změnám v daňovém zákoně došlo, a apeluje na podnikatele, aby těchto výhod efektivně využili. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Radan Tesař

(Ne)zvýhodnění správce daně v insolvenčním řízení : skutečně platí zásada pari passu pro všechny insolvenční hráče?

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 2, s. 45-54

Zásada pari passu vyjadřuje, že insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen či zvýhodněn, resp. že všichni věřitelé mají rovné postavení a možnosti. Autor přináší kritický pohled na postavení správce daně a jeho pohledávek v insolvenčním řízení a pojednává ho optikou možného zvýhodnění správce daně v insolvenčním řízení na úkor ostatních insolvenčních věřitelů. Zabývá se také některými soudními rozhodnutími v dané oblasti. Nejprve charakterizuje ústavněprávní limity přednosti insolvenčních věřitelů a možnou obhajitelnost práva správce daně na započtení mimo insolvenční řízení dle rozhodnutí NS a ÚS. Dále se zaměřuje na propojení pravidla o opravě výše daně z pohledávek za dlužníky u DPH s postavením správce daně v insolvenčním řízení. Přibližuje také názor na automatickou vykonatelnost daňových pohledávek a na vliv rozhodnutí ve správním soudnictví ve věcech daní na insolvenční řízení. - Poznámky.

Jordi Sol

2020 quick fixes : simplification or more complexity for businesses? - the explanatory notes

Tzv. prozatímní opatření u DPH pro rok 2020 : zjednodušení či větší komplikace pro podniky? - vysvětlivky

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 3, p. 122-134

V prosinci 2018 přijala Rada EU balíček s názvem "2020 Quick Fixes". Tento legislativní balíček zavádí změny DPH u vnitrouniných obchodů ve čtyřech oblastech: konsignační sklady (call-off stock), řetězové obchody, osvobození při dodání zboží a prokazování přepravy zboží do jiného členského státu. Autor v článku vysvětluje změny, ke kterým díky novým pravidlům dochází, na základě vysvětlivek Evropské komise (explanatory notes). Snahou autora bylo předložit čtenářům srozumitelný text, který pokrývá veškeré scénáře popsané ve vysvětlivkách. Dále jsou analyzovány i dopady změn na podniky. - Poznámky.

Dario Stevanato

A critical review of Italy's digital services tax

Kritické zhodnocení italské daně z digitálních služeb

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 7, p. 413-424

Zhodnocení italské daně z digitálních služeb, jejímž účelem je vypořádat se s nadměrnou daňovou optimalizací velkými nadnárodními firmami. Nejprve jsou představeny daně z digitálních služeb v EU obecně (stávající návrhy, chybějící shoda mezi členskými státy), následně se autor věnuje již samotné italské dani, která je koncipována jako sektorová daň ze tří okruhů služeb: cílená reklama, zpřístupnění interaktivního rozhraní a prodej dat o uživateli. V článku jsou podrobně okomentována specifika daně (její východiska - tvorba hodnoty na základě participace uživatelů na službě, rozhodné hranice

pro daňovou povinnost, odečitatelnost daně od základu daně z příjmů právnických osob, aj.). - Poznámky. -- K dani (konkrétně DPH) z digitálních služeb v Chile viz čas. International VAT Monitor č. 4/2020, s. 184-188.

Philippe Gamito

A look back at EU VAT developments in 2019 regarding insurance and financial services. part 1
Ohlédnutí za vývojem evropské DPH v roce 2019 u pojištění a finančních služeb. 1. část

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 4, p. 222-234

V první části dvoudílného článku o DPH v oblasti pojišťovnictví a finančních služeb v EU autor analyzuje novou judikaturu Soudního dvora EU z r. 2019. Problém v praxi pro veškeré dotčené subjekty představuje celá řada výjimek ukotvená v evropské legislativě o DPH. Právní stav navíc neodráží současnou situaci, konkrétně rozsah využívání moderních technologií v pojišťovnictví a finančních službách. Z rozsudků Soudního dvora EU podle autora vyplývá, že je stávající legislativa často interpretována příliš přísně a neodpovídajícím způsobem. Na vině je nedostatek reformy celého systému DPH. - Poznámky.

Ted Stotzer

A wealth tax for the United States : why, how and observations

Daň z bohatství ve Spojených státech : proč, jak a různé poznatky

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 7, p. 425-440

Vzhledem k nerovné distribuci majetku ve společnosti a k potřebě financovat nákladné fiskální stimuly vyvolané pandemií COVID-19 se ve Spojených státech uvažuje o speciální dani pro nejmajetnější skupinu osob v populaci. V článku je nejprve odůvodněna potřeba této daně, následně jsou představeny návrhy dvou bývalých kandidátů na prezidenta USA B. Sanderse a E. Warren, dále jsou uvedeny překážky pro zavedení této majetkové daně (politické i právní). Poté jsou analyzovány nedostatky daných návrhů, se kterými by bylo potřeba se vypořádat. Alternativou majetkové daně je posílení progresivity u daně z příjmů, reforma zdanění kapitálových příjmů či zavedení DPH. - Poznámky.

Javier Espinoza, Arthur Beesley, Tim Bradshaw

Apple emerges victorious in EU battle over €14bn back taxes

Apple vychází vítězně z bitvy s EU o zpětný doplatek 14 miliard eur na daních

Financial Times, Vol. 2020, No. 40453 (16.7.2020), p. 1

Tribunál soudu EU zamítl požadavek Evropské komise na zpětné doplacení 14 miliard eur na daních společností Apple. Soudní pře je součástí širší debaty o korporačních daních, zejména v otázce místa přiznání daně. Apple byl za své daňové praktiky často kritizován, v r. 2013 byl ředitel firmy Tim Cook předvolán ke slyšení před americkým Kongresem. Evropská komise dle soudu nedokázala prokázat, že by firma Apple v Irsku požívala selektivních zvýhodněných podmínek ze strany státu.

Franceska Werth

Ausfall von Gesellschafterdarlehen : steuerliche Rechtsprechung und aktuelle Rechtslage

Zánik půjček společníků daňová judikatura a současná právní situace

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 12, S. 530-545

Nová právní úprava německého zákona o dani z příjmu týkající se daňové korekce zániku akcionářských půjček s sebou přinesla celou řadu sporných otázek, zejména co se týká srážkové daně. Na toto téma vzniklo již velké množství odborných komentářů, které však nabízely částečně protichůdná řešení a přispívaly k právní nejistotě, jež znemožňovala bezpečné plánování. Autorka si klade za cíl odpovědět na související sporné otázky, přičemž rovněž přináší přehledný souhrn dosavadní legislativy v poměrně širokém časovém rámci - od dob zavedení srážkové daně a implementace reformy o podnikových daních z r. 2008 až do současnosti. Součástí článku je kromě konkrétních příkladů také výčet některých relevantních rozhodnutí Spolkového finančního dvora. - Poznámky.

Sarah Rothe

Ausgewählte Probleme des deutschen Konzepts zur Besteuerung von Streubesitzdividenden
Vybrané problémy německé koncepce zdanění dividend akcií vlastněných drobnými akcionáři
Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 15, S. 705-715

Německé zdanění dividend je již dlouhá léta předmětem odborných debat akademiků, právníků i úředníků finanční správy. Zdanění dividend, které německé společnosti vyplácejí domácím a zahraničním akcionářům, je charakteristické řadou nesystematických právních předpisů, jako např. zavedení daňové povinnosti pro dividendy akcií vlastněných drobnými akcionáři, k němuž došlo v r. 2013. Autorka hodnotí dosavadní praxi, kterou demonstuje na několika případech, a rozebírá soulad s právními předpisy EU. Následně dochází k závěru, že vybrané problémy zmíněné v článku potvrzují nutnost lépe prověřit systém a funkčnost německého konceptu zdanění dividend, a to i s ohledem na mezinárodní kontext. - Poznámky.

Sebastian Eichfelder

Betriebliche Bürokratiekosten der befristeten Mehrwertsteuersenkung des Corona-Konjunkturpakets
Provozní byrokratické náklady dočasného snížení DPH v rámci balíčku na podporu ekonomiky v časech koronavirové pandemie
Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 32, S. 1649-1652

Německá spolková vláda v rámci reformního balíčku na podporu ekonomiky představila celou řadu změn, které mají za cíl posílit kupní sílu obyvatel, a tím i jejich spotřebu v dobách koronavirové pandemie. Mnozí analytici však již nyní vyjadřují obavy nad tím, zda bude tato forma podpory opravdu efektivní a přesně zacílená. Sporná je zejména otázka dodatečných nákladů, které jednotlivým podnikům vzniknou v souvislosti s dodatečnou byrokracií a administrativními úkony, které navíc musejí být provedeny v relativně krátkém čase. Autor rozebírá, jakým způsobem budou podniky zatíženy a jaké byrokratické náklady pro ně snížení DPH z 19 % na 16 % (v případě snížené sazby ze 7 % na 5 %) bude znamenat. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Katrin Dorn

BMF legt RefE des „JStG 2020“ vor!
Spolkové ministerstvo financí předkládá referentský návrh „daňového zákona pro rok 2020“!
Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 32, S. 1644-1648

Téměř bezprostředně po vydání tzv. druhého podpůrného daňového zákona v dobách koronavirové pandemie (Zweites Corona-Steuerhilfegesetz) překvapilo Spolkové ministerstvo financí svým referentským návrhem, který by měl daňové zákony dále pozměnit. Důvodem bylo zejména zjištění, že některé daňové otázky nejsou dostatečně legislativně upraveny, což bylo navíc doprovázeno snahou přizpůsobit se právu Evropské unie. Autorka přichází s přehledem předkládaných opatření a shrnuje navrhované změny v zákoně o dani z příjmů, odpočtech a procesních záležitostech. Detailně se věnuje jednotlivým paragrafům, které by dle příslušného návrhu měly doznat změn, a zahrnuje také zákon o dani z obratu a zákon o dani dědické. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Andreas Riedl, Andrea Groß, Mario Tridico Massó

Country-by-Country-Report : aktuelle Herausforderungen aus der Praxis bzgl. des länderbezogenen Berichts nach § 138a AO
Country-by-Country-Report aktuální praktické výzvy týkající se zpráv pro konkrétní země podle § 138a daňového řádu
Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 26, S. 1367-1370

V r. 2016 byla v Německu pro jednotlivé spolkové země zavedena povinnost pravidelně vyhotovovat zprávy, které by měly daňové správě umožnit lépe sledovat činnost globálně aktivních podniků. V Německu je centrálním místem pro mezinárodní výměnu daňových informací těchto tzv. Country-by-Country-Reports (CbCR) Spolkový úřad pro daně (BZSt). K implementaci jednotného postupu dle pravidel OECD je však k obecné zprávě navíc zapotřebí dodat další specifické požadavky BZSt pro konkrétní zemi, které mají být vytvořeny dle zavedeného formátu XML. S tímto procesem však souvisí celá řada problémů zejména technického rázu, na které autoři v článku upozorňují, a zmiňují rovněž hrozící právní důsledky opožděného zprostředkování informací. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Ilse De Troyer

Cross-border tax recovery assistance and the fundamental rights of the tax debtor

Mezinárodní správní pomoc při vymáhání daní a základní práva daňových dlužníků

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 4, p. 158-161

Judikatura Soudního dvora EU potvrzuje význam právní ochrany základních práv daňových dlužníků, také v souvislosti se správními opatřeními mezinárodní pomoci při vymáhání daní. Příspěvek rozebírá, jak může princip ochrany základních práv ovlivnit použití evropské směrnice o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření v rámci EU (č. 2010/24 /EU), a i dalších nástrojů na pomoc při vymáhání daní. - Poznámky.

Zdeněk Morávek

Další změny právních předpisů související s koronavirem

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 9, s. 3-9

Příspěvek rekapituluje vývoj legislativy související zejména s pandemií koronaviru od května 2020. Autor se zaměřuje na změny dopadající na podnikatelské subjekty. Postupně představuje tzv. Liberační balíček III, posunutí termínů daně z nabytí nemovitých věcí v souvislosti s předpokládaným zrušením této daně, prodloužení období pro prominutí DPH, prominutí vymezených správních poplatků a prominutí pokuty za neoznámení osvobozeného příjmu. Následně představuje právní předpisy přijaté v souvislosti s pandemií, které byly zveřejněny v průběhu května a června ve Sbírce zákonů (č. 234/2020 Sb. a 262/2020 Sb. - kompenzační bonus, 247/2020 Sb. - kulturní akce, 248/2020 Sb. - ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, č. 255/2020 Sb. - snížení penále z pojistného na sociální zabezpečení, 263/2020 Sb. - oblast evidence tržeb, 265/2020 Sb. - zrušení cenového moratoria nájemného z bytů, aj.). Problematika je ilustrována na několika příkladech. -- Viz také Účetnictví č. 7/2020, s. 42-49.

Hans-Joachim Kanzler

Die Entlastungen für die Elternpaare und Alleinerziehende als familienbezogene Steuerermäßigung nach den Corona-Steuerhilfegesetzen

Úlevy pro rodiče a samoživitele jako rodinné daňové zvýhodnění podle zákonů o daňové pomoci v době koronaviru

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 14, S. 657-663

Vydáním v pořadí druhého zákona o daňových úlevách v časech koronaviru došlo v Německu nejen k úpravám daňových pravidel pro podniky a dočasnému snížení sazby DPH, nýbrž také ke dvěma přímým opatřením týkajícím se daňového zatížení rodin. Konkrétně se jedná o tzv. Kinderbonus (příspěvek na dítě) ve výši 300 EUR na každé dítě pro rodiny, které v Německu pobírají tzv. Kindergeld (přídavky na děti), dále pak o navýšení daňové úlevy pro rodiče samoživitele. Ta spočívá ve zvýšení úlevy na 4.008 EUR pro r. 2020 a 2021, přičemž od druhého dítěte se sleva zvyšuje o 240 EUR na dítě. Obě podpůrná opatření jsou ve článku podrobně rozebrána a prostor je rovněž věnován ustanovením obsaženým v prvním zákoně o daňových úlevách v časech koronaviru. - Poznámky.

Harald Jatzke

Die Entstehung der Zollschuld und der Einfuhrumsatzsteuer bei zollrechtlichen Pflichtverstößen

Vznik celního dluhu a vznik povinnosti k DPH v případě porušení celního práva

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 15-16, S. 585-590

Autor vychází z novější judikatury Soudního dvora EU (zejména C-226/14 a C-228/14), ve které soud rozhodoval o vzniku celního dluhu a zároveň vzniku povinnosti k dani z přidané hodnoty při dovozu. Při této příležitosti zkoumá ustanovení německého vnitrostátního práva týkající se uplatňování celních předpisů v dané oblasti. Zároveň přichází s možným řešením problémů vyplývajících z postulátu zmíněného soudu, dle něž povinnost k DPH při dovozu vzniká pouze v případě, že dané zboží vstoupí do hospodářského oběhu Evropské unie. V článku je rovněž upozorněno na skutečnost, že paralelnost výskytu celního dluhu z důvodu porušení povinnosti podle celního kodexu a vzniku povinnosti k DPH nebyla rozsudkem SDEU zrušena. - Poznámky.

Andreas Erdrügger

Die temporäre Senkung der Umsatzsteuersätze : Fluch oder Segen?

Dočasné snížení sazby DPH : kletba nebo požehnání?

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 13, S. 485-491

Dne 3.6.2020 německá vláda schválila krátkodobé snížení sazeb DPH na 16 %, resp. 5 %, které by mělo začít platit od 1.7.2020 a trvat do 31.12.2020. Pro německé podniky to v době přicházející ekonomické krize související s epidemií koronaviru znamená velkou úlevu, nicméně zároveň se jedná o svého druhu zatěžkávací zkoušku pro systémy DPH a související procesy jednotlivých společností. Výzvu tato změna navíc představuje i pro podniky, které ze snížení daňové zátěže příliš neprofitují. V historii německé daňové legislativy nikdy nedošlo k takto dalekosáhlé změně, kterou autor článku popisuje i z historické perspektivy a s ohledem na přípustnost dle práva EU. Autor v závěru daňové změny hodnotí pozitivně jako opatření, které může skrze nepřímou podporu spotřeby přispět ke stimulaci německé ekonomiky, zároveň ale upozorňuje, že krátkodobé přenastavení systémů s sebou přináší i velmi citelnou zátěž pro samotné podniky. - Poznámky.

Gerhard Michel

Die Umsatzsteuerfreiheit von Leistungen im Sozialbereich

Osvobození od DPH pro sociální služby

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 15-16, S. 601-606

Spolkový finanční dvůr se v období 2013-2020 opakovaně zabýval otázkami osvobození sociálních služeb od DPH. Autor rozebírá i pozadí unijních nařízení a směrnic, které se této oblasti dotýkají, a zamýšlí se nad tím, zda je s nimi německé právo v souladu. Věnuje se rovněž otázce, co musí splňovat a jak je charakterizována sociální instituce, jež má na osvobození od DPH nárok. Unijní právo přesné předpoklady neupravuje, každý členský stát si v tomto ohledu stanovuje pravidla samostatně. Dle autora proto bude nutné sledovat, zda je definice německých zákonodárců v souladu se základními principy práva Evropské unie. - Poznámky.

Diana Rodrigues Prado de Castro

Digital economy and indirect taxation : developments in Brazilian legislation

Digitální ekonomika a nepřímé daně : vývoj brazilské legislativy

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 3, p. 155-160

Analýza stávající situace v oblasti nepřímého zdanění digitální ekonomiky v Brazílii, také s ohledem na projekt OECD/G20 proti BEPS a na projekty EU v této oblasti. - Poznámky.

Zdeněk Burda

Dopady novely daňového řádu na některé aspekty kontrolní činnosti finančních orgánů

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 7-8, s. 48-52

Příspěvek informuje o přijetí rozsáhlé novely daňového řádu zákonem č. 283/2020 Sb. s účinností od 1.1.2021. Podrobněji se věnuje některým aspektům kontrolních procesů prováděných správcem daně a porovnává současný stav se změnami provedenými zmíněnou novelou. Rozebírá problémy při zahájení daňové kontroly (neumožnění kontroly daňovým subjektem a pouhé formální zahájení kontroly), důvody k zahájení kontroly i problémy při ukončování kontrol. Autor uvádí, že se státní správě podařilo prosadit několik bodů zcela zjevně na úkor daňových subjektů a že změny přinášejí zhoršení stavu pro daňové subjekty. Problematika je ilustrována několika praktickými příklady. -- K tématu viz také FDÚB č. 3/2020, s. 2-7.

Georg von Streit, Thomas Streit

Entgelt oder Schadensersatz? Oder: Die Mehrwertsteuer auf dem Weg zur Verkehrssteuer? : eine Darstellung am Beispiel von Zahlungen bei Auflösung und Nichterfüllung von Verträgen

Odměna nebo náhrada škody? Nebo: DPH na cestě stát se daní z úkonů? : představení na příkladu plateb při ukončení a neplnění smluv

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 14, S. 525-535

Soudní dvůr EU a Spolkový finanční dvůr se již dlouhou dobu zabývají otázkou, zda platby, které musí smluvní partner uhradit, ačkoliv již smlouvené služby nevyužívá, klasifikovat jako odměnu či jako náhradu škody. Došli přitom k závěrům, které vedou k zamyšlení, zda a do jaké míry lze DPH

označovat jako spotřební daň. Dne 11.6.2020 Soudní dvůr EU rozhodl v případě Vodafone Portugal, kde se jednalo o spor týkající se předčasného ukončení telekomunikační smlouvy, což vedlo k oživení debat o této problematice. Autoři se v textu zaměřují na definici spotřební daně a rozebírají jednotlivá rozhodnutí zmíněných institucí, která podrobují kritické analýze. Závěrem usuzují, že došlo k odklonu od konceptu, kdy lze daň z přidané hodnoty vnímat jako formu spotřební daně. - Poznámky.

Jose Manuel Calderón and João Sérgio Ribeiro

Fighting tax fraud through artificial intelligence tools : will the fundamental rights of taxpayers survive the digital transformation of tax administrations?

Boj s daňovým podvodem za pomoci umělé inteligence : přežijí základní práva daňového poplatníka digitalizaci daňových správ?

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 6, p. 235-238

Užití umělé inteligence je součástí širší digitální transformace daňové správy v mnoha zemích světa. Článek rozebírá, nakolik může nárůst využití prostředků umělé inteligence k potírání daňových podvodů narušit základní práva daňového poplatníka. Autoři analyzují a podrobují kritice nedávný nálezný Ústavní rady Francouzské republiky, který se vyjadřuje k ústavnosti nového právního nástroje (zavedeného rozpočtovým zákonem pro r. 2020) umožňujícího využití umělé inteligence pro boj s daňovými podvody. V něm byla posuzována forma mechanismu a vyvozen závěr o disproportionality omezení základních práv daňového poplatníka. Jedná se o techniku daňových kontrol využívající data matching (propojení záznamů, matchování). - Poznámky.

Krzysztof Lasiński-Sulecki

Fixed establishment : from Berkholz and DFDS to Welmory and Dong Yang

Stálá provozovna : od případů Berkholz a DFDS k případům Welmory a Dong Yang

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 4, p. 189-195

V evropské legislativě dlouho chyběla jasná definice pojmu "stálá provozovna" pro účely DPH. Rozdíly v interpretaci pojmu přitom mohou přinést různé problémy, mj. i dvojí zdanění či nezdanění. Historicky byly brány v úvahu výklady Soudního dvora EU u různých případů, kdy prvním z nich byl případ "Gunter Berkholz vs. Finanční úřad Hamburk" (168/84) z r. 1985. Autor se v článku po úvodu do problematiky věnuje dvěma nedávným případům projednávaným před Soudním dvorem EU, které se týkaly polských subjektů a výkladu pojmu "stálá provozovna" (případ "Welmory" - C-605/12 a "Dong Yang" - C-547/18), konkrétně existence stálé provozovny za určitých podmínek. - Poznámky.

Zdeněk Morávek

Institut závazného posouzení u veřejně prospěšných poplatníků

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 10, s. 62-64

V praxi veřejně prospěšných poplatníků nastávají situace, že si daňový subjekt není jistý svým postupem, protože konkrétní znění daňového zákona neposkytuje jednoznačný výklad, jak v daném případě postupovat. V některých případech má daňový subjekt možnost získat od správce daně vyjádření ve formě institutu závazného posouzení. Příspěvek seznamuje s úpravou institutu závazného posouzení, s výrokem rozhodnutí o závazném posouzení, jeho zpoplatněním a lhůtou, po kterou je rozhodnutí o závazném posouzení účinné. Přináší také konkrétní případy závazných posouzení upravených v zákoně o daních z příjmů (§ 24a vymezující závazné posouzení způsobu rozdělení výdajů, které nelze přiřadit pouze ke zdanitelným příjmům; § 24b týkající se výdajů (nákladů) spojených s provozem nemovité věci; § 33a posouzení skutečnosti, zda je zásah do majetku technickým zhodnocením; § 34e výdaje vynaložené na výzkum a vývoj zahrnované do odpočtu; § 38nc posouzení způsobu, jakým byla vytvořena cena sjednáváná mezi spojenými osobami a § 38nd způsob určení základu daně daňového nerezidenta z činností vykonávaných prostřednictvím stálé provozovny).

Ilse de Troyer

International tax recovery assistance between EU member states and the United Kingdom following brexit

Mezinárodní správní pomoc při vymáhání daní mezi členskými státy EU a Velkou Británií v období po brexitu

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 6, p. 270-274

Příspěvek rozebírá dopady vystoupení Velké Británie z EU (31.1.2020) na vzájemnou správní pomoc při vymáhání daní mezi členskými státy EU a Velkou Británií. Autorka charakterizuje dočasné použití evropské směrnice č. 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření v rámci EU v přechodném období po brexitu. Dále analyzuje možnosti pokračování vzájemné pomoci při vymáhání daní formou bilaterálních smluv mezi Velkou Británií a jednotlivými členskými státy nebo na základě Mnohostranné úmluvy o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech mezi Radou Evropy a OECD. Možnou inspirací pro sjednání dohody mezi EU a Velkou Británií by také mohla být Dohoda o správní pomoci v oblasti DPH mezi EU a Norskem z r. 2018. - Poznámky.

Christian Amand

Intra-EU trade and VAT : will the distinction between goods and services still be relevant after 2020?

Intrakomunitární obchod a DPH : bude rozlišování mezi zbožím a službami stále relevantní i po roce 2020?

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 4, p. 196-204

Od r. 2021 dochází v EU u tzv. B2C transakcí ke sladění pravidel DPH při přeshraničním obchodu se zbožím a některými typy služeb (konkrétně jde o telekomunikační služby, vysílání a elektronické služby). Autor v článku nejprve objasňuje rozdíly mezi obchodem se zbožím a službami pro účely DPH a následně se věnuje možnému sladění pravidel u transakcí typu B2B. Podniky mezi sebou stále častěji obchodují se službami, stávající legislativa je však pro současnou situaci často již zastaralá (pravidla jsou např. založena na fyzické kontrole zboží, tu však komplikuje absence pohraničních kontrol). - Poznámky.

Josef Medek

Konec s nezdaňováním korunových dluhopisů

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 2, s. 55-56

Článek přináší detailnější pohled na vývoj zdanění korunových dluhopisů z hlediska daně z příjmů v České republice. Autor nejprve přibližuje právní úpravu dluhopisů v českém právu, poté se zaměřuje na zdanění vyplacených úroků (příjmů ze zdrojů v ČR) z dluhopisů jejich držitelům, ať už daňovým rezidentům ČR nebo daňovým nerezidentům. Následně se věnuje daňovému režimu dluhopisů s nominální hodnotou 1 Kč (korunový dluhopis), který byl dovozen ze způsobu specifického zaokrouhlování základu daně z příjmů vybírané zvláštní sazbou daně a jako vedlejší efekt způsobil reálné nezdanění úroků. Popisuje vývoj daňových souvislostí v uvedené oblasti, využití "efektivního" nulového zdanění příjmů z korunových dluhopisů v praxi až po jeho zrušení v r. 2020 zákonem č. 364/2019 Sb.

Martin Čermák, Jiří Koubek, Pavel Říha

Koronavirová změna zákona o spotřebních daních

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 6, s. 14-16

Kvůli šíření koronaviru byla česká vláda nucena zavést omezující opatření, která tvrdě dopadla na různé podnikatele, mj. i na ty, kteří se zabývají obchodem s komoditami podléhajícími spotřebním daním. Článek popisuje legislativu a různá opatření, která se dotkla prodejců tabákových výrobků, pivovarů a restaurací a zemědělských podnikatelů (problematika zelené nafty).

Liesbeth Vermeire and Luk Cassimon

Ne bis in idem: the Court of Justice of the European Union weighs in on the tax debate

Zásada ne bis in idem: Soudní dvůr Evropské unie přispívá do daňové diskuse

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 6, p. 239-246

Základní práva daňového poplatníka nabývají v daňových záležitostech na významu. Autoři přibližují ochranu základních práv prostřednictvím Evropské úmluvy o lidských právech (European Convention

for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom, ECHR) a vysvětlují pojetí zásady "ne bis in idem" v této Úmluvě. Následně se zaměřují na analýzu různých rozsudků Soudního dvora EU, které určují, jak by se zásada ne bis in idem měla uplatňovat na základě ECHR. Autoři je dále porovnávají se závěry precedentů Evropského soudu pro lidská práva. - Poznámky.

Michael van de Leur

New developments in the "Fixed Establishment" concept for VAT purposes

Novinky v konceptu stálých provozoven pro účely DPH

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 3, p. 115-116

Od toho, zda je provozovna zahraniční firmy v určité zemi stálou provozovnou pro účely DPH, se odvíjí povinnost platit DPH. Autor v článku představuje dva případy aktuálně projednávané Soudním dvorem EU, které se vztahují k problematice stálých provozoven pro účely DPH. V prvním případě Dong Yang Electronics (C-547/18) posuzuje SDEU otázku možné existence stálé provozovny korejské firmy v Polsku. Ve druhém případě Titanium Ltd (C-931/19) se SDEU věnuje tomu, zda může existovat stálá provozovna bez vlastních zaměstnanců. - Poznámky.

Zdeněk Burda

Nicotnost rozhodnutí finančních orgánů : výběr z judikatury správních soudů

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 7-8, s. 55-64

Komentovaný výběr z judikatury správních soudů ČR týkající se nicotnosti rozhodnutí správce daně. Autor nejprve definuje pojem nicotnost rozhodnutí. Poté se věnuje rozsudkům o právní způsobilosti organizační složky zahraniční právnické osoby a nicotnosti rozhodnutí finančních orgánů; o rozdílech mezi zákonem o správě daní a poplatků a daňovým řádem ve věci nicotnosti versus nezákonnosti; podobnosti obnovy řízení a nicotnosti ve vztahu k místní příslušnosti soudu pro podání žaloby; oprávněnosti vydat rozhodnutí o nicotnosti v průběhu odvolání; absenci podpisu na rozhodnutí doručovaném do datové schránky a nicotnosti rozhodnutí; odložení podnětu k prohlášení nicotnosti a právům stěžovatele; soudní obraně proti neuznání podnětu na nicotnost; duplicitnímu vydání stejného platebního výměru a jeho nicotnosti.

Václav Benda

Osvobození od daně při dodání zboží do jiného členského státu a při vývozu zboží v roce 2020

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 28, (2020) č. 3, s. 12-16

Článek přibližuje upřesnění podmínek uplatnění osvobození od DPH při dodání zboží do jiného členského státu EU a při vývozu zboží implementační novelou zákona o dani z přidané hodnoty č. 343/2020 Sb. Autor nejprve vysvětluje pravidla pro stanovení místa plnění při dodání zboží a návazně informuje o změnách v důsledku novely, včetně přemístění zboží z tuzemska do jiného členského státu. Shrnuje také pravidla pro podávání souhrnných hlášení v souvislosti s dodáním zboží do jiného členského státu. V závěru s využitím příkladů přibližuje novelizovaná pravidla pro osvobození od daně při vývozu zboží do třetí země.

Jan Koreček

Osvobození od daně z nemovitých věcí v případě mimořádné události

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 28, (2020) č. 3, s. 35-36

Informace o změně zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, zákonem č. 299/2020 Sb. v souvislosti se snahou o zmírnění dopadů pandemie nemoci COVID-19 na ekonomiku ČR. Dle novelizovaného ustanovení § 17a mohou obce při řešení důsledků mimořádné, zejména živelní události, zcela nebo částečně osvobodit od daně nemovité věci dotčené mimořádnou událostí, a to formou obecně závazné vyhlášky. Autor představuje vymezení rozsahu osvobození v obecně závazné vyhlášce, uplatnění osvobození nemovitých věcí dotčených mimořádnou událostí v daňovém přiznání a věnuje se i částečnému osvobození a délce možného osvobození.

Salvador Barrios, Diego d'Andria

Profit shifting and industrial heterogeneity

Přesouvání zisku a různorodost v průmyslových odvětvích

CESifo Economic studies, Vol. 66, (2020) No. 2, p. 134-156

V posledních několika letech byl problém přesouvání zisků předmětem celosvětové debaty, na jejímž základě byla již vypracována celá řada projektů a doporučení s cílem omezit daňové úniky. Autoři se na základě mikrodát o podnicích z 55 států za období 2004-2013 snaží zjistit, jak se kvantitativně i kvalitativně liší přesouvání zisků v jednotlivých průmyslových odvětvích. Odvětví provádějící větší přesun zisků tím snižují průměrné náklady kapitálu a jsou schopny přilákat více investic. V článku je představen víceúrovňový model, který za pomoci odhadů meziodvětvových rozdílů v přiznaných ziscích nepřímo vypovídá o nákladech na blahobyt způsobených přesunem zisků. Autoři se dále zabývají rolí nehmotných aktiv při přesouvání zisku s ohledem na typické znaky odvětví a zjišťují, že podíl nehmotných aktiv na úrovni podniku nemá statisticky významnou úlohu v předpovídání přesunu zisků. Zkoumají také způsoby přesunu zisků a jako nejvýznamnější kanál uvádějí převodní ceny. - Poznámky.

Robert Müller

Proposal for an automated real-time VAT collection mechanism in B2C e-commerce using blockchain technology

Návrh mechanismu pro automatický výběr DPH v reálném čase u B2C transakcí s využitím technologie blockchainu

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 3, p. 135-138

Každoročně je čím dál více zboží a služeb nakupováno přes internet. Vymáhání DPH u přeshraničních B2C transakcí je dle autora pro daňové správy velmi obtížné. Řešením by mohla být aplikace blockchainové technologie. V článku je navržen speciální mechanismus založený na technologii blockchainu, který by měl umožňovat automatický výběr DPH. Mechanismus již nepočítá s výběrem daně podnikateli, čímž by mělo dojít ke snížení rizika daňových podvodů. - Poznámky. -- Využití blockchainu v boji proti daňovým podvodům se týká článek na s. 139-143 ("Combining modern technology and real-time invoice reporting to combat VAT fraud: no revolution, but a technological evolution").

Zdeněk Morávek

Přehled dalších změn souvisejících s koronavirem

Unes - účetnictví neziskového sektoru, Sv. 18, (2020) č. 7-8, s. 3-10

Příspěvek shrnuje některé další změny, které do daňových a souvisejících právních předpisů přinesla v průběhu května a června 2020 pandemie koronaviru. Zaměřuje se na jejich dopad na neziskové subjekty. Autor nejprve popisuje novelu daňového řádu č. 283/2020 Sb. a dalších daňových zákonů (sněmovní tisk č. 841); její změny tvoří čtyři tematické celky: podpora elektronizace systému správy daní, zjednodušení kontrolních postupů, revize sankčního systému a vracení daňového odpočtu. Poté přibližuje změny v sociálním pojištění (zákon č. 300/2020 Sb.), opatření Liberačního balíčku III (prominutí pokuty za pozdě podané daňové přiznání; úprava termínu pro daň z nabytí nemovitých věcí; prodloužení období prominutí DPH; prominutí správních poplatků) i další změny v podobě zrušení daně z nabytí nemovitých věcí, prodloužení ošetřovného a zvýšení vyměřovacích základů pojištěnců státu. -- Viz také Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále č. 10/2020, s. 58-61 a DPH aktuálně č. 16/2020, s. 1-5. -- Podrobněji k novele daňového řádu č. 283/2020 Sb. viz Daňový a účetní TIP č. 18/2020, s. 1-5.

Werner Heyvaert

Recent developments in the field of EU fiscal state aid : three cases concerning Benelux tax schemes and the position of the United States - foreword

Aktuální vývoj v oblasti fiskální státní pomoci v EU : tři případy týkající se daňových režimů ve státech Beneluxu a postoj USA - předmluva

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 5, p. 173-176

Článek uvozuje speciální číslo věnované problematice pojetí státní pomoci ve státech Beneluxu a jejím důsledkům pro nadnárodní společnosti s hlavním sídlem v USA. Představuje téma vyhýbání se daňové povinnosti ze strany nadnárodních podniků ve vztahu k neoprávněnému poskytování fiskální

státní podpory některými členskými státy EU, evropské rozsudky ve věci Starbucks (Nizozemsko), Fiat/Chrysler Finance (Lucembursko) a předběžných rozhodnutí správce daně týkajících se nadměrných zisků (excess profit rulings) v Belgii i reakce Nizozemska, Lucemburska a Belgie na rozhodnutí Tribunálu EU v daných případech. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky zvláštního čísla o případech fiskální státní pomoci v některých státech EU.

Petra Eckl and Felix Schill

Reform of the German controlled foreign company rules

Změna německých pravidel pro ovládané zahraniční společnosti

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 6, p. 247-257

Přehled připravovaných změn pravidel pro ovládané zahraniční společnosti (CFC) v návaznosti na implementaci evropské směrnice ATAD (č. 2016/1164/EU) v německém daňovém právu. Některé aspekty návrhu zákona týkajícího se pravidel pro ovládané zahraniční společnosti (AStG-Draft) jsou předmětem značné diskuse, jeho předložení a přijetí je očekáváno do konce r. 2020. Autor seznamuje se současným pojetím CFC pravidel v Německu a analyzuje navrhované odlišnosti, např. změnu konceptu ovládání. Vyvozuje, že zkoumaný návrh zákona zachovává obecnou strukturu současného CFC režimu, ale nevyužívá možnosti aktualizovat některá zastaralá ustanovení. - Poznámky.

Bob Michel

Report of the proceedings of the tenth assembly of the International Association of the Tax Judges held in Cambridge, England, on 13 and 14 September 2019

Zpráva z průběhu jednání 10. shromáždění Mezinárodní asociace daňových soudců, které se konalo v anglickém Cambridge 13. a 14. září 2019

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 7, p. 391-412

Autor v článku shrnuje témata řešená na shromáždění Mezinárodní asociace daňových soudců (IATJ) konaném v anglickém Cambridge v září 2019. Na shromáždění se probírala mj. tato témata: daňové tresty, právní argumentace, daňové procedury ve Velké Británii, nová judikatura týkající se partnerství a svěřenského vlastnictví, nová judikatura týkající se bankovníctví a finančních služeb a DPH či tzv. měkké právo a jeho vliv na daňovou legislativu. Článek obsahuje konkrétní případy z celé řady zemí (Velká Británie, Německo, Austrálie, aj.). - Poznámky.

Eric Meyermans, Alexander Leodolter, Leonor Pires, Savina Princen, Aleksander Rutkowski

Shifting taxes away from labour to strengthen growth in the euro area

Snížení zdanění práce za účelem posílení růstu v eurozóně

Quarterly report on the euro area, Vol. 19, (2020) No. 1, p. 9-25

Příjmy ze zdanění práce jsou ve většině států jedním z největších zdrojů daňových příjmů. Případná strukturální daňová reforma, která by snížila daňové zatížení práce, by ve výsledku snížila příjmy do státních rozpočtů členů eurozóny. Článek analyzuje, jaké výhody by z případného snížení zdanění práce plynuly, a jak by tento krok ovlivnil ekonomickou produkci. Dle autorů má tento krok potenciál stimulovat nabídku a poptávku práce, tedy zaměstnanost a ekonomický růst, a podle prognóz by přispěl k posílení ekonomického růstu eurozóny. Naopak jako náhrada za snížení zdanění práce by státům mohly plynout příjmy např. z vyšších odvodů environmentální daně. - Poznámky.

Simona Hornochová, Radek Novotný

Skutečný vlastník příjmů - víme, o čem přesně se bavíme?

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 2, s. 57-71

Autoři se zaměřují na výklad pojmu "skutečný vlastník" v komunitárním právu a na jeho chápání v českém daňovém prostředí. Popisují vznik a vývoj konceptu skutečného vlastníka (beneficial owner) na úrovni OECD, jeho souvislost s konceptem "conduit company" i ve vazbě k novému směru aktivit OECD v boji proti nežádoucímu využívání daňových výhod - iniciativě BEPS. Poté přibližují pojetí skutečného vlastníka v českých právních předpisech a zmiňují starší českou judikaturu a některá mezinárodní srovnání. Návazně rozebírají zkoumaný pojem v komunitárním právu (směrnice o úrocích a licenčních poplatcích) a komentují i dlouho očekávaná rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci několika dánských kauz (řada sporů vedených dánskou finanční správou, které byly postaveny na zpochybnění skutečného vlastnictví příjmů z titulu úroků a dividend). Pro srovnání doplňují i názory generální

advokátky SD EU k položeným otázkám a k znakům zneužití práva, které dle autorů ukazují, o jak velký koncepční problém se jedná. Na závěr zmiňují nedávná rozhodnutí českých soudů v oblasti skutečného vlastníka. - Poznámky.

Martin Drtina

Soud zastropoval lhůty pro daňovou kontrolu

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 7-8, s. 23

Stručná informace o rozsudku Nejvyššího správního soudu, který se zabýval délkou lhůty pro stanovení daně v případě, že daňový subjekt vykáže opakovaně daňovou ztrátu (rozsudek ze 13.5.2020 ve věci čj. 8 Afs 58/2019). Z hlediska finanční správy i daňových subjektů se jedná o zásadní otázku, jelikož v návaznosti na tuto lhůtu lze provádět daňovou kontrolu a stanovit daň. Soud konstatoval, že lhůtu pro stanovení daně nelze prodlužovat prostřednictvím tzv. řetězení daňových ztrát, na základě kterých některé finanční úřady prodlužovaly lhůty pro daňové kontroly a doměření daně. Odborná veřejnost očekává, že finanční správa bude muset v návaznosti na rozsudek revidovat svůj dosud platný výklad ke lhůtám pro stanovení daně.

Martin Děrgel

Stále aktuální koordinační výbory staré přes 20 let : (výběr)

Účetnictví, Sv. 2020, č. 8, s. 27-35

Shrnutí různých témat řešených v minulosti na půdě tzv. koordinačních výborů (odborných diskuzí na daňová témata, ke kterým se vyjadřují i zástupci GŘ). Témata představená v článku byla řešena v letech 1998-1999, jsou však stále platná. Konkrétně jsou obsahem článku tyto otázky: zvýšené výdaje podle zvláštních předpisů, upřesnění ustanovení § 24 odst. 5 ZDP ve vazbě na nájem pozemků, nezdánitelná částka ve výši úroků z úvěru na bytové potřeby, pojištění pro případ nezaměstnanosti, škoda způsobená živelní pohromou v průběhu budování investice, problematika § 23 odst. 4 písm. e) bod 2 ZDP, výdaje podle § 24 odst. 2 písm. zb) ZDP prováděné více nájemci na jednom hmotném majetku a problematika aplikace srážkových daní u softwaru. Veškerá předložená témata se týkají zákona o daních z příjmů.

Markus Heigl

Steuerbarkeit von Stipendien

Zdanitelnost stipendií

Finanz-Rundschau, Jg. 102, (2020) Nr. 15, S. 724-732

Otázka, zda a v jaké situaci jsou stipendia podle německé daňové legislativy vztahující se k dani z příjmů zdanitelná, se pravidelně opakuje a odpověď na ni je stále nejasná. Sporná je rovněž otázka speciální daňové úlevy, jež by se měla vztahovat právě na stipendia. Pro splnění podmínky pro zdanění je pak rozhodující, zda stipendia spadají do jedné z kategorií, které vymezuje německý zákon o dani z příjmů. Finanční soudy v Düsseldorfu a v Dolním Sasku se nyní ocitají v otevřeném rozporu nad výkladem německého práva vztahujícím se k této problematice. Autor toto pokládá za vhodnou příležitost k bližší analýze zdanitelnosti stipendií, jejichž definici v úvodu právně vymezuje, dále se věnuje možnostem daňového osvobození a zahrnuje i zmíněný interpretační spor dvou německých finančních soudů. Podle autora je zdanění v jistých případech možné, a to například tehdy, vznikne-li na něj nárok prostřednictvím zaměstnaneckého vztahu. - Poznámky.

Martin Weiss

Steuerliche Verlustbehandlung nach dem Zweiten Corona-Steuerhilfegesetz

Zacházení s daňovými ztrátami podle druhého daňového zákona na podporu ekonomiky v dobách koronaviru

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 30, S. 1531-1536

V souvislosti s pandemií koronaviru došlo v Německu k vydání dvou daňových zákonů, které cílily na povzbuzení ekonomiky a kupní síly obyvatel. Kromě dočasného snížení sazby DPH se ale změny dotkly i daně z příjmů fyzických a právnických osob, a to konkrétně úpravou použití daňové ztráty k odpočtu od základu daně. Jako účinný prostředek podpory hospodářství během krize bylo navíc pro tyto typy daní zavedeno snížení zálohových plateb. V úvodu článku jsou shrnuty obecné dopady koronavirové krize a reakce ze strany německé vlády, dále je prostor věnován předpisům pro daňové zacházení se ztrátami. Autor pozitivně hodnotí rychlost, s jakou byly podpůrné daňové zákony implementovány,

nicméně konstatuje, že na všeobecnou reformu kompenzace daňových ztrát dosud nebyl dostatečný prostor, a stále tak přetrvávají nevyřešené problémy. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Albertus Marais

Tax measures in response to the COVID-19 pandemic

Daňová opatření v reakci na pandemii COVID-19

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 7, p. 386-390

Shrnutí konkrétních daňových opatření přijatých v Jihoafrické republice v reakci na pandemii nemoci COVID-19. Daňové úlevy lze rozdělit na opatření základní (daňová pobídka na podporu zaměstnanosti - "ETI", odložení daňové povinnosti) a opatření doplňková (zkrácení období pro vrácení přeplatku na DPH, daňové prázdniny u tzv. daně z rozvoje dovedností, aj.). Opatření přijatá JAR jsou dále stručně porovnávána s přístupem dalších afrických států. - Poznámky.

H. David Rosenbloom and Peter A. Barnes

Tax provisions of the CARES Act : the international (and institutional) implications

Daňová ustanovení zákona CARES : mezinárodní (a institucionální) dopady

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 7, p. 380-385

Představení vybraných daňových opatření přijatých v USA v důsledku pandemie nemoci COVID-19. Konkrétně se článek věnuje některým ustanovením zákona "CARES" (Coronavirus Aid, Relief, and Economy Security Act) z konce března 2020; přístupu USA k situaci, kdy mnohým jedincům i firmám vznikla daňová povinnost v jiných zemích než obvykle; i nejasnostem ohledně daňových odpočtů. - Poznámky.

Tom Binder

The EU concept of state aid

Pojetí státní pomoci v Evropské unii

European taxation, Vol. 60, (2020) No. 5, p. 177-184

Bližší k problematice pravidel státní pomoci v EU a jejich vymáhání, evropskému právnímu rámci i ke specifickým státní pomoci v daňové oblasti. Autor se zaměřuje zejména na pojetí státní podpory a její slučitelnosti s vnitřním trhem dle článku 107(1) Smlouvy o fungování Evropské unie. Analyzuje také vývoj otázky škodlivé daňové soutěže na evropské úrovni a otázku hodnocení státní pomoci s ohledem na faktory hospodářské výhody a selektivnosti. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky zvláštního čísla o případech fiskální státní pomoci v některých státech EU, např. o nelegální státní podpoře pro Fiat v Lucembursku na s. 199-205 a pro Starbucks v Nizozemsku na s. 185-189.

Ekaterina Tarhova and Elena Yoncheva

The EU special scheme for travel agents : complex present but desired future - options for reform

Speciální režim EU pro cestovní kanceláře : komplexní přítomnost, avšak vytoužená budoucnost - možnosti reformy

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 4, p. 205-211

Cestovní ruch je celosvětově jedním z nejvýznamnějších odvětví, které zahrnuje celou řadu různých typů podniků a modelů podnikání (od poskytovatelů základních služeb, přes zprostředkovatele, až po sdílenou ekonomiku). V r. 1977 byl vytvořen speciální evropský režim DPH pro cestovní kanceláře ("Tour Operators Margin Scheme", TOMS), který jim usnadňuje plnění povinností vyplývajících z legislativy o DPH (např. registrace k dani). Autorky v článku napsaném ještě před propuknutím pandemie nemoci COVID-19 hodnotí tento režim od jeho vzniku do současnosti, identifikují problematické otázky a navrhuji zlepšení. Základní myšlenku - usnadnění povinností cestovních kanceláří - hodnotí autorky kladně, postupně se však z režimu stal slepenec různých pravidel, který by potřeboval zásadní reformu. - Poznámky. -- K DPH u služeb cestovního ruchu a k TOMS v Německu viz článek na s. 212-217.

Andrew M.C. Smith

The new China-New Zealand income tax treaty (2019) : how does it shape up following the BEPS project and the MLI?

Nová daňová dohoda týkající se daně z příjmů uzavřená mezi Čínou a Novým Zélandem v r. 2019 : jak bude vypadat v návaznosti na projekt OECD/G20 proti BEPS a tzv. mnohostranný nástroj?

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 7, p. 441-447

Představení nové dohody o zamezení dvojího zdanění uzavřené mezi Novým Zélandem a Čínou, která aktualizuje starší dohodu uzavřenou v r. 1986. Dohoda vychází z tzv. Mnohostranné úmluvy o implementaci opatření k boji proti snižování daňového základu a přesouvání zisků (či také tzv. "mnohostranný nástroj", MLI). V článku jsou uvedeny změny oproti starší verzi dohody mezi Novým Zélandem a Čínou a je blíže analyzováno, jak Mnohostranná úmluva ovlivnila znění dohody. - Poznámky.

Mariken van Hilten and Giorgio Beretta

The new VAT record keeping and reporting obligations for payment service providers

Nová povinnost poskytovatelů platebních služeb uchovávat a vykazovat záznamy o platebních transakcích za účelem DPH

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 4, p. 169-183

Poskytovatelé platebních služeb v Evropské unii by dle nového nařízení a směrnice EU měli od ledna 2024 uchovávat data o platebních transakcích a předávat je daňovým správám v jednotlivých členských zemích. Požadavky na uchovávání záznamů jsou ukotveny ve směrnici č. 2020/284/EU. Nařízení č. 2020/283/EU dále hovoří o zřízení centrálního elektronického systému pro uchovávání, zpracovávání a výměnu informací o elektronických platbách mezi daňovými správami členských států. Autoři v článku představují nová pravidla, hodnotí je a poukazují na možné problémy. Jedním z nich je podle nich to, že se pravidla nevztahují na poskytovatele se sídlem mimo EU, ani na alternativní platební metody. Zbytečnou administrativní zátěž může v praxi přinést i sledování stanovených čtvrtletních limitů na počet plateb. Pravidla navíc nejsou zatím příliš sladěna s jinými podobnými předpisy na národní i mezinárodní úrovni. - Poznámky.

Tiina Ruohola and Toni Jääskeläinen

The reduced VAT rates applicable to electronic publications in Finland

Snížené sazby DPH aplikovatelné na elektronické publikace ve Finsku

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 3, p. 151-154

Po řadu let trvala v Evropské unii nejednotnost u zdanění elektronických a tištěných publikací, kdy na elektronické publikace nebylo možné aplikovat sníženou sazbu DPH. Situace se změnila přijetím směrnice č. 2018/1713/EU. Autoři v článku popisují legislativní proces, který vedl k přijetí směrnice v EU, a dále se věnují implementaci směrnice ve Finsku. Konkrétně jsou přiblíženy úpravy zákona o DPH, typy publikací, na které se snížená sazba vztahuje a na které nikoli, a je shrnuto, kdy změny vstoupily v platnost. - Poznámky.

Maria R.U.D. Tambunan

Transfer mispricing on intra-group trading performed by multinational manufacturing in

Indonesia : evidence from Indonesian tax court 2015-2019

Nesprávně stanovené převodní ceny u vnitroskupinových obchodů realizovaných nadnárodními výrobci v Indonésii : poznatky z případů projednávaných indonéským daňovým soudem v letech 2015-2019

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 5, p. 262-271

Shrnutí soudních sporů týkajících se převodních cen, které byly projednávány u indonéského daňového soudu. Autorka se věnuje také výzvám, se kterými se nadnárodní podniky při stanovení cen musí vypořádat (určení takových cen, které povedou k maximalizaci zisku a které budou zároveň v souladu s předpisy). Článek je doplněn odkazy na různá ustanovení mezinárodních předpisů vydaných OECD, OSN či WTO, které se dotýkají této problematiky. - Poznámky.

Lenka Láchová, Alena Maaytová

Trendy vývoje a charakteristiky daňových správ zemí OECD a dalších zemí světa

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 2, s. 40-44

Autorky nejprve představují mezinárodní on-line databázi Revenue Administration Fiscal Information Tool (RAFIT), kterou zastřešuje MMF, a její modul International Survey on Revenue Administration (ISORA). Ten sdružuje komparativní data o daňových správách členských států OECD a dalších vyspělých a rozvíjejících se ekonomik; je založen na společném vymezení pojmů, definic a požadavků. Údaje za jednotlivé země jsou následně transformovány do souhrnných komparativních tabulek. Na základě posledního vydání zahrnujícího r. 2016 a 2017 poté autorky identifikují některé trendy současného vývoje daňových správ. Zaměřují se na změny podmínek jejich fungování ve vztahu k digitalizaci ekonomiky, nových obchodních modelů a elektronizaci samostatné daňové správy. Přibližují též vybrané charakteristiky struktury organizace a činností daňových správ (věková struktura zaměstnanců, podíl žen v daňové správě, podíl zaměstnanců podle fází daňového procesu, počet daňových kontrol aj.), soustředí se na porovnání s Finanční správou ČR. - Poznámky.

Martin Bureš

Tři oříšky (nejen) pro popelku aneb Tři změny, na které se dříve u směrnice ATAD zapomnělo

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 7-8, s. 21-28

Příspěvek přibližuje připravované doplnění konceptu zdanění právnických osob v souvislosti s novými pravidly evropské směrnice č. 2016/1164/EU proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD), jež zahrnuje oblasti, které nebyly obsaženy v předchozí implementační novele. Potřeba novelizovat určitá ustanovení se týká omezení odpočitatelnosti úroků (čl. 4 směrnice ATAD), zdanění při odchodu (čl. 5) a pravidel pro ovládané zahraniční společnosti (čl. 7 a 8). Autor charakterizuje změny u zamezení duplicitního zahrnutí tzv. kapitalizovaných úroků do výpočtu limitu pro uznatelnost výpůjčních výdajů; omezení daňové účinnosti výpůjčních výdajů/nákladů u společníků osobních společností; zdanění ovládané zahraniční společnosti u tzv. základních investičních fondů. Problematika je dokreslena několika příklady. - Poznámka.

Gorka Echevarría Zubeldia

Unprecedented times call for unprecedented measures : VAT to the rescue of the European economy
Bezprecedentní doba si žádá bezprecedentní opatření : záchrana evropské ekonomiky prostřednictvím DPH

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 4, p. 167-168

Úvaha nad různými daňovými opatřeními, která by mohla pomoci podnikům v těžkém období, které nastalo kvůli pandemii COVID-19. Řada států posunula podnikům lhůty na DPH, to ale samo o sobě nemusí stačit. Nabízí se tedy další opatření: úprava lhůty pro vracení DPH u nedobytných pohledávek, využívání režimu "VAT grouping" (seskupování za účelem DPH), urychlení vracení nadměrného odpočtu DPH (vratek) či využití tzv. hotovostního účetnictví (cash accounting) u dodání služeb.

Erwan Loquet and Dimitrios Karoutis

VAT considerations on ECJ's ruling that Airbnb is not a real estate agent

Důsledky rozhodnutí Soudního dvora EU, podle kterého není Airbnb realitním makléřem, pro oblast DPH

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 4, p. 218-221

Dle rozhodnutí Soudního dvora EU z prosince 2019 by se měla na služby typu Airbnb (platforma umožňující krátkodobé pronájmy) vztahovat směrnice č. 2000/31/ES o elektronickém obchodování (e-commerce). Autoři v článku srovnávají rozhodnutí SDEU ve věci Airbnb Irsko (C-390/18) se staršími rozsudky, které se týkaly jiných firem působících v sektoru tzv. sdílené ekonomiky (Uber), a následně hodnotí možné dopady z hlediska DPH. Z analýzy vyplývá, že posuzování sdílené ekonomiky pro účely DPH je zatím stále velmi nejasné. - Poznámky.

Martina Danz

VAT treatment of cryptocurrencies : some thoughts on the Libra project

Kryptoměny z hlediska DPH : zamyšlení se nad projektem Libra

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 3, p. 144-150

V červnu 2019 byl představen projekt kryptoměny sociální sítě Facebook s názvem "Libra". Výhodou této kryptoměny by měla být její stabilita. Autorka v článku popisuje projekt a následně se věnuje tomu, zda lze Libru opravdu řadit mezi tzv. stablecoiny, tj. kryptoměny se stabilní hodnotou. Dále řeší, jak by se posuzovaly transakce s touto kryptoměnou z hlediska švýcarské DPH. - Poznámky.

Jens-Peter Damas

Verfahrensdokumentation, IKS und Tax-Compliance-Management : Hintergründe, Missverständnisse, Folgerungen

Dokumentace o nakládání s daty, interní kontrolní systémy a Tax-Compliance-Management : pozadí, nedorozumění, závěry

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 30, S. 1536-1541

Dokumentace o nakládání s daty, interní kontrolní systémy nebo systém řízení dodržování daňových předpisů představují daňová témata, jejichž výklad s sebou často přináší nejistotu zejména s ohledem na obsahové náležitosti a hodnotící pravomoci. Článek analyzuje historické pozadí vzniku systému dokumentace o nakládání s daty a klade si za cíl poukázat na typická nedorozumění, k nimž dochází při konzultační praxi. Dále probírá tzv. "tax compliance management" a přibližuje, jak by měl tento systém řízení dodržování daňových předpisů v praxi fungovat. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Feriz Sejdija, Simon Gaiser

Verschmelzungen und andere Vermögensübertragungen außerhalb der EU oder des EWR

Fúze a jiné formy převodu majetku mimo EU a EHP

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 33, S. 1697-1700

Daňové dopady fúzí ve třetích zemích jsou již dlouhá léta předmětem kontroverzí, přičemž sporná se jeví zejména otázka omezené daňové povinnosti u převádějícího subjektu. Dne 10.11.2016 vydalo Spolkové ministerstvo financí stanovisko, v němž se od zmíněné daňové povinnosti distancovalo. Odborná veřejnost tento krok přijala velmi pozitivně, a to především z toho důvodu, že už nebude docházet k nejistotám ohledně možných nežádoucích daňových dopadů. Článek zkoumá fúzi sesterských společností mimo území EU, které nejsou v Německu ani omezeně, ani neomezeně zdanitelné, a účetní hodnota je u nich posuzována v souladu s pravidly třetí země. Autor závěrem upozorňuje, že ministerstvo financí sice vytvořilo jistý rámec pro daňové zacházení s podílem v dceřiné společnosti, nicméně s ohledem na právní důsledky stále existuje riziko zdanění na úrovni společníka. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Michal Tuláček

Vybrané otázky automatické výměny informací o přeshraničních daňově optimalizačních schématech podle směrnice DAC 6

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 2, s. 32-39

Představení nově zaváděného okruhu automatické výměny informací podle směrnice DAC 6 a shrnutí dosavadního legislativního procesu transpozičního návrhu. Autor zdůrazňuje, že evropská směrnice o povinné automatické výměně informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním, která se mají oznamovat, nevymezuje některé klíčové pojmy, zejména samotný předmět výměny. Věnuje se tedy vymezení daňově optimalizačních schémat a tomu, na koho dopadá oznamovací povinnost. Dále se zabývá souvisejícími vybranými otázkami, konkrétně jde o přeshraniční účinky daňově optimalizačních schémat, test hlavního přínosu (MBT) a povinnost zachovat profesní mlčenlivost v kontextu této výměny daňových informací. - Poznámky.

Petra Šmirausová

Zpětné uplatnění daňové ztráty jako opatření ke zmírnění negativních ekonomických dopadů epidemie COVID-19

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 7-8, s. 29-33

Blíže k problematice tzv. zpětného uplatnění daňové ztráty (loss carry-back), tedy jejímu uplatnění ve zdaňovacích obdobích, která předcházejí období, ve kterém je daňová ztráta pravomocně stanovena. Možnost odečíst vzniklou daňovou ztrátu nejen od základu daně stanoveného v budoucích zdaňovacích

obdobích je novým institutem zákona o daních z příjmů, který má přispět ke zmírnění negativních ekonomických dopadů epidemie COVID-19 (v návaznosti na protikrizový daňový balíček č. 299/2020 Sb.). Zmiňovaný institut má poplatníkům umožnit snížení jejich kladné daňové povinnosti za r. 2018 a 2019, a tím získat potřebnou likviditu ještě v r. 2020. Autorka také zmiňuje uplatnění daňové ztráty ve světle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu k tzv. řetězení daňových ztrát (sp. zn. 8 Afs 58/2019-48). - Poznámky. -- Viz také Účetnictví č. 9/2020, s. 24-28.

Dieter Dziadkowski

Zur Umsatzbesteuerung von Geldspielautomatenumsätzen : zugleich Anmerkung zu den BFH-Urteilen XI R 13/18, XI R 23/18 und XI R 26/18 v. 11.12.2019

K obrátovému zdanění herních automatů : zároveň poznámky k rozsudkům Spolkového finančního dvora XI R 13/18, XI R 23/18 a XI R 26/18 z 11.12.2019

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 69, (2020) Nr. 12, S. 445-448

Na základě rozsudku Spolkového finančního dvora (BFH), jenž byl zveřejněn 9.4.2020, bylo v souladu s judikaturou Soudního dvora EU potvrzeno, že obrat plynoucí z herních automatů je zdanitelný. Otázka zdanění tržeb z provozu těchto automatů, které skýtají možnost peněžitě výhry, je v německém prostředí dlouhodobě sporná. Nová pravidla platí pro všechny obraty uskutečněné ve veřejných kasinech a týkají se rovněž provozovatelů sázkových her. Autor se pokouší shrnout dosavadní vývoj judikatury, definovat problematické body, které s novým daňovým opatřením souvisejí, a závěrem přichází s odhadem budoucího vývoje na národní a evropské úrovni. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 25, (2020) č. 7-8

Specifika spojených osob v daních z příjmů (s. 2-9); Významný benefit "home office" z pohledu daně z příjmů a zákoníku práce (s. 10-14); Kdy není povinnost OSVČ platit v roce 2020 zálohy ve zdravotním pojištění? (s. 18-20); Tři oříšky (nejen) pro popelku aneb Tři změny, na které se dříve u směrnice ATAD zapomnělo (s. 21-28); Zpětné uplatnění daňové ztráty jako opatření ke zmírnění negativních ekonomických dopadů epidemie COVID-19 (s. 29-33); Nekonečné téma: svědek - postavení svědka v daňovém řízení (s. 34-37); Účetní a daňové dopady dočasné regulace nájemních vztahů (s. 38-43); Cestovní náhrady u společníků společností s ručením omezeným a členů kolektivních statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob (s. 44-45); Novela zákona o dani silniční - č. 299/2020 Sb. (s. 46-47); Dopady novely daňového řádu na některé aspekty kontrolní činnosti finančních orgánů - novela č. 283/2020 Sb. (s. 48-52); Co podstatného přináší novela zákoníku práce? (s. 53-54); Nicotnost rozhodnutí finančních orgánů: výběr z judikatury správních soudů (s. 55-64).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 21, (2020) č. 10

Cestovní náhrady - právní úprava poskytování (s. 3-7); Dohody ve zdravotním pojištění (s. 11-13); Podílové fondy - jak daňově postupovat při jejich odkupu (s. 20-23); Obchodní majetek - poplatník daně z příjmů FO (s. 24-28); Obchodní majetek: příklady z praxe (s. 29-30); Slevy z pořizovací ceny majetku (s. 34-36); Vysílání zaměstnanců do EU - novela ZP č. 285/2020 Sb. (s. 40-42); Vyšší ochrana dlužníků v exekuci - změny v období koronaviru - zákon č. 191/2020 Sb. (s. 46-47); Zálohy a závdavky v DPH (5.) (s. 48-52); Kdy záloha předem není předmětem DPH (s. 53-56); Zákoník práce po novele - výpočet dovolené po dnech - č. 285/2020 Sb. (s. 57-60); Doručování pracovněprávních písemností - změny (s. 64-67); Zdravotní pojištění v době pandemie (s. 71-74).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 28, (2020) č. 10

DPH při zasílání zboží (s. 3-7); Vybrané závěry Koordinačního výboru Komory daňových poradců - 2. část (s. 8-17); Zákaz "nekonečné" lhůty pro stanovení daně kvůli řetězení ztrát - prověřen soudem - rozsudek NSS z května 2020 sp. zn. č. 8 Afs 58/2019-48 (s. 18-25); Inventarizační rozdíly u zásob a dlouhodobého majetku: zamyšlení nad účetními přístupy a interpretací Národní účetní rady I-39 (s. 26-30); Zásoby - nedokončená výroba a polotovary (s. 31-35); Právní úprava jednatele a společníka v rámci s.r.o. (s. 36-40).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 28, (2020) č. 9**

Další změny právních předpisů související s koronavirem - od května 2020 (s. 3-9); Opravné a dodatečné daňové přiznání (s. 10-15); Blíže k některým ustanovením zákona o daních z příjmů ve vztahu k fyzickým osobám - 4. část - dokončení - § 6 (s. 16-24); DPH u vodného a stočného - v návaznosti na novelu č. 256/2019 Sb. (s. 25-31); Prodej pohledávky ze smluvní sankce - prověřen soudem (s. 32-40); Rozsudek SD EU ve věci "dočasného přidělení zaměstnance k výkonu práce u jiného zaměstnavatele dle ustanovení zákoníku práce" z pohledu daně z přidané hodnoty (s. 41-43).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2020, č. 15**

Osvobození od daně z nemovitých věcí v případě mimořádné události - na základě zákona č. 299/2020 Sb. (s. 1-2); Změny sazeb daně z přidané hodnoty od 1.7.2020 - zákon č. 299/2020 Sb. (s. 2-4); Silniční daň - změny v souvislosti s Covid-19 - zákon č. 299/2020 Sb. (s. 4-6); Prodej bytu - osvobození příjmu - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2020, č. 16**

On-line obchodování a DPH - prodej zboží z e-shopu (s. 1-5); Prominutí pojistného na sociální zabezpečení z důvodu koronaviru - zákon č. 300/2020 Sb. (s. 5-6); Dva zákony o EET versus sleva na dani z příjmů fyzických osob (s. 7-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2020, č. 17**

Zpětné uplatnění daňové ztráty (loss carryback) - zákon č. 299/2020 Sb. (s. 1-5); Program Antivirus C a kompenzační bonus - dotazy a odpovědi (s. 5); Zdanění svěřenského fondu - dotazy a odpovědi (s. 5-6); Ukončení činnosti OSVČ a odchod do důchodu - dotazy a odpovědi (s. 7); Uplatnění nedaňových výdajů u veřejné obchodní společnosti - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2020, č. 18**

Rozsáhlá novela daňového řádu od 1.1.2021 - zákon č. 283/2020 Sb. (s. 1-5); "Dohodový" kompenzační bonus pro OSVČ, společníky s.r.o. a zaměstnance - na základě zákona č. 331/2020 Sb. (s. 5-8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 14-15**

Novela 2020: dodání zboží a pořízení zboží v rámci Evropské unie (s. 1-5); Liberační balíček III a jeho využití (s. 6-8); DPH a nárok na odpočet - dotazy a odpovědi (s. 9); Konsignační sklad ve třetí zemi z pohledu DPH - dotazy a odpovědi (s. 11).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 16**

Aktuality z oblasti DPH za 1. pololetí 2020 (s. 1-5); DPH u prodeje pozemků obcí - dotazy a odpovědi (s. 5-6); Fakturace elektronicky poskytované služby do třetích zemí - dotazy a odpovědi (s. 7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 17**

Novela 2020: Přemístění zboží v režimu skladu (s. 1-7); DPH a závodní stravování - dotazy a odpovědi (s. 7-8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 18**

Uplatňování DPH u hotelů a penzionů - změna sazeb DPH u služeb (s. 1-6); Sazby DPH u podávaných nealkoholických nápojů - dotazy a odpovědi (s. 7); Odvod DPH z přijatých záloh - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Taxi služba a identifikovaná osoba k DPH - dotazy a odpovědi (s. 8).

Finanční, daňový a účetní bulletin**Sv. 28, (2020) č. 3**

Pár poznámek k interpretaci daňového řádu (s. 2-7); Povinnost mlčenlivosti v AML oblasti (s. 8-11); Osvobození od daně při dodání zboží do jiného členského státu a při vývozu zboží v roce 2020 (s. 12-16); Účtování cenných papírů a podílů u podnikatelů - 3. část (s. 17-23); Opatření v pojistném na sociální zabezpečení u OSVČ v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii (s. 31-34); Osvobození od daně z nemovitých věcí v případě mimořádné události (s. 35-36); Novela zákona o obchodních korporacích od 1.1.2021 z pohledu účetnictví podnikatelů - č. 33/2020 Sb. (s. 37-46); Judikatura - úplnost daňového spisu; kompetence Finanční správy; dobrá víra při dodání do jiného členského státu; zvolení metody stanovení cen obvyklých; nezaplacení daně a podvod na DPH; míra důkazu a důkazní povinnost v čase; tvrzení daňového subjektu jako důkazní prostředek (s. 54-56).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Andrea Čížková

Economic growth, business cycles and Okun's law : unobserved components approach**Ekonomický růst, hospodářské cykly a Okunův zákon : přístup nepozorovaných komponent**

Statistika, Vol. 57, (2020) No. 1, p. 5-31

Autorka za použití modelu UCM (model nepozorovaných komponent) zkoumá vztah mezi změnou hospodářského růstu a změnou míry nezaměstnanosti (Okunův zákon) na základě empirických údajů z evropských států. Data z jednotlivých zemí mezi lety 1983-2018 převedla do několika tabulek, na základě kterých je možno porovnat rozdíly ve vývoji HDP a míry nezaměstnanosti mezi jednotlivými státy. Autorka vyvozuje, že ve všech zkoumaných zemích došlo po ekonomické krizi z r. 2008 k poklesu trendových komponent a že mezera výstupu se za posledních pět let zlepšila. - Poznámky.

By Abhijit Vinayak Banerjee

Field experiments and the practice of economics**Experimenty v reálném čase a ekonomická praxe**

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 7, p. 1937-1951

A. V. Banerjee, držitel Nobelovy ceny za ekonomii z r. 2019, se ve svém příspěvku proneseném v souvislosti s udělením Nobelovy ceny věnuje tématu tzv. "field experimentů" (experimentů v reálném čase) v ekonomické vědě. Nejprve se zabývá zobecňováním v ekonomické vědě, následně diskutuje (ne)možnost získat odpověď na tzv. "velké otázky" v ekonomii prostřednictvím randomizovaných studií a poté píše o propojování empirického výzkumu, teorie a hospodářsko-politických opatření v ekonomii. - Poznámky. -- Články od spolunositelů Nobelovy ceny za ekonomii z r. 2019 E. Duflo a M. Kremera viz s. 1952-1973 a s. 1974-1994.

Jonathan Cohen, Keith Marzilli Ericson, David Laibson, and John Myles White

Measuring time preferences**Měření časových preferencí**

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 2, p. 299-347

Autoři se v článku zabývají tématem časových preferencí v ekonomické vědě a výzkumu. Do 80. let 20. století používala většina ekonomů model vytvořený P. Samuelsonem založený na exponenciálním diskontování, později se však rozvinuly další teorie, které se snažily odstranit nedostatky původního modelu zjištěné z různých experimentů. Autoři shrnují obsah aktuálních studií zaměřených na téma časových preferencí, přičemž se soustředí zejména na studie, které pracují s finančními toky v čase ("money earlier or later experiments", MEL). - Poznámky.

Tomáš Frömmel, Pavel Potužák

Mohou být strnulosti nominálních mezd problémem v situaci deflace způsobené hospodářským růstem?

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 3, s. 267-289

Článek zkoumá dopady strnulosti nominálních mezd směrem dolů na trh práce a posuzuje, zda strnulosti nominálních mezd mohou být problémem v případě deflace způsobené růstem potenciálního produktu. Autoři se zaměřují na Hayekův návrh stabilizace v rovnici směny (tedy návrh stabilizace nominálního HDP) a

Friedmanův návrh stabilizace cen výrobních faktorů, které oba vedou v rostoucí ekonomice k poklesu cenové hladiny. Ukazují, že při deflaci způsobené hospodářským růstem může docházet k růstu reálných mezd, který je zajištěn poklesem cenové hladiny i při strnulých nominálních mzdách. Autoři odvozují, že strnulost nominálních mezd směrem dolů nepředstavuje problém pro zdravý vývoj ekonomiky v případě, kdy míra deflace nepřesáhne tempo růstu technologií. - Poznámky.

Pavel Sirůček

Nositelé Nobelovy ceny za ekonomii pro rok 2019

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 3, s. 367-377

Pro r. 2019 byla Nobelova cena za ekonomii udělena třem vědcům za experimentální přístup ke zmírňování chudoby. Laureáty se stali americký profesor ekonomie s indickými kořeny Abhijit Vinayak Banerjee, jeho manželka profesorka ekonomie Ester Duflo a americký rozvojový ekonom Michael Robert Kremer. K jejich hlavním přínosům náleží experimentální ověřování účinnosti pomoci rozvojovým zemím v rámci různých programů pomoci, včetně kvantifikování a vyhodnocování dopadů programů i vlivu na formování či změny politiky. Příspěvek stručně shrnuje profesní životopis, hlavní obory vědecké činnosti a vybrané knižní publikace i časopisecké příspěvky jednotlivých laureátů.

George A. Akerlof

Sins of omission and the practice of economics

Hříchy opomenutí a ekonomické postupy

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 2, p. 405-418

G. Akerlof, nositel Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2001, upozorňuje na možné zkreslení, ke kterému dochází v ekonomii jako ve vědecké disciplíně. Různé vědecké disciplíny lze podle něj rozdělit na "měkké" (kvalitativní, kam patří mj. antropologie, sociologie či historie) a "tvrdé" (kvantitativní, jako např. fyzika). V ekonomii bývá upřednostňován kvantitativní přístup vyjadřovaný spíše matematickými modely, než slovy. To však přispívá ke zkreslení a dalším nežádoucím dopadům, mj. také k neschopnosti ekonomie předpovědět finanční krize. - Poznámky. -- Další článek k vědeckému publikování v ekonomii viz s. 419-470 ("Publishing and promotion in economics: the tyranny of the top five").

Victor Ginsburgh and Shlomo Weber

The economics of language

Ekonomie jazyka

The Journal of economic literature, Vol. 58, (2020) No. 2, p. 348-404

Jazyk, jako prvek specifický pro člověka, ovlivňuje celou řadu oblastí, mj. i ekonomické a společenské chování. Článek podává přehled o aktuálním stavu výzkumu v této oblasti - autoři uvádějí, zda a jak jazyk ovlivňuje lidské myšlení a chování, a dále se zabývají vlivy jazykové příbuznosti (popř. jazykových rozdílů) na zahraniční obchod, migraci, finanční trhy, trhy práce a další oblasti. Předloženy jsou dosavadní studie na daná témata, možné směry dalšího výzkumu jsou pak navrženy v závěru. - Poznámky.

By Jack Favilukis, Xiaoji Lin, and Xiaofei Zhao

The elephant in the room : the impact of labor obligations on credit markets

Nepříjemná skutečnost, o které se ví, ale není ochota ji řešit : vliv pracovních závazků na úvěrové trhy

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 6, p. 1673-1712

Autoři se v článku zabývají provázaností trhu práce a úvěrových trhů. Ukazují, že růst mezd a podílu práce jako výrobního faktoru (tj. proměnné pracovního trhu) lze využít k prognózám úvěrového rizika, růstu zadlužení a finanční páky (financial leverage). V článku je předložen model s frikcemi na trhu práce a s rizikovým dlouhodobým zadlužením. Vztah mezi proměnnými trhu práce a úvěrových trhů se potvrdil pro data z USA. - Poznámky.

Bert Rürup, Axel Schrinner

Wendepunkt der Weltwirtschaft

Zlomový bod světového hospodářství

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 131 (10.7.2020), S. 44-46

Esejistické shrnutí možných směrů dalšího vývoje mezinárodní situace v oblasti vztahu politiky a ekonomie, zaměřené na následky koronakrize. Autoři kladou provázanou mezinárodně politickou a mezinárodně hospodářskou situaci do kontextu teorie chaosu a efektu motýlích křídel, a docházejí k několika možným alternativám dalšího vývoje, zaměřených na trojúhelník Evropa – USA – Čína.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

A flattened curve : hidden figures

Zploštělá křivka : skrytá čísla

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9208, p. 53-54

Phillipsova křivka, poprvé představená v r. 1958, která vyjadřuje inverzní vztah mezi nezaměstnaností a inflací, se v posledních letech nechová ve vyspělých zemích obvyklým způsobem. Dochází k tomu, že se na nízkých úrovních dlouhodobě pohybuje inflace i nezaměstnanost. Zdá se, že inflace vůbec není citlivá na vývoj nezaměstnanosti. Jev nelze vysvětlit ani prostřednictvím rozšířených verzí modelu. Nabízí se různá vysvětlení, čím může být neobvyklý vývoj Phillipsovy křivky způsoben: mj. zpožděnou reakcí inflace či zásahy centrálních bank. Je možné za této situace inflaci vůbec prostřednictvím měnové politiky obnovit? -- Třetí článek ze šestidílné série o změnách v ekonomickém myšlení.

Hana Hejlová, Zlataše Komárková, Marek Rusnák

A liquidity risk stress-testing framework with Basel liquidity standards [elektronický zdroj]

Metodický rámec pro zátěžové testy se zaměřením na riziko likvidity zohledňující Basilejské standardy

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 3, p. 251-273

Autoři v článku předkládají speciální metodiku pro zátěžové testy bank z hlediska rizika likvidity. Model zohledňující Basilejské standardy likvidity, tj. indikátory LCR (Liquidity Coverage Ratio) a NSFR (Net Stable Funding Ratio), je následně aplikován na vzorek českých bank. Zjišťována je citlivost likvidity daných bank vůči zvažovaným šokům. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Prague_Economic_Papers_3_2020_s.251-273.pdf

By Guihai Zhao

Ambiguity, nominal bond yields, and real bond yields

Nejednoznačnost, nominální a reálný výnos dluhopisů

The American Economic Review, Vol. 110, No. 2 (Insights), p. 177-192

Autor v článku prezentuje model, který objasňuje rostoucí sklon výnosové křivky u dluhopisů. Obecně je sklon výnosové křivky daný očekávanou inflací, současná makroekonomická situace, kdy je inflace považována za žádoucí, však vede k tomu, že některé modely pracují s klesajícím sklonem výnosové křivky. V článku je poskytnuto alternativní vysvětlení sklonu výnosové křivky pro oba případy, tj. kdy inflace může být chápána jako žádoucí či nežádoucí. - Poznámky.

E. Atzler, A. Kröner, Y. Osman

Banken machen Tempo beim Filialabbau

Banky nabírají tempo redukce poboček

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 118 (23.6.2020), S. 26-27

Koronakrize v Německu urychlila trend redukce počtu poboček ve prospěch online bankovních služeb. Týká se to především lokálních bank a spořitelén. Dlouhodobou charakteristiku demonstruje příklad Bundesbank, která za poslední desetiletí zredukovala počet poboček o 12.000 na stávajících 27.000. -- Viz také komentár na s. 23.

Owen Walker, Stephen Morris, Nicholas Megaw, Laura Noonan

Banking industry braced for further pain

Bankovní sektor očekává další propad

Financial Times, Vol. 2020, No. 40471 (6.8.2020), p. 7

Stručné shrnutí stavu amerického a evropského bankovního sektoru. Nejvýraznějším problémem jsou nedobytné pohledávky (celkově přes 57 miliard dolarů pro společnosti JPMorgan, Wells Fargo, Citigroup a Bank of America). Ačkoli šest největších amerických bank zaznamenává kapitálový růst a bankovní sektor jako celek se těší přízni investorů, možné zhoršení pandemické situace koncem roku a nebezpečí dalších karanténních opatření může dlouhodobý propad značně prohloubit.

Laura Noonan and Robert Armstrong

Big US banks set aside \$28bn for loan losses as pandemic takes toll

Velké banky Spojených států si vyčleňují 28 miliard dolarů na úvěrové ztráty, zatímco si pandemie vybírá svou daň

Financial Times, Vol. 2020, No. 40452 (15.7.2020), p. 1

Tři největší americké banky vyčlenily 28 miliard dolarů v přípravě na očekávané úvěrové ztráty za druhý kvartál r. 2020. Týká se to JPMorgan, Citibank a Wells Fargo.

Jim Brundsen, Sam Fleming, Mehreen Khan

Brussels gains unprecedented power to borrow on the markets

Brusel získává bezprecedentní možnosti půjček na trzích

Financial Times, Vol. 2020, No. 40458 (22.7.2020), p. 3

Bližší k schválenému záchrannému balíčku EU a jeho vztahu k systému evropských financí. Balíček, přezdívaný „next generation EU“ (EU nové generace), tvoří značnou část rozpočtu EU na období příštích sedmi let. Článek formuluje základní charakteristiky balíčku a mechanismů distribuce prostředků.

Michaela Hladká

Budoucnost AML opatření v rámci Evropské unie

Bankovníctví, Sv. 28, (2020) č. 7, s. 24-25

V květnu 2020 byl Evropskou komisí představen balíček dokumentů demonstrující legislativní i praktické záměry směřující k posílení opatření proti praní peněz (AML) v nejbližší budoucnosti. Článek představuje předložený Akční plán, který v rámci šesti pilířů obsahuje až téměř revoluční návrhy v oblasti AML. Jedná se o zajištění efektivní implementace stávajícího EU AML právního rámce (kontrola transpozice 4. a 5. AML směrnice), harmonizaci právního rámce, AML správní dozor na evropské úrovni (tzv. evropská FIU), vytvoření koordinačního a podpůrného mechanismu pro finanční zpravodajské jednotky (FIUs), posílení EU předpisů trestního práva a informační výměny, posílení mezinárodní dimenze AML rámce. Autorka připojuje hodnocení očekávaného přínosu opatření či naopak jejich nedostatků z pohledu praxe FAÚ.

Thomas Humblot

Classification of European banks according to their business model : an objective approach

[elektronický zdroj]

Třídění evropských bank podle jejich obchodního modelu : objektivní přístup

Conjoncture, No. 5 (2020), p. 2-10

Znalost obchodních modelů v bankovním sektoru je podstatná kvůli regulaci i ze strategických důvodů. Autor v článku analyzuje obchodní modely evropských bank s pomocí statistických údajů. V úvahu jsou brány údaje z bankovních rozvah spolu se strukturou příjmů. Celkově bylo identifikováno pět obchodních modelů. Na rozdíl od převažující literatury byla preferována klasifikace "shora-dolů" (top-down). - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Conjoncture_5_2020.pdf

Olaf Storbeck

Commerzbank hit harder by Wirecard loans than Covid-19

Commerzbank je hůře zasažena půjčkami Wirecardu, než Covidem-19

Financial Times, Vol. 2020, No. 40471 (6.8.2020), p. 5

Nevymahatelné pohledávky společnosti Wirecard způsobily Commerzbank větší škodu než koronakrizе. Commerzbank v souvislosti s Wirecardem odepsala 175 milionů eur, zatímco dopady ekonomického propadu jsou vyčísleny na 131 milionů. Provozní zisk Commerzbank se tak propadl o 34 % na 205 milionů eur za druhý kvartál, což je patnáctimilionový propad oproti červnu 2019, kdy Commerzbank dosahovala operativního zisku 220 milionů eur.

Conscious uncoupling

Vědomé odpojování

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9207, p. 63

O speciálním nástroji měnové politiky Evropské centrální banky - dlouhodobých repo operacích (targeted long-term repo operations, TLTROs). ECB se pomocí TLTRO snaží obejít omezení záporných úrokových sazeb. Záporné úrokové sazby fungují pouze do určité hranice - pokud jsou nastavené příliš nízko, klienti bank preferují držbu peněz v hotovosti. Banky se proto obávají záporné sazby na klienty přenášet, čímž posléze hrozí snížení ziskovosti bank i jejich ochoty poskytovat úvěry. Evropská centrální banka nyní před dalším snižováním sazeb upřednostňuje jiné nekonvenční nástroje, kterými jsou mimo právě dlouhodobé repo operace. Ty umožňují bankám vzhledem k příznivému nastavení úrokových sazeb poskytovat půjčky za výhodnějších podmínek. Program ECB je unikátní svým nastavením duálních úrokových sazeb (jiné sazby pro mezibankovní půjčky a jiné pro tvorbu rezerv).

Tommy Stubbington, Colby Smith

Debt investors cast doubt on Fed power to stoke inflation

Dluhová investoři vrhají stín pochybností na schopnost Fedu podnítit inflaci

Financial Times, Vol. 2020, No. 40494 (2.9.2020), p. 8

Hodnota státních dluhopisů celosvětově poklesla poté, co americká centrální banka oznámila toleranci vyšší míry inflace. Výnosy z desetiletých amerických dluhopisů dosáhly 0,76 %, z třicetiletých až 1,5 %. Fedu se nedaří i přes řadu stimulů dosáhnout cílené inflační míry nad 2 %.

Jan Mallien

Der Fluch des starken Euros : Devisenmarkt

Prokletí silného eura : devizový trh

Handelsblatt, Vol. 2020, Nr. 149 (5.8.2020), S. 26-27

Euro od začátku r. 2020 posílilo o bezmála 6 % oproti libře, 5 % vůči dolaru, necelých 25 % vůči rublu a o více než 38 % vůči brazilskému realu. Silný kurz společné evropské měny je způsoben dohodou o společném záchranném fondu, úrokovými sazbami srovnatelnými s ostatními měnovými prostory a pozitivním hodnocením zvládnutí pandemické situace ve srovnání s USA.

Ulf Sommer

Der Wendepunkt

Bod obratu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 157 (17.8.2020), S. 1, 4-5

Souhrn vývoje indexu Dax za druhé čtvrtletí r. 2020 a následující měsíce. Začátkem koronavirové pandemie index poklesl o skoro 40 %, nyní je téměř na původních hodnotách, srovnatelných s předešlým rokem. Článek mapuje jednotlivé společnosti zařazené do tohoto burzovního indexu a přináší přehledný diagram meziročního vývoje, s výjimkou společnosti Wirecard.

Mathias Brüggmann, Bert Frönhoff, Jens Koenen, Franz Hubik, Frank Wiebe

Die Währungsfalle

Měnová past

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 161 (21.8.2020), S. 3, 6-7

Slábnoucí kurz dolaru a související sílící kurz eura ve vztahu k UDS komplikuje situaci německému exportu, především v oblasti autoprůmyslu a chemie. Za současné situace snížené poptávky a větší konkurence mohou investoři využít rozdílu kurzů. Situace je mírně nevýhodná pro vývozce, kteří

hradí náklady v eurech, ale obrat inkasují v dolarech. Nízká úroková sazba a očekávaná inflace dolaru pravděpodobně přetrvají i do příštího roku jako prostředky k znovuoživení ekonomiky.

Colby Smith, Eva Szalay, Katie Martin

Dolarové blues

Dolarové blues

Financial Times, Vol. 2020, No. 40467 (1.8.2020), p. 5

Rozbor situace kolísajícího kurzu amerického dolaru. Dolar v průběhu ekonomické krize roku 2020 měnil hodnotu v rozpětí 9 %, výkyv je srovnatelný s finanční krizí let 2008-2009. Dolar jako takový však oslabuje především vůči euru a zlatu. Slábnoucí dolar je obvykle známkou růstového potenciálu ostatních zemí a jejich silné měny, v současné situaci se však do určité míry jedná o znak vnitřní nestability americké ekonomiky. Článek se věnuje i mezinárodní konkurenci v podobě renminbi a problematice amerických zahraničních vkladů.

Colby Smith, Katie Martin, James Politi

Dollar on two-year low as gold soars on fears over virus-hit US

Dolar klesl na dvouleté minimum, zatímco zlato stoupá ve strachu o USA zasažené virem

Financial Times, Vol. 2020, No. 40463 (28.7.2020), p. 1

Kurz amerického dolaru dosáhl nejnižší hodnoty od březnového minima. Propad dolaru, související s vládními neshodami o podpoře ekonomiky, je patrný vzhledem ke kurzu většiny ostatních měn a vůči zlatu, které hodnotou 1.945 dolarů za unci dosáhlo nominálního rekordu.

Chris Giles, Eva Szalay

Dollar's decline unlikely to give world economy shot in the arm

Pokles dolaru pravděpodobně neohrozí světovou ekonomiku

Financial Times, Vol. 2020, No. 40493 (1.9.2020), p. 3

Od konce června klesá popularita dolaru jako investiční měny. Spolu s vlivem dalších okolností, jmenovitě silícího eura, může v průběhu dalších let klesnout až o 15-20 %. Pokles se týká měnového koše vyspělých zemí, kde dominuje euro s 57,6 %, statistika však nezohledňuje vývoj měn rozvíjejících se zemí, zejména rublu a realu, oproti nimž naopak posiluje. Export těchto zemí je převážně ceněn v dolarech, což neguje obvyklou výhodu rozdílu kurzů. -- Viz i článek o silícím kurzu dolaru: HB č. 152/2020 (10. 8. 2020), s. 28.

Mehreen Khan, Tommy Stubbington

EU top credit rating can survive €750bn stimulus, agencies say

Nejvyšší úvěrový rating EU může dle agentur přežít balíček o výši 750 miliard eur

Financial Times, Vol. 2020, No. 40475 (11.8.2020), p. 8

Podle kreditních agentur nebude mít záchranný balíček EU ve výši 750 miliard eur negativní dopad na úvěrový rating EU jako celku, a tím pádem ani na emitované dluhopisy. Podle agentury Moody's je úvěrová důvěryhodnost odvozena spíše od schopnosti obsluhy dluhu.

Andrea Cünnen

Europäische Aktien im Vorteil

Evropské akcie ve výhodě

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 143 (28.7.2020), S. 34-35

Shoda na konečné podobě evropského záchranného balíčku stabilizovala evropské akcie, a zvýšila tak jejich atraktivitu pro investory. Článek shrnuje nejvýznamnější faktory, které ovlivňují hodnoty akcií a akciových indexů, a porovnává situaci v EU a USA, resp. porovnává indexy S&P 500 a Stoxx Europe 600.

Robin Harding

Ex-finance chief says bankers smuggled \$6bn out of Lebanon

Bývalý vedoucí národní banky tvrdí, že bankéři propašovali z Libanonu 6 miliard dolarů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40451 (14.7.2020), p. 4

Bývalý šéf libanonské centrální banky Alain Bifani, který ze své funkce rezignoval před dvěma týdny, tvrdí, že pracovníci libanonské národní banky nelegálně vyvedli 6 miliard dolarů. Tamní vláda nezavedla kapitálové kontroly, ale ponechává tuto zodpovědnost na bankách. Libanon se dlouhodobě potýká s hospodářskou recesí, vysokým státním dluhem (90 miliard dolarů) a nedostatkem devizových rezerv.

Jiří Novotný

Existuje ještě bankovní tajemství

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 6, s. 33-40

Dne 3. ledna 2018 česká vláda za účelem dosažení cíle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/2258, kterou se mění směrnice 2011/16/EU pokud jde o přístup daňových orgánů k informacím pro boj proti praní peněz, schválila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád a další související zákony. Tato změna daňového řádu mění přelomovým způsobem dosavadní bankovní obchody, ze kterých odstraňuje doposud zachovanou mlčenlivost bank, spořitelních a úvěrních družstev a platebních institucí, čímž správci daně přiznává zcela ojedinělé postavení mezi ostatními subjekty, vůči kterým doposud měly zmíněné instituce, jako subjekty bankovního obchodu, informační povinnost. Stěžejní v tomto článku je právní úprava nových prvků (navrhovaných institutů), které mají členské státy Unie prostřednictvím směrnice implementovat do svých národních právních řádů. Autor také posuzuje soukromoprávní aspekty změny původní směrnice o správní spolupráci v oblasti daní. - Poznámky.

James Politi, Colby Smith, Martin Arnold

Fed adjusts monetary policy with move to tolerate higher inflation

Fed upravuje monetární politiku k toleranci vyšší inflace

Financial Times, Vol. 2020, No. 40490 (28.8.2020), p. 1

Americká centrální banka přijala novou strategii, tolerující vyšší přechodná období inflace. Předchozí monetární a ekonomické stimuly, nasazené centrálními bankami, a zpomalení ekonomického zotavení, které způsobily další vlny koronaviru, dovedlo Fed k rozhodnutí umožnit překročení dvouprocentní hranice inflace. -- Ke změně strategie měnové politiky Fed viz i The Economist č. 9210/2020, s. 59-60.

Jan Mallien

Gefährliche Dollar-Dominanz

Nebezpečná dominance dolaru

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 152 (10.8.2020), S. 28

Komentář k vývoji kurzu dolaru, jeho roli v mezinárodním měřítku, vztahu k ostatním světovým měnám a opatřením Fedu. Zaměřuje se na problém závislosti na dolaru jako globální měně. -- Viz i komentář ke kurzu dolaru: FT č. 40493/2020 (1. 9. 2020), s. 3.

Guy Chazan, Olaf Storbeck

Germany tightens rules after Wirecard

Německo po kauze Wirecard zpřísňuje pravidla

Financial Times, Vol. 2020, No. 40461 (25.7.2020), p. 2

Německo v důsledku zanedbaných auditů v kauze Wirecard plánuje rozšíření pravomocí BaFinu. Ten by měl nově disponovat „svrchovanými pravomocemi“, umožňujícími provádět zvláštní audity všech společností orientovaných na kapitálový trh, dále přístup k informacím třetích stran, pravomoc provádět forenzní šetření a právo informovat veřejnost o výsledcích auditu.

Martin Arnold

Germany's watchdog refuses to quit over Wirecard

Hlídací pes Německa odmítá odstoupit kvůli Wirecardu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40495 (3.9.2020), p. 3

Vedoucí BaFinu Felix Hufeld odmítá výzvy k rezignaci v souvislosti s pochybením finančního dozoru v kauze Wirecard. Projednání kauzy německým parlamentem, která vedla mj. k vyřazení společnosti Wirecard z indexu Dax 30, vzneslo kritické otázky k nedůslednému jednání BaFinu a systému finančního dozoru celkově. Hufeld argumentuje, že audity třetích stran jsou ve spolupráci se státním dozorem běžný postup.

Aytül Ganioglu

How consumers' inflation expectations respond to explosive periods of food and energy prices : evidence for European Union countries [elektronický zdroj]

Jak spotřebitelská očekávání inflace reagují na období exploze cen u potravin a energií : poznatky ze zemí Evropské unie

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 3, p. 351-377

Autor zkoumá vliv explozivního růstu cen u potravin a energií na formování inflačního očekávání spotřebitelů v EU. Zohledněno bylo časové rozmezí let 2003-2018. Období explozivního růstu cen bylo identifikováno u 17 z 27 členských zemí. Zjištěny byly různé skutečnosti týkající se formování inflačního očekávání - např., že spotřebitelé neberou v úvahu při formování očekávání pouze dřívější inflaci, ale i vývoj makroekonomických proměnných. Dále bylo mj. zjištěno, že během explozivního růstu cen se spotřebitelé řídí vývojem úrokových sazeb - pokud sazby rostou, je očekávána vysoká inflace. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Prague_Economic_Papers_3_2020_s.351-377.pdf

Change for the dollar

Možná ztráta postavení dolaru jako světové rezervní měny

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9206, p. 60

Úvaha o tom, zda je pozice dolaru jako světové rezervní měny v ohrožení. V červenci 2020 dolar výrazně oslabil vůči koši dalších významných měn. Kvůli nepříznivé ekonomické situaci v USA se objevují obavy, zda dolar neztratí pozici světové rezervní měny. Postavení určité měny jako rezervní je dané mimo jiné významem měny ve světovém obchodu i pozicí dané země jako světového věřitele. Hlavním světovým vývozcem je však v současné době Čína a čistým věřitelem nejsou Spojené státy již dlouho. Okolnosti, které přispívají k nahrazení jedné měny jako rezervní měnou jinou, nelze z historie přesně analyzovat: zatím se taková situace stala pouze jednou, když americký dolar nahradil britskou libru. Tehdy ke ztrátě významu libry vedl i jiný důležitý faktor - geopolitika. Dominanci dolaru nyní nejvíce ublíží, pokud se Spojené státy budou distancovat od svého působení v mezinárodních institucích a pokud budou vznikat další bariéry ve světovém obchodu.

Henny Sender

China aims to level field of digital pay

Čína usiluje o srovnání tempa v oblasti digitálních plateb

Financial Times, Vol. 2020, No. 40469 (4.8.2020), p. 7

Projekt digitální měny, vedený Čínskou lidovou bankou, je v testovací fázi v řadě čínských bank a měst. Státní digitální měna má silnou konkurenci v Alipay, digitální měně a platební službě portálu Alibaba, a WeChat pay. Alipay za první kvartál 2020 zprostředkoval 55,4 procenta digitálních plateb v Číně. Úspěch projektu čínské státní digitální měny by razantně ovlivnil finanční oblast jak v regionu, tak celosvětově.

Dana Heide, Matthias Peer

Investoren blenden die politische Krise aus : Finanzplatz Hongkong

Investoři zavírají oči před politickou krizí : finanční centrum Hongkong

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 131 (10.7.2020), S. 28-29

Navzdory bezpečnostní a politické situaci v Hongkongu zůstává tamní burza stabilní, přes očekávání propadu dokonce zaznamenala větší růst než za srovnatelné loňské období. Hongkongský dolar posílil oproti USD. Hongkongská burza se stává atraktivní pro čínské firmy, ovlivněné americkou legislativou požadující doklad o nepropojení se státem.

Tommy Stubbington, Martin Arnold

Investors pounce on debut German green bond sale

Investoři se vrhli na příležitost v podobě německých zelených dluhopisů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40495 (3.9.2020), p. 10

První emise tzv. „zelených dluhopisů“ vynesla v aukci německé spolkové vládě přes 6 miliard eur. Dluhopisy s desetiletou splatností vyvolaly zájem v podobě nabídek o celkovém objemu 33 miliard eur. Zelené dluhopisy jsou atypicky emitovány spolu s ekvivalentním konvenčním dluhopisem, přičemž zelený desetiletý dluhopis je emitován s výnosem 0,46 %, konvenční pak 0,47 %.

Jan Famfollet and Eliška Sankotová

Italian bank crisis : flexible application of BRRD rules, or a bailout in disguise? [elektronický zdroj]
Italská bankovní krize : flexibilní použití směrnice o ozdravných postupech a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků či převlečená finanční pomoc?

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 109-135

Hospodářská a finanční krize, která propukla v r. 2008, si vynutila vznik pravidel pro regulaci bankovního sektoru. V Evropské unii byla přijata směrnice o ozdravných postupech a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků (BRRD) jako jeden z kroků na cestě k bankovní unii. Záměrem bylo ochránit peníze daňových poplatníků při pomoci finančním institucím, které se ocitnou v problémech (tzv. "bail-in" místo tzv. "bail-outu"). Autoři v článku nejprve popisují právní rámec bankovní unie a následně se na příkladu Itálie věnují řešení krizi v bankovním sektoru po přijetí BRRD. Dle autorů došlo při řešení bankovní krize v Itálii ke hledání kliček a obcházení evropských pravidel. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2020-0006>

Mareike Müller

Kapitalflucht durch Kryptowährungen
Únik kapitálu prostřednictvím kryptoměn

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 162 (24.8.2020), S. 32

Z analýzy společnosti Chainalysis vyplývá, že z Číny a druhotně z východoasijských oblastí bylo za uplynulých 12 měsíců převedeno přes 50 miliard dolarů. Domácí měna, yuan, v transakcích dalece zaostává za kryptoměnami, především za Stablecoinem Tether. Odliv kapitálu do zahraničí je mj. podpořen americko-čínskými obchodními spory a zákonným omezením nákupu deviz. Zvýšený pohyb deviz prostřednictvím kryptoměn pravděpodobně vyvolá reakci čínské vlády, která o oblast digitálních měn jeví zvýšený zájem.

Francisco J. Buera, Juan Pablo Nicolini

Liquidity traps and monetary policy : managing a credit crunch
Pasti likvidity a monetární politika : řízení zablokovaného úvěrování

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 3, p. 110-138

Studie se zaměřuje na efekty monetární politiky a politiky řízení dluhu následující po negativním šoku ve výkonnosti finančního sektoru. Autoři konkrétně rozebírají problém omezené dostupnosti bankovních úvěrů (credit crunch), který často představuje spouštěč ekonomické recese, jak tomu bylo např. v r. 2007 v USA. Za použití teoretického modelu sledují efekty, které snížená dostupnost úvěrů vyvolává, a hodnotí alternativní přístupy k monetární a fiskální politice. Zároveň charakterizují účinné politické nástroje, jež mají za cíl vyhnout se nákladné deflaci. Jako efektivní přitom označují politiku Federálního rezervního systému (Fed) z r. 2008, kterou zaujal v reakci na světovou hospodářskou krizi. - Poznámky.

Ben Revill

Millennials and their money : predictions for the Great Wealth Transfer
Mileniálové a jejich peníze : predikce pro velký převod bohatství

The European financial review, Vol. 10, (2019) No. 6 (December - January), s. 31-34

Úvaha nad změnami, které přinese do sektoru finančních služeb sílící demografické zastoupení generace mileniálů. Skupina obyvatelstva ve věku 21-39 let, která bude v r. 2025 celosvětově tvořit tři čtvrtiny pracovních sil, bude také disponovat úměrnou ekonomickou silou. To se odrazí i v jejich nárocích na bankovní služby, kde podle autora budou preferovat flexibilní, kvalifikované pracovníky, schopné skloubit více ohledů a dříve definovaných pracovních pozic, především tzv. „hybrid advisor“ - „hybridní poradce“ – pracovník, kombinující práci poradce a makléře. To půjde ruku v ruce se strukturálními změnami v příslušných částech finančních institucí.

Yasmin Osman

Neue Einschnitte bei der Deutschen Bank
Nové prořezávání v Deutsche Bank

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 156 (14.8.2020), S. 30

Deutsche Bank se chystá na hloubkovou restrukturalizaci a racionalizaci procesů. Plán ředitele Manfreda Knofa se orientuje především na modernizaci informačně-technologického zázemí, která

umožní automatizaci vybraných procesů, a tím pádem redukcí pracovních míst a zásadní úspory. Jedná se o pokračování strategie z léta 2019, kdy Deutsche Bank oznámila záměr zredukovat počet pracovních míst o 18 000 na 74 000.

Elisabeth Atzler, Yasmin Osman

Neuer Wettlauf im Zahlungsverkehr

Nový závod v platebních transakcích

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 159 (19.8.2020), S. 28-29

Poskytovatelé platebních služeb zařazují do nabídky i takové služby, které dříve byly obvykle poskytované bankami (např. nákupy na splátky). Dochází k postupnému rozostření vymezení poskytovaných služeb, banky jeví zvýšený zájem o vlastní platební řešení (např. akvizice Payvision bankou ING). Vzrůstající poptávka po přímém spojení s cílovým zákazníkem roste i v soukromém obchodním sektoru. Sektor je na vzestupu i díky rostoucímu využívání bezhotovostních plateb na každodenní bázi.

Elisabeth Atzler

Onlinebanking auf dem Vormarsch

Internetové bankovníctví na postupu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 129 (8.7.2020), S. 31

Shrnutí výsledků průzkumu uživatelských preferencí bankovních služeb v Německu. Výzkum, provedený agenturou Ti&M v červnu 2020, je srovnán s výzkumem agentury Kantar, provedeným před necelým rokem. Srovnání obou výsledků potvrzuje akceleraci trendu přesunu zájmu od služeb na pobočkách k online službám. Pravidelných uživatelů internetového bankovníctví bylo v rámci průzkumu 80 %, což je o 30 % více než před rokem. Výzkumy se také zabývaly věkovou stratifikací, kde nejzastoupenější skupinou byli dotazovaní do 40 let (70 % uživatelů online služeb). Oproti tomu ale 53 % respondentů uvedlo, že osobní kontakt s pracovníky banky je pro ně nenahraditelný. Uzavírání poboček také dle 37 % mladších respondentů zpomaluje vyřizování bankovních operací.

Frederic Malherbe

Optimal capital requirements over the business and financial cycles

Optimální kapitálové požadavky během hospodářských a finančních cyklů

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 3, p. 139-174

Je všeobecně známo, že finanční instituce mají často tendence podstupovat příliš velké riziko a že případné bankovní krize mají následně velmi negativní dopady na společnost. Až do globální finanční krize z let 2007-2009 bylo za hlavní cíl pokládáno regulovat riziko na úrovni jednotlivých bank, nicméně v pokrizovém období začal být důraz kladen primárně na systémové změny. Autor si klade otázku, jaké jsou klady a zápory tohoto systémového přístupu, jaké jsou relevantní účinky obecné rovnováhy a zda se v průběhu času optimální politika mění. Výzkum je založen na modelu vzájemně propojených hospodářských a finančních cyklů, přičemž důraz je kladen na ekonomiky, kde banky plně neinternalizují společenské náklady svých úvěrových rozhodnutí, což zpravidla vede k nadměrnému investování. Ze studie vyplývá, že požadavky na bankovní kapitál se v čase mění: zatímco během ekonomického boomu je navýšení investic žádoucí a bankovnímu sektoru by mělo být umožněno expandovat, v obdobích charakteristických klesající návratností by měl být postup spíše opačný, směrem ke zpříšňování a omezování. - Poznámky.

Jakub Jakl

Outreach and effects of the ECB corporate sector purchase programme [elektronický zdroj]

Dosah a účinky programu Evropské centrální banky na nákup cenných papírů podnikového sektoru

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 3, p. 291-314

Analýza účinků programu nákupu cenných papírů podnikového sektoru realizovaného Evropskou centrální bankou na výnosnost dluhopisů a dluhopisové trhy. K výzkumu byly použity metody regresní analýzy. Zjištěny byly významné dopady programu CSPP na trh s dluhopisy. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.729>

Ondřej Poupě

Povinnost mlčenlivosti v AML oblasti

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 28, (2020) č. 3, s. 8-11

Pro povinné osoby dle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML) je nezbytné identifikovat, zda a v jakém rozsahu informace, kterými disponují, podléhají povinnosti mlčenlivosti. Autor nejprve rozebírá povinnost mlčenlivosti z obecného hlediska a dále charakterizuje základní povinnost mlčenlivosti podle AML zákona. Věnuje se osobní působnosti základní povinnosti mlčenlivosti, jejímu věcnému rozsahu (informace týkající se šetření a oznámení podezřelého obchodu; úkony učiněné FAÚ; plnění povinností dle § 24 odst. 1; plnění povinností dle § 31c) i výjimkám z povinnosti mlčenlivosti a pokutám za porušení této povinnosti. Návazně autor upozorňuje na povinnost mlčenlivosti právnických profesí ve vztahu k základní mlčenlivosti podle AML zákona. Informuje také o přípravě změn v souvislosti se zakotvením institutu ochrany oznamovatele podle evropské směrnice a návrhu zákona o ochraně oznamovatelů. - Poznámky.

Putting the capital into capitalism : shadow banking

Vkládání kapitálu do kapitalismu : stínové bankovníctví

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9204, p. 55-57

V USA dochází ke vzestupu stínového bankovníctví. To, že se stále více aktivit odehrává mimo tradiční bankovní sektor, bude obtížné i z hlediska regulace. V článku je rozebrána nynější situace v USA: příčiny zvýšeného zájmu o mimobankovní sektor, různé typy institucí spadajících pod stínové bankovníctví i rizika pro finanční systém vyplývající ze současné situace.

Jakub Zezula

Recent regulation of financial derivatives within the global economy

Nedávná regulace finančních derivátů v globální ekonomice

Scientia et Societas, Vol. 16, (2020) No. 2, p. 66-76

Cílem článku je poskytnout přehled aktuálních dat a statistik, která souvisejí s pozicí finančních derivátů v globální ekonomice, a to konkrétně v období od finanční krize z r. 2008, kdy narostla poptávka po jejich regulaci. Rostoucí obliba derivativů jde ruku v ruce s přeshraničním tokem kapitálu, jelikož deriváty umožňují zmírňovat hrozby spojené právě s mezinárodním pohybem kapitálu. V r. 2018 byly nejpopulárnějším typem derivátových kontraktů deriváty k zajištění úrokových rizik. Autor se dále podrobněji zaměřuje na významné mezinárodní regulační akty, které byly po r. 2008 přijaty v Evropské unii: European market regulation infrastructure (EMIR), Capital Requirements Directive (CRD), Market in Financial Instruments Directive (MiFID 2) a Regulation (MiFIR), Market Abuse Directive (MAD II) a v USA (Dodd-Frank Act).

Jakob Blume

Schlechte Aussichten für den Dollar

Špatné vyhlídky pro dolar

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 160 (20.8.2020), S. 29

Kurz dolaru oproti ostatním hlavním světovým měnám pokračuje v mírném poklesu. Oproti euru klesl na hodnotu 1,1966 USD / EUR, což je nejnižší kurz od května 2018. Britská libra se i přes stagnující vyjednávání o brexitu drží na hodnotě 1,33 GBP / USD. Trend slábnoucího dolaru může zesílit po prezidentských volbách v listopadu, zejména kvůli obavám, že úřadující prezident D. Trump neuzná výsledek voleb v případě prohry. Nestabilitu situace podporuje i ochlazení vztahů s Čínou a možné pokračování benevolentní politiky Fedu.

Mercédesz Mészáros, Gábor Dávid Kiss

Spillover effects of unconventional monetary policy on capital markets in the shadow of the Eurozone : a sample of non-Eurozone countries [elektronický zdroj]

Přenesený vliv nekonvenční měnové politiky na kapitálové trhy zemí mimo eurozónu : vzorek zemí mimo eurozónu

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 171–195

Autoři prostřednictvím regresních metod zkoumají, jak uvolněná měnová politika v zemích eurozóny, přijatá v posledním desetiletí v důsledku finanční krize, ovlivnila volatilitu na kapitálových trzích v zemích

mimo eurozónu. Volatilita je reprezentována indikátory akciového trhu, výkyvy měnových kurzů a vývojem výnosové premie. Analyzována byla data ze Švýcarska a 6 členských zemí EU, které nepatří do eurozóny, za období 2007-2019. Do výzkumu byla zahrnuta i ČR. Bylo zjištěno, že volatilita na kapitálových trzích byla skutečně ovlivněna nekonvenční měnovou politikou ECB, nejistota na trzích však byla do určité míry snížena prostřednictvím dalších opatření. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2020-0008>

Eva Szalay

Sterling traders sanguine on no-deal Brexit risks

Obchodníci s librou jsou optimističtí vůči rizikům brexitu bez dohody

Financial Times, Vol. 2020, No. 40488 (26.8.2020), p. 9

Kurz libry je i přes dopady koronavirové pandemie a riziko selhání vyjednávání o smlouvě s EU stabilní, od březnového propadu dosáhl lednových hodnot. I přes riziko, že ekonomiku vyčerpanou koronakrizí zasáhne brexit bez dohody poklesem o dalších 5,5 %, posílila libra o 8 % oproti dolaru. Kurz vůči euru však zůstal bez zásadních změn, což poukazuje spíše než na stabilitu britské měny na aktuálně slábnoucí dolar. Na devizových trzích se pravděpodobně projevuje „únava z brexitu“.

Gianfranco Gianfrate

The promises and peril of crowdlending

Přísliby a úskalí crowdlendingu

The European financial review, Vol. 11, (2020) No. 1 (February- March), s. 25-26

Stručný rozbor principu funkce crowdlendingových platform. Crowdlending, spadající pod peer-to-peer (P2P) online finanční služby, je jednou z oblastí, kde fintech firmy konkurují bankám v oblasti finančních služeb. Crowdlending na tomto základě přináší vyšší flexibilitu při přiřazování nabídky a poptávky, rizika však přináší obvykle nízká úroveň prověřování příjemce půjčky a v některých případech neprůhledná manipulace s kapitálem firmou, resp. zprostředkovatelem.

By Ricardo Lagos and Shengxing Zhang

Turnover liquidity and the transmission of monetary policy

Transmisní mechanismus měnové politiky založený na obratu a likviditě

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 6, p. 1635-1672

Autoři vyvíjejí nový transmisní mechanismus, prostřednictvím kterého se měnová politika centrální banky promítá do situace na finančních trzích. Součástí článku je model a empirické ověření. Mechanismus funguje takto: restriktivní měnová politika zvyšuje náklady obětované příležitosti držby aktiv, které se používají k vyrovnávání finančních transakcí, čímž jsou tyto platební nástroje (bankovní rezervy, peněžní zůstatky) nedostatečnější. Nedostatek platebních nástrojů omezuje možnost opětovného prodeje finančních aktiv. Vzniklá nelikvidita způsobuje snížení cen. - Poznámky.

Frank M. Drost

Wer soll Anlagevermittler überwachen? : Verbraucherschutz

Kdo by měl dohlížet na investiční zprostředkovatele? : ochrana spotřebitele

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 122 (29.6.2020), S. 37

Bundestag projednává novou podobu finančního dohledu. Dlouho projednávaná novela zákona nabytá na závažnosti v souvislosti s kauzou Wirecard a nedostatečným dozorem ze strany BaFinu a jeho auditorů. BaFin má do budoucna kontrolovat i více než 38.000 makléřů a zprostředkovatelů, na něž dosud dohlížela Industrie- und Handelskammer (Průmyslová a obchodní komora), neboť je v dané věci nezávislejší. Pro již tak vytížený BaFin by to však znamenalo další značné množství agendy. Současně se diskutuje i o navýšení pravomocí BaFinu. -- K tématu též WiWo č. 27/2020, s. 15-21, WiWo č. 28/2020, s. 76-80.

Which way, Jay?

Kudy se dál ubírat, Javi?

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9202, p. 62

O tom, jak je podstatné, aby předseda Rady guvernérů americké centrální banky Fed Jerome (Jay) Powell vyvolal u americké veřejnosti očekávání příznivého ekonomického vývoje. Dosud přijatá opatření na straně měnové politiky dokázala po propuknutí pandemie zabránit nejhoršímu. Nyní se

Powell ocitá v podobné situaci, jako jeho předchůdci: byly vyčerpány možnosti tradičních nástrojů měnové politiky v době, kdy propuká delší období nepříznivého ekonomického vývoje. Powell zatím nezvažuje nasadit méně konvenční nástroje měnové politiky (forward guidance, zastropování dlouhodobých úrokových sazeb či snížení krátkodobých úrokových sazeb pod nulovou hranici), a to z toho důvodu, že by přínosy těchto nástrojů nepřevážily jejich nevýhody. Úplné zotavení závisí na ústupu pandemie, což centrální banka nemůže ovlivnit. Jak však článek poznamenává, Fed sice nemůže situaci zlepšit, existuje ale riziko, že svou nečinností propad ekonomiky ještě zhorší.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 28, (2020) č. 6

Bankovní regulace a řízení rizik v době koronaviru (s. 10-12); On-line identita zákazníka. Kterou technologii pro její přejímání zvolit? (s. 20-21); Poučení z krizového vývoje v digitálních financích (s. 22-23); Digitální vykročení z krabíčky registrů (s. 26-27); Význam a správa devizových rezerv ČNB (s. 28-29); FAÚ: Trestná činnost neutichá. Problematické jsou především tranzitní účty (s. 30-31); Změny v bankách i na kapitálovém trhu aneb co nového v regulaci (s. 37); Mezinárodní komparace ekonomiky ČR v předkrizové a současné krizové fázi hospodářského cyklu (s. 46-49).

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 28, (2020) č. 7

Revolut rozšiřuje služby i přes pandemii (s. 6); Bankám v USA stoupají raketově vklady. Je důvodem covid? (s. 7); Epidemie přinesla další růst digitálního bankovníctví, finance přes něj ovládá osm z deseti Čechů (s. 9); Covid-19: reálný test stability finančního sektoru (s. 10-13); Druhé čtvrtletí ve znamení koronaviru aneb co nového ve světě financí - přehled regulatorních změn (s. 18-20); CRR quick fix - evropská reakce na celosvětovou pandemii pod drobnohledem (s. 21-23); Budoucnost AML opatření v rámci Evropské unie - Akční plán (s. 24-25); Fintechy v EU rostou jako houby po dešti. Máte v nich přehled? (s. 28-29); Robotizace procesů v době pandemie (s. 30-31); Nezapomínejte na data aneb jak správně na data governance (s. 32-33); Nová možnost spoření na stáří: účet dlouhodobých investic (s. 34-35); Zkušenosti s podporou podnikání pro překonání pandemie covidu prostřednictvím bankovních nástrojů (s. 36-37); PSD 2 a nebankovní poskytovatelé po dvou letech z pohledu ČNB (s. 38-39); Penzijní systémy zůstanou nejspíše vždy primárně doménou jednotlivých států EU - rozhovor s ředitelem odb. Finanční trhy II na MF J. Beranem (s. 40-43).

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 28, (2020) č. 8

Revolut přináší otevřené bankovníctví svým italským zákazníkům (s. 7); Technologie dominují akciím (s. 9); Fintech firmy pomáhají digitalizovat státní správu - česko-izraelská fintechová platforma (s. 10-11); Click to Pay aneb zaplatíme brzy už jen na jedno kliknutí - novinky společnosti Mastercard (s. 18-19); Jak vytvářet IT systémy v bankách a pojišťovnách (s. 20-21); Změny v zákoně o bankách a penzijních společnostech aneb co nového v regulaci (s. 22-23); Neodebírejme daňovou podporu soukromému životnímu pojištění (s. 27); Prvních CBDC se možná dočkáme do pěti let. Pravděpodobně se bude jednat o alternativu měny - digitální měny centrálních bank (s. 28-29); Výsledky měření finanční gramotnosti dospělých 2020 z pohledu Ministerstva financí (s. 30-32); Náhrada za inflační cíl? Zatím v nedohlednu - cílování inflace (s. 34-36).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

A Latin American tragedy

Latinskoamerická tragédie

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9201, p. 64

Pandemie nemoci COVID-19 těžce zasáhla Latinskou Ameriku. Region se však nepotýká jen s nákazou, ale také se závažnými ekonomickými problémy, výrazně prohloubenými právě pandemií. Očekávaný propad ekonomik dále souvisí s nepříznivým hospodářským vývojem v posledním desetiletí. Dosud sice nenastala dluhová krize a podařilo se zabránit odlivu kapitálu, MMF však očekává pouze mírné

zotavování ekonomik, a i tento výhled se může ukázat jako příliš optimistický, pokud se pandemická situace bude vyvíjet dosavadním tempem. V souvislosti s tím hrozí, že dojde k opětovnému prohloubení chudoby a nerovností. Situaci příliš nepomáhá ani skutečnost, že s problémy (ať už ekonomickými, zdravotními či politickými) se nejvíce potýkají tři největší ekonomiky regionu (Brazílie, Mexiko, Argentina).

Carsten Volkery, Jens Münchrath

Absturz mit historischer Dimension

Pád s historickým rozměrem

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 155 (13.8.2020), S. 14

Velká Británie se potýká s hospodářskými dopady restriktivních opatření proti koronaviru, kdy byl nejvíce zasažen v Británii dominantní sektor služeb. Oproti prvnímu kvartálu r. 2020, kdy ekonomika poklesla o 2,2 %, zaznamenala za druhé čtvrtletí propad o 20,4 %, propad investic o 25,5 % a udržela čtyřprocentní nezaměstnanost. Její nárůst je očekáván koncem října, kdy skončí programy pro kurzarbeit, které udržují zaměstnanost v obvyklých mezích.

Jaka Sriyana, Akhsyim Afandi

Asymmetric effects of trade openness on economic growth in selected ASEAN countries

Asymetrické dopady otevřenosti trhu na ekonomický růst ve vybraných zemích ASEAN

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 2, p. 66-82

V souvislosti se stále větší liberalizací obchodu a ekonomickou integrací se stala otevřenost ekonomik důležitým tématem např. při výzkumu hospodářského růstu. Článek se zaměřuje konkrétně na země jihovýchodní Asie sdružené v uskupení ASEAN a hodnotí dopad otevřenosti vybraných ekonomik na ekonomický růst, příliv zahraničních investic, rozvoj lidského kapitálu a dalších proměnných. Výzkum vychází z dlouhodobých dat, přičemž je užít empirický model NARDL, s jehož pomocí autoři zkoumají asymetrický efekt tržní otevřenosti na ekonomický růst v Indonésii, Filipínách, Thajsku a Singapuru. Výzkum prokázal, že lidský kapitál se ukázal být důležitým faktorem hospodářského rozvoje, stejně jako zahraniční a domácí investice; zároveň byla prokázána jistá míra asymetrie mezi zkoumanými ekonomikami.

Blooming for the glory of the state : China's hybrid capitalism

Rozkvétá pro blaho státu : čínský smíšený kapitalismus

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9207, p. 15-18

O aktuální hospodářské politice Číny, která se snaží více než dříve směřovat prvky tržní ekonomiky se zájmy komunistické strany. Jsou prováděny hospodářské reformy (např. v oblasti finančního systému a bankovníctví či legislativy), jsou však podřízeny zájmům státu. Ačkoli je stále obtížnější určit rozdíl mezi státním a soukromým sektorem či zájmy podniků a státu a ačkoli je čínský systém v mnoha směrech neefektivní, nelze čínský státní kapitalismus podceňovat a automaticky jej odsuzovat k neúspěchu. -- Viz i související příspěvek na s. 9.

Capital pains

Ubývající přírodní kapitál

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9203, p. 73

Jsou přírodní zdroje pro ekonomiky kletbou či požehnáním? Na jedné straně jsou státy závislé na přírodních zdrojích (např. Kongo) náchylné na korupci a nejsou dostatečně konkurenceschopné, na straně druhé mívají tyto státy vyšší HDP. Dle některých ekonomů zvyšuje přírodní bohatství úroveň HDP, omezuje však tempo růstu. Problémem jsou vyšší náklady na těžbu v situaci, kdy přírodní zdroje ubývají. Z výzkumu citovaného v článku vyplývá, že objem přírodního kapitálu v letech 1990-2014 klesl ve 128 ze 140 zkoumaných zemí a v budoucnu bude zřejmě tento trend pokračovat.

Club class : economic convergence

Seskupení na základě příbuzných charakteristik : hospodářská konvergence

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9207, p. 59-60

I přes negativní ekonomické dopady způsobené pandemií může být rok 2020 paradoxně úspěšný z hlediska hospodářské konvergence. Příčinou není až tak výraznější růst rozvíjejících se ekonomik, jako spíše hlubší propad ekonomik rozvinutých zemí. Teorie o tom, jakým způsobem rozvíjející se země dohánějí země rozvinuté, jsou založeny na předpokladu, že imitace je snazší než inovace. Oproti původním teoriím se však ukazuje, že různé země mají tendenci konvergovat spíše mezi sebou na základě

podobných charakteristik svých ekonomik, než se přibližovat globálním lídrům. V nové knize Světové banky "Global Productivity: Trends, Drivers, and Policies" jsou ukázány faktory, které hospodářskou konvergenci ovlivňují. Diskutovány jsou i možné dopady pandemie nemoci COVID-19 na snižování rozdílů mezi ekonomikami. -- Celá kniha v angličtině o 460 stranách je zdarma ke stažení na webu Světové banky.

Seth Pruitt and Nicholas Turner

Earnings risk in the household : evidence from millions of US tax returns

Riziko poklesu příjmů u domácností : zjištění na základě dat z milionů amerických daňových přiznání

The American Economic Review, Vol. 110, No. 2 (Insights), p. 237-253

Autoři se zabývají rizikem poklesu příjmů amerických domácností na základě dat z let 2000-2014 během různých fází hospodářského cyklu. Je zjištěno, že u domácností, kde je ekonomicky aktivních více osob, je riziko poklesu příjmů nižší než pouze u mužů. - Poznámky.

Valentina Romei and John Burn-Murdoch

Europe's patchy recovery reflects scale of crisis

Kostrbaté zotavení Evropy odráží rozměr krize

Financial Times, Vol. 2020, No. 40458 (22.7.2020), p. 2

Přehledný stručný souhrn stavu vybraných oblastí evropské ekonomiky. Přehled zahrnuje volnočasové aktivity a související sektor služeb, cestovní ruch, průmysl a obchod a zaměstnanost.

Delphine Strauss, Federica Cocco, Chelsea Bruce-Lockhart

Eurozone GDP suffers sharpest fall in 25 years

Eurozóna utrpěla nejostřejší propad HDP za 25 let

Financial Times, Vol. 2020, No. 40467 (1.8.2020), p. 3

HDP eurozóny poklesl mezi prvním a druhým čtvrtletím 2020 o 12,1 procenta, což je nejvýraznější propad za uplynulé čtvrtstoletí. Španělský HDP za druhé čtvrtletí klesl o 18,5 %, od začátku roku celkově o 22,5 %. Mezičtvrtletní propad ve Francii činil 13,4 %, v Itálii 12,4 %. Německo zaznamenalo pokles o 12 % od začátku roku. Asymetrie recesí souvisí s mírou karanténních opatření a výchozím stavem hospodářství před pandemií.

Free money

Bezplatné peníze

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9204, p. 7

V důsledku pandemie COVID-19 nastává ve finančním sektoru nová éra, kterou lze srovnat s nástupem monetarismu v 70. letech či s prosazením nezávislosti centrálních bank o dvě dekády později. Nastávající epocha se vyznačuje čtyřmi vlastnostmi: velkým rozsahem státního zadlužení, bezprecedentním tisknutím peněz, rostoucí rolí státu při rozdělování kapitálu a nízkou inflací. Je pravděpodobné, že se po poražení pandemie a poklesu nezaměstnanosti situace nevrátí do normálu - nynější stav je pouze vyústěním dlouhodobějšího trendu (inflace i úrokové sazby byly nízké již před pandemií). Nová éra je spojena s příležitostmi, ale i s mnoha vážnými riziky.

From hospitality to hipsterism : a healthy dose of competition

Změna přístupu k regulaci hospodářské soutěže : zdravá míra konkurence

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9206, p. 53-54

Přístup k regulaci hospodářské soutěže se v USA (a i ve vyspělém světě obecně) postupně mění. V 60. letech 20. století úřady převážně usilovaly o to, aby se firmy nestaly (např. kvůli fúzím) příliš velké. V 70. letech se pak prosadila tzv. Chicagská škola, jejíž stoupenci tvrdili, že za určitých okolností mohou být aktivity do té doby z hlediska hospodářské soutěže nežádoucí, považovány naopak za odůvodněné. Chicagská škola dále zdůrazňovala úlohu trhu. Zmíněný směr ovlivnil cíle ochrany hospodářské soutěže i na úrovni EU (ochrana zájmů spotřebitele jako účel ochrany hospodářské soutěže). V souvislosti s diskuzemi o regulaci internetových platforem se nyní objevují dva návrhy, jakým směrem by se měla ubírat ochrana hospodářské soutěže v budoucnu: vedle tzv. neo-Braideisiánství (neo-Braideisianism), které je považováno za poněkud kontroverzní a které by výrazně posílilo dohledové instituce, se hovoří o postupných reformách a úpravě hlavního cíle ochrany hospodářské soutěže. Druhý z přístupů je méně radikální, přesto by však mohl omezit často

uplatňované nežádoucí praktiky platforem, jako např. odkupování možných konkurentů. - Poznámka. -- Jde o první článek z šestidílné série o změnách v ekonomickém myšlení v návaznosti na aktuální dění. Články v dalších číslech se budou týkat minimálních mezd, vymizení inflace, role dolaru ve světovém obchodu, významu kultury a státního dluhu. Zastřešující článek viz s. 11 v tomto čísle. -- Název článku odkazuje na fenomén "hipster antitrust" (zohledňování širších cílů při regulaci hospodářské soutěže).

Donata Riedel

Furcht vor der Dauerkrise

Strach z trvalé krize

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 120 (25.6.2020), S. 6-7

Shrnutí prognóz a analýz MMF k současné ekonomické situaci. MMF upravil prognózy hospodářského růstu k mírně nepříznivějším výsledkům, než byly uvedeny v dubnové prognóze. Pro Německo se předpoklad propadu růstu zhoršil z 7 % na 7,8 %, eurozóna jako celek poklesne o 10,2 %, Francie, Itálie a Španělsko o více, než 12 %. Pro Evropu se hovoří o nejhorším propadu od konce druhé světové války, celosvětový odhad propadu růstu na -5,2 % ukazuje podle MMF na nejhorší recesi od r. 1870. Prognózy na r. 2021 se pohybují v nezvykle širokém rozpětí 3 - 6,4 %.

How to feel better : the global economy

Jak se cítit lépe : světová ekonomika

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9202, p. 57-58

Státy po celém světě nyní v různém tempu uvolňují omezující opatření přijatá v důsledku pandemie nemoci COVID-19. Kdy se ekonomiky vzpamatují a jakou podobu bude zotavení mít? Hospodářství byla zasažena nejen omezením pohybu a nuceným uzavřením, ale i změnou chování spotřebitelů. Jejich opětovné otevírání podpoří ekonomickou aktivitu, avšak v různých státech v odlišné míře. To, jak rychle zotavení nastane, je ovlivněno schopností států podpořit ekonomiku a důvěrou spotřebitelů. Na tu má vliv mj. počet úmrtí na nemoc COVID-19 či délka trvání omezujících opatření. Jak ukazují data z některých amerických států, důvěra je navíc křehká a může ji poškodit opětovné šíření viru. Úplné zotavení ekonomik tak bude do doby porážení viru velmi nejisté. -- Viz i příspěvek k tématu na s. 8. -- Článek vychází z vlastních analýz The Economist o návštěvnosti určitých míst (dle dat společnosti Google).

Martin Greive, Kevin Knitterscheidt, Stefan Menzel, Christian Rickens, Christoph Schlautmann, Frank Specht, Gregor Waschinski

In der zweiten Runde : Strategien gegen die Pandemie

V druhém kole : strategie proti pandemii

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 156 (14.8.2020), S. 44-50

Obsáhlý článek rozebírá definice, východiska, možné dopady a postupy při druhé vlně koronaviru se zaměřením na Německo. V úvodu shrnuje aktuální pandemickou situaci a postupy spolkové vlády. Převážná část se zabývá možnými ekonomickými dopady druhé vlny při návratu karanténních opatření ze začátku roku, rekapituluje dopady na průmyslová odvětví a sektor služeb, jejich aktuální fázi zotavení a predikuje možné následky opakování jarní situace. Druhá vlna počátkem r. 2021 by tak neznamenal pětiprocentní růst podle propočtů MMF, ale stagnaci. OECD možné druhé vlně ještě během r. 2020 přičítá propad HDP zemí s rozvinutým průmyslem o další 2 %. Znamenala by propočně vyšší zátěž pro státy v podobě záchranných balíčků a zvýšených výdajů na sociální a zdravotní sektor. Celková preventivní opatření se snaží předejít plošným karanténním opatřením.

Bruno Ćorić

Inflation and output volatility : evidence from international historical data

Inflace a volatilita produkce : důkaz z mezinárodních historických dat

CESifo Economic studies, Vol. 66, (2020) No. 2, p. 157-180

Optikou historické perspektivy článek zkoumá vztah mezi inflací a volatilitou produkce, a to na příkladu 37 států za dvě poslední století. Za použití empirického modelu se autor snaží vysvětlit rozdíly v produkci za posledních 200 let ve světové ekonomice. Podrobněji rozebírá hypotézu, zda má nižší míra inflace stabilizační efekt pro volatilitu produkce. Závěrečná zjištění skutečně potvrzují, že nízká míra inflace měla v minulosti vliv na nízkou volatilitu produkce. - Poznámky.

Karolína Zábojníková

Koronavirus těžce dopadl nejen na českou ekonomiku

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 6, s. 20-23

Příspěvek na základě vývoje statistických ukazatelů shrnuje negativní dopady restrikcí, které byly zavedeny po vyhlášení nouzového stavu 12.3.2020, na ekonomiku ČR. Vliv opatření proti koronaviru na celková čísla za 1. čtvrtletí byl velmi výrazný. Propad nastal v průmyslu, maloobchodě i ve službách, domácí poptávka byla omezena restrikcemi, ale změnil se i obvyklý vzorec chování spotřebitelů. Autorka postupně charakterizuje situaci v oblasti hrubého domácího produktu (i jeho vývoj v EU), v sektoru výroby motorových vozidel i dalších průmyslových odvětvích, u tržeb v odvětví služeb i vzestup v oblasti informačních a komunikačních služeb. Upozorňuje také na důsledky omezení pohybu osob i zboží na hospodářský propad a na vývoj situace v maloobchodu u kamenných prodejen a prostřednictvím internetu. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Dopady pandemie COVID-19 na s. 24-32.

Antonio Acconcia, Giancarlo Corsetti, Saverio Simonelli

Liquidity and consumption : evidence from three post-earthquake reconstruction programs in Italy

Likvidita a spotřeba : údaje ze tří programů na rekonstrukci po zemětřeseních v Itálii

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 3, p. 319-346

Nedávné studie dokázaly, že spotřebitelská poptávka je vysoce citlivá na změny v dostupnosti hotovosti, a to nejen v relativně chudých domácnostech, ale i v těch bohatších. Autoři se zaměřují na situaci bohatších domácností a studují efekty dostupnosti likvidity na jejich spotřební chování. Pro svou analýzu využívají mikrodata z Itálie, kde se zaměřují konkrétně na období tří velkých zemětřesení v letech 1980, 2012 a 2009. Důvodem této volby je fakt, že v důsledku všech tří živelních katastrof italská vláda implementovala programy, které relativně bohatým domácnostem poskytly přístup ke značnému množství veřejných finančních prostředků pro rekonstrukci jejich zasažených domů. Objem poskytnutých financí však stačil maximálně na pokrytí přestavby domů, veřejné příspěvky tak nenavýšily relativní bohatství rodin. Článek přináší tři případové studie, které se věnují pokrizovým opatřením vlády a jejich vlivu na likviditu a spotřebu domácností. - Poznámky.

Ondřej Špaček

Mračna nad cestovním ruchem

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 6, s. 28-29

Článek přibližuje výsledky kvantifikace modelových dopadů světové pandemie COVID-19 na odvětví cestovního ruchu v ČR v r. 2020. Kalkulace ekonomických dopadů je založena na meziodvětvové strukturální analýze odběratelsko-dodavatelských vztahů vycházející ze statistik národních účtů země. Autor zdůrazňuje očekávaný propad počtu pracovních míst v cestovním ruchu a spotřeby cestovního ruchu v krajích ČR o více než 50 %. Dopady pandemie ilustruje na specifickém případě léčebného lázeňství v Karlovarském kraji. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Dopady pandemie COVID-19 na s. 20-27.

Delphine Strauss

Pandemic-hit British economy suffers biggest slump in Europe

Pandemií zasažená britská ekonomika utrpěla největší propad v Evropě

Financial Times, Vol. 2020, No. 40478 (14.8.2020), p. 1

Ekonomika Velké Británie se za druhé čtvrtletí propadla o více než 20 %. Velká Británie je tak nejvíce zasaženou rozvinutou ekonomikou, zejména ve srovnání s USA (propad o 10,6 %) a Německem (11,9 %). Červnové údaje vykazovaly růstové tendence (meziměsíční růst o 8,7 %, celkový růst o 11,3 % od dubnového minima), HDP však zůstává o 17,2 % pod únorovou hladinou.

Juraj Sinay, Zuzana Kotianová, Juraj Glatz

Priemysel 4.0 v podmienkach automobilového priemyslu : nové riziká

Soudní inženýrství, Sv. 31, (2020) č. 2, s. 25-30

Automobilový průmysl je rozhodujícím průmyslovým odvětvím a hybnou silou rozvoje národních ekonomik vyspělých států světa. Potenciál Průmysl 4.0 poskytuje příležitosti pro zvyšování efektivity výrobních a distribučních procesů. Tím se vytvářejí podmínky pro kvalitu konečného produktu ve formě automobilu podle potřeb zákazníka. Na jejich realizaci je potřebná aplikace na využívání potenciálu automatizace prostřednictvím procesů digitalizace. Formulují se nové požadavky na podniky, které

musí svou činností přizpůsobit změnám. Změny, které nastaly v automobilovém průmyslu, se odrážejí ve vysoké automatizaci procesů, což se promítá do požadavků na změnu řízení, především potřeby on-line sledování výroby automobilů. Tyto postupy přispívají ke snižování rizik v rámci životního cyklu automobilů. Vytvářejí se podmínky pro vhodné pracovní prostředí zaměstnanců, kteří jsou zárukou kvalitního automobilu na konci výrobního procesu.

Karolína Zábojníková

Propad HDP v EU byl plošný

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 6, s. 32

Statistický pohled na vývoj hrubého domácího produktu (HDP) v zemích Evropské unie v 1. čtvrtletí r. 2020. Krize související s koronavirovou nákazou postihla většinu ekonomik EU, červnový zpřesněný odhad HDP ukázal meziroční pokles o 2,6 % a mezičtvrtletní snížení o 3,2 %. Graf dokládá údaje o meziročním reálném růstu HDP v 1. čtvrtletí r. 2020 v jednotlivých evropských ekonomikách. Autorka uvádí, že nejhlubší propad byl zaznamenán v Itálii a Francii (-5,3 %) a na Slovensku a ve Španělsku (-5,2 %), v ČR činil -2,0 %. -- Bližší pohled na investice v 1. čtvrtletí 2020 viz s. 37.

Henry Foy and Max Seddon

Russia cuts interest rates to post-soviet low

Rusko snižuje úrokové sazby na postsovětské minimum

Financial Times, Vol. 2020, No. 40461 (25.7.2020), p. 4

Ruská centrální banka snížila základní úrokovou sazbu o 25 bazických bodů na 4,25 %, nejnižší hodnotu od rozpadu SSSR. Jedná se o již čtvrté letošní snížení základní úrokové sazby, která začala r. 2020 na hodnotě 6,25 %. Ruský HDP dle guvernerky ruské národní banky Elviry Nabiulliny ve druhém čtvrtletí 2020 poklesl o 9-10 % a je nepravděpodobné, že se ekonomika během letošního roku zotaví.

Stefania Palma, Alice Woodhouse

Singapore's GDP falls by record 41 % in quarter

HDP Singapuru pokleslo o rekordních 41 % za čtvrtletí

Financial Times, Vol. 2020, No. 40452 (15.7.2020), p. 4

Singapur zažil zatím největší mezičtvrtletní propad HDP o 41 %. V meziročním srovnání se singapurská ekonomika zmenšila o 12,5 %, což je největší propad od singapurské nezávislosti v r. 1965. Pokles ekonomické produktivity byl způsobem především preventivními opatřeními před Covid-19, kdy byly uzavřeny veškeré neesenciální služby a podniky. Výhledově může dále ekonomiku poškodit stoupající nezaměstnanost.

Starting over again : a new era of economics

Začínáme znovu : nová ekonomická doba

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9204, p. 13-16

Pandemie urychlila transformaci makroekonomického uvažování. K podobným změnám již došlo ve 30. letech 20. století (nástup keynesiánství), v 70. letech (monetarismus) i v 90. letech a na přelomu tisíciletí (syntéza monetarismu a keynesiánství). Nyní se zdá, že převažující paradigma narazilo na své meze. Již během finanční krize v letech 2007-2009 došlo k neobvyklé situaci: agregátní poptávka trvale klesla a nedařilo se ji zvýšit ani prostřednictvím nízkých úrokových sazeb. Mírná zůstávala i inflace, a to navzdory výraznému rozmachu pracovních trhů. Inflace ani nezaměstnanost se tak nevyvíjely dle obvyklých zákonitostí. Druhým problémem, na který poukázala krize a který se projevil i během pandemie, jsou nerovnosti ve společnosti. Názory na to, jak by měli nyní aktéři hospodářské politiky postupovat, se různí: od volání po větší odvaze, přes spoléhání na fiskální politiku až po prosazování záporných úrokových sazeb.

Delphine Strauss

UK central bank rethinks optimism on recovery from Covid crisis

Britská centrální banka přehodnocuje optimismus k zotavení z koronakrize

Financial Times, Vol. 2020, No. 40472 (7.8.2020), p. 2

Bank of England upravila predikce vývoje HDP pro letošní rok. Stav v třetím kvartálu je lepší, než bylo předpokládáno v květnové predikci, nicméně je předpokládán propad HDP o 9,5 % za celý rok, oproti očekávaným 14,5 % z května. HDP však poklesne o více než 5 % oproti předpandemickému vrcholu, dosažení předkrizových hodnot je očekáváno závěrem r. 2021.

James Politi

US heads for fiscal cliff as stimulus fades

USA míří kvůli slábnoucím stimulům k fiskální šikmé ploše

Financial Times, Vol. 2020, No. 40450 (13.7.2020), p. 4

Finanční pomoc k podpoře zaměstnanosti kvůli dopadům koronaviru v USA bude ukončena k začátku srpna 2020, pokud Kongres neodhlasuje prodloužení trvání opatření. Spolu s možnou rostoucí nezaměstnaností také slábne efekt ostatních opatření schválených v březnu: pomoc ve výši 1.200 USD osobám, které vydělávají méně než 75.000 USD ročně, dle autora článku odeznívá, a podobně byly většinou vyčerpány i výhodné úvěry. Znovu narůstající počet případů nakažených a slábnoucí efekt fiskálních stimulů tak bude vyžadovat reakci v podobě dalších podpůrných opatření.

Werner Gleißner, Endre Kamarás

Volkswirtschaftliche Risiken und deren betriebswirtschaftliche Konsequenzen. Teil 1, Grundlagen

Národohospodářská rizika a jejich mikroekonomické dopady. Díl 1, Základy

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 33, S. 1689-1695

Rizika spojená s makroekonomickým vývojem země do velké míry ovlivňují vývoj a úspěch podnikatelů, což se ukázalo i během současné koronavirové krize. V první části přehledu autoři poukazují na typy makroekonomických rizik, jimiž by se firmy měly preventivně zabývat ve snaze zmírnit potenciální negativní dopady v případě nenadálých krizí. V úvodu jsou přesně definovány termíny jako riziko, krize, extrémní riziko a extrémní událost, které bývají, dle autorů, velmi často zaměňovány či nesprávně synonymně používány. Dále následuje historická část, kde jsou na příkladu různých typů krizí (ropná, finanční apod.) ilustrovány odlišné typologie a jejich vzájemné souvislosti. Autoři modelují události, které obvykle v případě různých krizí navazují, či se vzájemně posilují. Druhá část přehledu se bude věnovat konkrétně následkům koronavirové krize, které čelíme v současné době. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

J. Münchrath, U. Sommer, F. Specht

Welt im Abschwung

Svět v poklesu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 146 (31.7.2020), S. 3, 6-7

Srovnání vývoje ekonomické situace USA, Německa a celosvětové situace. Článek přehledně shrnuje vývoj od vypuknutí koronakrize v prvních měsících r. 2020 a představuje pravděpodobné scénáře dalšího vývoje v oblasti národních ekonomik, domácího a mezinárodního obchodu a burzovních kurzů. D. Terzenbach ze Spolkové agentury práce shrnuje výchozí faktory v teorii tří „I“: další vývoj bude určen měrou infekcí, investic a insolvencí.

Daniel Goffart

Wenn die zweite Welle kommt

Až přijde druhá vlna

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 33, S. 34-35

Spolková vláda v Německu nehodlá zahájit žádné nové programy v případě druhé vlny koronaviru, ale bude-li třeba, prodlouží pomoc pro podnikatele. Spolkové země zaměřené na automobilový průmysl požadují již nyní vyšší finanční podporu.

Informatika. Počítače

Moritz Koch, Stephan Scheuer, Effy Zhang

Huawei sucht Hilfe von Peking

Huawei vyhledává pomoc Pekingu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 118 (23.6.2020), S. 16-17

Výrobce telekomunikačních technologií Huawei se pod tlakem sankcí zejména v USA a Kanadě a obezřetného přístupu některých evropských států při zařazení svých produktů do páteří 5G sítě orientuje na diplomatickou podporu svých tržních aktivit. Propojení Huawei a čínského státního aparátu, včetně jeho mezinárodněpolitických zájmů, bylo firmou dlouhodobě popíráno, reakce na možné vyřazení Huawei z klíčových zakázek amerických a evropských trhů však přichází z diplomatických

kruhů. Možné vyřazení Huawei z dodávek pro páteří sítě z bezpečnostních důvodů vyvolává razantní čínské reakce, včetně možných obchodních protiopatření a v lokálních případech nátlakových postupů.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Pierre Heumann

Am Abgrund : Libanon

Na hraně propasti : Libanon

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 150 (6.8.2020), S. 6-7

Exploze nevhodně uskladněného dusičnanu amonného v bejrútském přístavu prohloubila hospodářskou krizi v zemi. Exploze zničila mj. 85 % zásob obilí, což způsobilo skokové zdražení základních potravin a zemi odkázalo na mezinárodní pomoc. Libanon, čelící vysokému zadlužení, mezinárodním sankcím a bezprostřední hrozbě státního bankrotu, je v rámci mezinárodní solidarity zaopatřen humanitární pomocí, především ze strany USA a EU. Zejména EU se snaží předejít kolapsu v zemi a udržet Libanon stabilním, i prostřednictvím finanční pomoci.

Bert Rürup

Der kalte Wirtschaftskrieg

Studená hospodářská válka

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 136 (17.7.2020), S. 15

Komentář vedoucího Handelsblatt Research Institute (HRI) B. Rürupa, týkající se provázanosti politických a ekonomických motivů chování Číny v oblasti zahraniční politiky a mezinárodního obchodu. Věnuje se metodám a motivacím asertivního, až agresivního chování Číny v mezinárodních vztazích s přesahem k evropskému kontextu.

Mindaugas Butkus, Alma Mačiulytė-Šniukienė, Kristina Matuzevičiūtė, Diana Cibulskienė

Does financial support from ERDF and CF contribute to convergence in the EU? : empirical evidence at NUTS 3 level [elektronický zdroj]

Přispívá finanční podpora z Evropského fondu pro regionální rozvoj a z Fondu soudržnosti ke konvergenci v EU? : empirické poznatky na úrovni NUTS 3

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 3, p. 315-359

Autoři v článku zkoumají, do jaké míry podpora z evropských fondů (ERDF, Fond soudržnosti) přispívá ke snížení rozdílů mezi regiony NUTS 3. Analyzováno bylo období let 2000-2006, přičemž k výzkumu byly použity statistické metody. Bylo zjištěno, že nastavení podpory z evropských fondů má spíše negativní dopady na konvergenci na úrovni regionů NUTS 3. Problém dle autorů tkví v nastavení regionální politiky EU, která je zaměřena na podporu na úrovni NUTS 2, peníze se tak nemusí dostat k nejpotřebnějším regionům na úrovni NUTS 3. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.737>

Matthias Benz, Ruth Berschens, Mathias Brüggmann, Sandra Louven, Donata Riedel, Gregor Waschinski

Europa entgeht der Krise

Evropa se vyhnula krizi

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 139 (22.7.2020), S. 1, 4-5

Zasedání Evropské rady přineslo shodu na konečné podobě záchranného balíčku a víceletém rozpočtu EU pro r. 2021-2027. Výsledek jednání tak čeká na schválení Evropským parlamentem. Jednání přineslo očekávaný konsensus ohledně sporných témat záchranného balíčku, zejména v oblasti nevratných dotací. -- Viz také komentáře na s. 16 a 17.

Xiangming Chen

From follower to leader: China's development of special economic zones and its global impact and lessons

Z následníka vůdcem: čínská expanze zvláštních ekonomických zón, jejich globální dopad a lekce z nich plynoucí

The European financial review, Vol. 10, (2019) No. 6 (December - January), p. 58-65

Obsáhlá analýza vývoje a využití čínského konceptu tzv. zvláštních ekonomických zón (Special economic zone, SEZ). Shrnuje vývoj konceptu od jeho počátku v r. 1979 v rámci čínského území a zabývá se exportem SEZ v rámci společných projektů do zahraničí, především do Laosu, Etiopie a dalších, převážně afrických rozvojových zemí. V souvislosti s jejich růstem – z pěti set v r. 1995 bylo v r. 2019 aktivních 5400 SEZ ve 147 státech – se zabývá dopadem na lokální ekonomiku. Pozitiva tkví ve tvorbě pracovních míst, podpoře exportu a transferu technologií, stinná stránka na úrovni lokálních samospráv je častá multiplicita zaměření zón, což vede v důsledku ke zbytečným investicím. Krátce se autor také zabývá SEZ jako politickým nástrojem. - Poznámky.

Let expats vote

Dejte občanům žijícím v zahraničí možnost volit

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9201, p. 23

Občané EU, kteří dlouhodobě žijí v jiném členském státě, obvykle nemají v zemi svého trvalého pobytu možnost účastnit se voleb. Situace je paradoxní - lidé žijící v určité zemi zde odvádějí daně, využívají služby, popř. pobírají dávky, nemají ale možnost si sami prostřednictvím voleb rozhodovat o otázkách, které se dotýkají jejich života. Naopak je umožněna účast u voleb v zemi původu, i když mnohdy za ztížených podmínek, které mohou mít dopady i na volební výsledky (nemožnost korespondenčního hlasování za určitých podmínek). Je však zároveň sporné, zda by měl mít občan možnost rozhodovat o politice (a tedy i o životě) v zemi, kde trvale nežije. Jak článek ukazuje, ani jedna z možností není ideální. Dosavadní snahy o nápravu situace, tj. o navázání možnosti volit v jiné členské zemi v závislosti na trvalém pobytu, se nezdařily.

Ruth Berschens

Mehr Geld für Deutschland und Frankreich

Více peněz pro Německo a Francii

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 147 (3.8.2020), S. 10

Německo a Francie mohou ze záchranného fondu EU, jehož konečná podoba byla po dlouhých jednáních ustanovena 21. července, získat výrazně více, než byl původní předpoklad Evropské komise. Z celkových 750 miliard eur tvoří 390 miliard vratné dotace a 360 miliard půjčky. Upravena byla i kritéria přerozdělení prostředků z fondu: původní návrh, který vycházel z nezaměstnanosti v letech 2015-2019, počtu obyvatel a HDP per capita, byl přijat pro 70 % subvencí ve fondu. Pro zbylých 30 % pak bude určující pokles HDP ve členském státě v letech 2020 a 2021.

Demetri Sevastopulo and Katrina Manson

Trump steps up anti-China push with sanctions against HK officials

Trump stupňuje tlak na Čínu sankcemi proti hongkongským představitelům

Financial Times, Vol. 2020, No. 40473 (8.8.2020), p. 1

Spojené státy pokračují v obchodně-diplomatickém konfliktu s Čínou. Po sankcích proti společnosti WeChat a ByteDance byly uvaleny další sankce na 11 čínských a hongkongským představitelů. Sankce byly uvaleny v rámci dlouhodobého obchodního sporu USA s Čínou, zasahujícího i do oblastí lidských práv, průmyslové špiónáže, kybernetické bezpečnosti a duševního vlastnictví.

R. Berschens, T. Hoppe, E. Fischer

Was der EU-Gipfel beschlossen hat : Finanzierung der Europäischen Union

O čem rozhodly špičky EU : financování EU

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 139 (22.7.2020), S. 6-7

Podrobněji ke konkrétní podobě evropských záchranných opatření proti hospodářské krizi, vyvolané pandemií koronaviru. Článek shrnuje složení a rozdělení záchranného balíčku ve výši 750 miliard eur, metodiku jeho přerozdělení i země, jimž v rámci balíčku připadne největší část finanční podpory

(Francie, Itálie, Španělsko). Věnuje se dále právním specifikům (v případě Maďarska a Polska) a uvádí prioritní oblasti investic (mj. fiskální stabilizace, sociální sektor, podpora zaměstnanosti, digitalizace a ekologická udržitelnost).

Ruth Berschens

„Fehler im Design“

„Chyba v designu“

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 134 (15.7.2020), S. 12

Shrnutí analýzy ZEW (Leibnitz-Zentrum für Europäische Wirtschaftsforschung), zabývající se fondem pomoci EU. Analýza poukazuje na strukturální a koncepční chyby v rozvržení fondu a jeho použití, 750 miliard eur je dle autorů analýzy částka nedostačující ani na přímou pomoc zasaženým zemím, ani k potřebným strukturálním změnám v zemích s růstovým potenciálem. Problematickým shledává i metodiku přidělování čistě dle ekonomických kritérií, jmenovitě poměru HDP na hlavu u jednotlivých států k evropskému průměru v r. 2019, přičemž důraz na zasažení zemí koronavirem se jeví jako méně podstatný. Evropská komise zdůvodňuje svůj postup tím, že pro začátek programu (počátek r. 2021) ještě nedisponuje relevantními údaji o propadu HDP. Kritika přerozdělování pomoci se z větší části shoduje s výtkami tzv. „šetné čtyřky“ (Rakousko, Dánsko, Nizozemsko, Švédsko).

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Petra Chao

Circle of debtors on importation defined : without responsibilities no liability

Definice okruhu dlužníků při dovozu : bez odpovědnosti neexistují závazky

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 6, p. 288-294

Článek 77 Celního kodexu EU hovoří o vzniku celního dluhu při dovozu zboží. Autorka v článku rozebírá, jaké osoby (resp. okruhy osob) se dle tohoto článku mohou stát dlužníky a za jakých podmínek. Dle jejího názoru vyžaduje problematika, o které hovoří článek 77, další objasnění u Soudního dvora EU. - Poznámky.

Michael Brüggemann, Melanie Moser

Corona and beyond - weitere Verschärfung des Prüfregimes für ausländische Direktinvestitionen

Koronavirus a období po něm - další zpřísnění režimu pro kontrolu přímých zahraničních investic

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 27-28, S. 1443-1448

V důsledku koronavirové krize byl dříve, než bylo původně plánováno, představen pozměňovací návrh zákona o zahraničním obchodu a platbách (Außenwirtschaftsgesetz - AWG), který zpřísnuje zkušební standardy a procedurální pravidla a počítá navíc se změnami regulace zahraničního obchodu. Například podniky spadající do sektoru zdravotnictví jsou zařazeny na seznam společností, které jsou vysoce relevantní pro bezpečnost země (výrobci očkování apod.). Tímto novým nařízením, který schválil Německý spolkový sněm dne 18.6.2020, tak zároveň dochází k implementaci evropského nařízení o prověřování přímých zahraničních investic ze třetích zemí do EU, jehož součástí je i katalog tzv. kritických technologií. Článek přibližuje fungování německého režimu na kontrolu PZI, navržené změny i dopady zmíněného evropského nařízení. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Massimo Fabio

Customs value and transfer pricing : WCO and ICC solutions to be adopted by customs authorities

Celní hodnota a převodní ceny : řešení Světové celní organizace a Mezinárodní obchodní komory, které by měly přijmout celní orgány

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 6, p. 273-287

Podniky zabývající se přeshraničním obchodem, u kterých navíc dochází i k vnitroskupinovým transakcím, musí sledovat jak celní předpisy týkající se určování celní hodnoty, tak zároveň pravidla pro převodní ceny. Obě oblasti však mají svá specifika a cíle a pro podniky může být obtížné skloubit dodržování všech předpisů. Světová celní organizace podpořila řešení vytvořené Mezinárodní obchodní komorou, které spojuje problematiku převodních cen s celní oblastí. Článek po úvodním vzhledu do problematiky představuje různé mezinárodní dokumenty (mj. i na úrovni EU), které tuto oblast upravují. - Poznámky.

Mehreen Khan and Jim Brundsen

EU nations offered Brexit shock fund

Státy EU dostaly nabídku krizového brexit-fondu

Financial Times, Vol. 2020, No. 40449 (11.7.2020), p. 2

Státům EU, které pravděpodobně postihne skokový přechod na nový obchodní a celní režim v kontaktu s Velkou Británií, byl předběžně nabídnut fond o objemu 5 miliard eur. Velké Británii vyprší přechodné období ke konci r. 2020, jeho ukončení se dotkne celních ustanovení, kontrol, obchodního prostředí a pohybu osob. Fond je určen pro země, které budou novým modelem kontaktu zasaženy, a poslouží k překlenutí přechodného adaptačního období.

Renato Antonini

Fair comparison, objective examination and positive evidence in undercutting margins computed in EU trade defence investigation? No, thanks : post-importation costs for sales carried out by selling subsidiaries in EU trade defence investigations

Spravedlivé porovnání, objektivní prošetření a pozitivní důkazy u cenového podbízení vypočteného v rámci vyšetřování EU o ochraně obchodu? Ne, díky : náklady po dovozu u prodejů realizovaných prodejními dceřinými společnostmi při vyšetřování EU o ochraně obchodu

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 5, p. 227-234

Evropská komise v uplynulých letech změnila svůj postup pro výpočet tzv. cenového podbízení v rámci antidumpingových šetření při dovozu. Tento postup byl však napaden u Soudního dvora EU. Tribunál v případě Jindal vs. Komise (T-301/16) posléze došel k závěru, že Komise při vlastním výpočtu pochybila (nezdařilo se jí provést srovnání cen na stejné obchodní úrovni). Antidumpingové clo uložené Komisí bylo rozhodnutím SDEU zrušeno. V článku je daný případ blíže představen a okomentován. - Poznámky.

Viktoriia Lapa

GATT Article XXI as a way to justify food prohibitions adopted as a response to COVID-19?

Článek XXI GATT jako způsob, jak odůvodnit restriktce na vývoz potravin přijaté v reakci na COVID-19?

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 7, p. 340-344

V důsledku pandemie nemoci COVID-19 zavedly mnohé země po celém světě restriktce na vývoz potravin. Autorka v článku analyzuje, zda lze takové restriktce obhájit bezpečnostní výjimkou dle článku XXI(b)(iii) Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT), a jak zabránit zneužívání výjimek. Diskutováno je mimo jiné, zda lze pandemii považovat za "případ vážného napětí v mezinárodních stycích" (emergency in international relations). Podle autora lze za určitých podmínek aplikovat zmíněný článek na případ ochrany potravinové bezpečnosti. - Poznámky.

Gorka Echevarría

In the name of free trade : WTO against the Brazilian tax incentives

Ve jménu volného obchodu : Světová obchodní organizace proti brazilským daňovým pobídkám

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 5, p. 235-243

V r. 2013 zahájila EU u Světové obchodní organizace spor vůči Brazílii kvůli daňovým pobídkám, které zvýhodňovaly brazilské výrobce aut a technologického vybavení. Později spor otevřelo vůči Brazílii i Japonsko. Dle zjištění WTO porušila Brazílie prostřednictvím svých daňových pobídek pravidla volného obchodu. Autor v článku popisuje opatření přijatá v Brazílii, spory i závěry panelu WTO a rozhodnutí odvolacího orgánu. V závěru je stručně nastíněno, jaké kroky nyní musí Brazílie přijmout a s jakými problémy se aktuálně potýká odvolací orgán WTO. - Poznámky.

Martin Karas

Latest developments in investment treaty-making : cases of China and The United States

Nejnovější trendy v uzavírání mezinárodních investičních smluv : Čína a Spojené státy americké

Ekonomické rozhledy, Vol. 49, (2020) No. 2, p. 176-187

Článek se soustředí na aktuální trendy v uzavírání mezinárodních investičních smluv na příkladu Číny a USA, a to ve vztahu ke konfliktu mezi ochranou investic a státní suverenitou. Tento vztah autor zkoumá na pozadí dvou teoretických přístupů ke studiu mezinárodních vztahů: neorealismu a

neoliberalismu. Na základě komparace investičních smluv zmíněných států zjišťuje, jak se za uplynulá desetiletí změnila pozice těchto států v oblasti investiční ochrany, a jak se od sebe daná období liší. Konkrétně autor analyzuje bilaterální investiční smlouvy podepsané mezi lety 1991-1994 se smlouvami podepsanými v letech 2008-2015. - Poznámky.

Karel Sedláček

Leopold Tomášek, aktivní účastník odboje

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 6, s. 8-9

Představení odbojové činnosti příslušníků finanční stráže při květnovém povstání v r. 1945. Kromě L. Tomáška článek obsahuje i jména dalších příslušníků FS, kteří se zapojili do povstaleckých skupin.

Dana Heide

Neue Eiszeit zwischen USA und China

Nová doba ledová mezi USA a Čínou

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 160 (20.8.2020), S. 13

Bilance aktuálního stavu plnění americko-čínské smlouvy Phase one deal, smlouvy, podle níž Čína výměnou za snížení amerických cel na čínské zboží zvýší import z USA, zejména zemědělských produktů. Smlouva, která je první částí americko-čínské obchodní dohody, se dále věnuje měnové problematice, duševnímu vlastnictví a otázkám technologií v souvislosti s čínským přístupem na trh. Zhoršení americko-čínských vztahů reálné plnění smlouvy značně zpomalilo. Čína se smluvně zavázala dovést z USA zboží v hodnotě přinejmenším 36,39 miliardy dolarů, s navýšením na 200 miliard pro r. 2021. Za první pololetí r. 2020 však obchod dosáhl jen 23 % plánovaného objemu. Čína však zvyšuje import americké ropy, pravděpodobně motivována výhodnými cenami.

Michelle Limenta

Palm oil for fuels : WTO rules and environmental protection

Palmový olej jako palivo : pravidla Světové obchodní organizace a ochrana životního prostředí

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 7, p. 321-339

Používání biopaliv jako obnovitelných zdrojů energie je obecně podporováno, objevují se nicméně obavy z nepříznivých dopadů produkce biopaliv na životní prostředí (pěstování zemědělských plodin vede mj. k odlesňování). Směrnice Evropské unie o obnovitelných zdrojích energie nyní zohledňuje kritérium tzv. nepřímé změny ve využití půdy (ILUC). Palmový olej, který mezi biopaliva také patří, byl z hlediska ILUC určen jako rizikový a měl by se postupně přestat jako palivo používat. Autorka v článku analyzuje, zda aplikace ILUC porušuje pravidla Světové obchodní organizace a zda používání ILUC spadá pod všeobecné výjimky dle článku XX GATT. - Poznámky.

Ondřej Šíma

Reálná ekonomika jako zdroj nerovnováhy obchodní bilance : základní přístup

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 3, s. 322-347

Mezi nejčastější projevy nerovnováhy platební bilance a jejích dílčích sald před r. 2008 byly na jedné straně signifikantní dlouhotrvající deficity běžného účtu platební bilance některých ekonomik a na straně druhé země charakteristické dlouhodobými přebytky běžného účtu, jež nemusí být řazeny mezi rozvinuté ekonomiky. Autor se zaměřuje na obchodní bilanci (bilanci zboží) jako nejvýznamnější dílčí saldo běžného účtu. Zkoumá, zda mohou být dlouhodobé nerovnováhy v rámci obchodní bilance kompenzovány ostatními dílčími saldy běžného účtu (bilance služeb, bilance prvotních a druhotných důchodů) k nastolení rovnováhy v dlouhém období. Analýza je provedena pro všechny země světa za období 1980-2016 (dle dostupnosti dat). Z textu vyplývá nemožnost plné kompenzace nerovnováhy v obchodní bilanci ostatními dílčími saldy, a proto autor hledá determinanty z reálné ekonomiky, jež dlouhodobě ztěžují či znemožňují nastolení rovnováhy obchodní bilance. - Poznámky.

Lucie Coufalová

Sankce západních zemí a ruská odvetná opatření : dopad na české exporty

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 3, s. 348-366

V důsledku anexy Krymu k Rusku uvalily na jaře 2014 hlavní světové ekonomiky v čele s EU a USA ekonomické sankce na Ruskou federaci. Ruská vláda přijala velmi rychle odvetná opatření, zejména embargo na dovoz vybraných zemědělských produktů, surovin a potravin pocházejících z EU a dalších zemí.

Autorka zjišťuje prostřednictvím ekonometrické analýzy pomocí gravitačního modelu zahraničního obchodu, zda tyto sankce významně ovlivnily české vývozy do Ruska. Datový vzorek zahrnuje české exporty zboží v letech 2000-2017. Dále zasazuje ekonomické sankce uvalené na Rusko do kontextu recese, která zemi zasáhla, a sleduje tak jak přímé, tak nepřímé dopady sankcí na český export. Prezentovaný model nepotvrdil významnost sankcí jakožto determinantu českých vývozu. Výsledky naznačují, že ruská odvetná opatření nemají signifikantní vliv na české exportní toky zboží. - Poznámky.

Supply chained and bound

Dodavatelské řetězce a etika

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9208, p. 52

Nadnárodní firmy působící v textilním průmyslu se ocitají v obtížném postavení. Objevují se podezření, že Čína (resp. podnik Xinjiang Production and Construction Corps, XPCC) porušuje lidská práva Ujgurů a dalších národnostních menšin, a že zde dochází k nucené práci. V červenci 2020 uvalily Spojené státy na XPCC sankce. Americké firmy jsou nuceny dokládat, že v rámci dodavatelských řetězců nejsou porušována lidská práva, to je však pro ně mnohdy nemožné. Chybí také větší podpora ze strany americké vlády. Může dojít k tomu, že některé firmy pod tlakem veřejnosti raději spolupráci s XPCC úplně ukončí, popř. přestanou v rámci svých dodavatelských řetězců zaměstnávat Ujgury, což však může této menšině ještě více ublížit.

Michael R. Smiszek

The loneliest rule : a practical examination of GIR 4, the harmonized system's least frequently applied interpretive rule

Nejosamocenější pravidlo : prošetření všeobecného interpretačního pravidla č. 4, které je mezi interpretačními pravidly Harmonizovaného systému nejméně používáné, v praxi

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 6, p. 295-307

Všeobecná interpretační pravidla Harmonizovaného systému popisu a číselného označování zboží byla poprvé představena Světovou celní organizací v r. 1983. K jednotlivým interpretačním pravidlům v odborných kruzích průběžně vznikají další materiály (články, komentáře, soudní rozhodnutí). Autor se v článku věnuje všeobecnému interpretačnímu pravidlu č. 4 (GIR 4), které je v praxi nejméně používáné a ke kterému se zároveň vyskytuje nejméně dalších odborných zdrojů. Nejprve jsou představena všeobecná interpretační pravidla obecně, následně je popsáno pravidlo č. 4 a kritérium podobnosti (kinship), které se při posuzování dle GIR 4 používá. Dále jsou uvedena soudní rozhodnutí z USA, Austrálie, EU a Kanady, která se ke GIR 4 vztahují. Dle autora je GIR 4 jediné všeobecné interpretační pravidlo, které je založeno na čistě subjektivním posouzení. - Poznámky.

Trade without trust

Dopad chybějící důvěry vůči Číně na obchodní vztahy

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9203, p. 7

Západní svět přestává důvěřovat Číně, stále s ní však musí udržovat obchodní vztahy. Jak by však obchodní vztahy mezi demokratickými státy a autoritářským režimem měly vypadat? Nyní dochází k různým zákazům (Huawei, sociální síť TikTok), přímé investice z Číny do Evropy klesly od r. 2016 o 69 % a Spojené státy zavedly cla. Do budoucna nejsou však taková řešení udržitelná kvůli podílu Číny na světovém obchodu i obchodu v Asii. Nový rámec vztahů pravděpodobně bude muset zkombinovat zahraniční obchod a ochranu strategických zájmů. Klíčové bude, aby západní svět (Evropa a USA) postupoval jednotně. -- K tématu viz i články na s. 15-17 (o Huawei), s. 19-20 (přístup Německa vůči Číně) a s. 46-47 (satelitní navigace).

Milan Pouliček ; rozhovor vedl Petr Pour

V době epidemie raději s rouškou

Clo-douane, Sv. 54, (2020) č. 6, s. 6-7

Generální ředitel GŘC Milan Pouliček v rozhovoru popisuje dopady počátku koronavirové pandemie na běžnou činnost celní správy.

William A. Kerr, Crina Viju-Miljusevic

Why has GATS failed to deliver substantial trade in medical services?

Proč Všeobecná dohoda o obchodu se službami nepomohla výrazněji otevřít obchod se zdravotními službami?

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 7, p. 354-364

Sektor zdravotnictví je v rozvinutých zemích na vzestupu, obchod se zdravotními službami je nicméně omezený. Autoři v článku analyzují příčiny tohoto stavu a zjišťují, proč uzavření Všeobecné dohody o obchodu se službami (GATS) u zdravotnictví nepomohlo. Potenciál otevřeného obchodu s lékařskými a zdravotními službami je značný, což dokládá i rostoucí zájem o tzv. medicínskou turistiku. Podle autorů je příčinou zatím nenaplněného potenciálu právě GATS a neefektivita v nastavení způsobů dodávek služby (mj. dochází k tomu, že se některé státy nezavázaly ke všem čtyřem způsobům dodávky, což způsobuje komplikace u případů, kdy by bylo ideální kombinovat několik způsobů dodávek služby). Liberalizaci dále brzdí hájení vlastních zájmů ze strany některých skupin (např. domácích poskytovatelů služeb). - Poznámky.

Genevieve Dufour, David Pavot

WTO negotiations : the unfinished Doha development agenda and the emergence of new topics

Vyjednávání na půdě Světové obchodní organizace : nedokončená Rozvojová agenda z Dohy a vznik nových témat

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 5, p. 244-251

Autoři se zabývají procesem vyjednávání na půdě Světové obchodní organizace, konkrétně patovou situací ohledně Rozvojové agendy z Dohy, následným nadějným "Balíčkem z Bali" z r. 2013 i neshodami v návaznosti na ministerskou konferenci v Nairobi. Další ministerská konference v Buenos Aires existenci problémů při hledání společných řešení jen potvrdila. Úspěchem bylo nicméně vytvoření tří neformálních pracovních skupin i iniciativa Mezinárodního obchodního centra zaměřená na podporu žen v oblasti zahraničního obchodu. Směr dalšího vyjednávání pravděpodobně naznačí chystaná ministerská konference v Nur-Sultan. - Poznámky -- Původně červnový termín konference v Nur-Sultan byl kvůli pandemii koronaviru odložen na podzim r. 2020.

Podnik a podnikání

Jakob Blume

Boom der Zombiefirmen : Unternehmensverschuldung

Boom zombie-firmen : zadlužení podniků

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 142 (27.7.2020), S. 30-31

Blíže k problematice tzv. „zombie firem“, společností udržovaných na trhu pomocí subvencí a vnější pomoci. Autor se věnuje definování problému, neboť samotné vysoké zadlužení nutně neznamená nedostatečnou životaschopnost firmy; jako hlavní kritérium je uváděna neschopnost pokrytí úrokových nákladů vlastními silami. Princip demonstruje na vybraných příkladech, poté se věnuje politickému rozměru problému a přináší nástin možného vývoje v krátkodobém až střednědobém horizontu. -- K tématu viz také s. 1.

Felix Holtermann, Christian Schnell

Der Fall Wirecard : Absturz von Wirecard

Případ Wirecard : jeho pád

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 121 (26.6.2020), S. 52-59

Přehledové shrnutí kauzy Wirecard a historie firmy. Rozsáhlý článek mapuje dráhu Wirecardu od jeho založení v r. 1999, přes úspěšný vzestup této fintechové společnosti, zahrnutí do indexu DAX 30, a uvádí poslední období od vrcholu v r. 2018 do současnosti do kontextu s výsledky vyšetřování podvodů. -- Viz i související článek na s. 60-61.

Carsten Herz

Die neuen Kandidaten für den Dax

Noví kandidáti Daxu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 147 (3.8.2020), S. 34-35

Nástin možných kandidátů do indexu Dax, namísto zkrachovalé společnosti Wirecard. Krátce jsou rozebrány firmy Delivery Hero (přeprava potravin) a Symrise (výroba aromat, kosmetiky a drogerie). Oba podniky zaznamenávají od březnového propadu setrvalý růst ceny akcií (Symrise 106,05 €, Delivery Hero 97,76 € v době publikace článku).

Arbeitskreis Externe und Interne Überwachung der Unternehmung der Schmalenbach-Gesellschaft für Betriebswirtschaft e.V.

Effektive Überwachung der Geschäftsführung durch den Aufsichtsrat

Účinný dohled nad obchodním řízením prostřednictvím dozorčí rady

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 31, S. 1577-1586

Rostoucí vliv mezinárodních a institucionálních investorů i nedávná aféra Dieselgate odhalily některé problémy, s nimiž se musí potýkat německý corporate governance (správa a řízení společností). Článek kolektivu autorů diskutuje následující tématické bloky týkající se efektivního dohledu nad obchodním řízením podniků prostřednictvím dozorčí rady: rovnováha mezi kompetencemi a nezávislostí, příliš těsné napojení představenstva a dozorčí rady, silné osobní propojení mandátů v jednom časovém okamžiku a omezení funkčního období. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Wolfgang Blumers, Jürgen Haun, Simon Klumpp

Familienpersonengesellschaften im internationalen Wettbewerb : das Organschaftsmodell und die Besteuerung der Wertschöpfung am Ort des Entstehens

Rodinné osobní společnosti v mezinárodní konkurenci : organizační model a zdanění přidané hodnoty v místě původu

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 29, S. 1479-1486

Německá střední třída, která se podnikatelsky často organizuje ve formě tzv. osobních společností, představuje velmi důležitý pilíř německé ekonomiky. Středně velké společnosti ale zejména kvůli vysokému domácímu daňovému zatížení v kombinaci se silnou mezinárodní daňovou konkurencí zaostávají. Projekt BEPS 2.0 iniciovaný OECD tento problém dle autorů pravděpodobně ještě prohloubí a nepřispěje k posilování konkurenceschopnosti malých a středních podniků. Článek přináší přehled o německém podnikatelském prostředí s důrazem na rodinné firmy a zaměřuje se také na pozici Německa v mezinárodní daňové konkurenci. Další část je věnována iniciativám OECD, zejména reformě zdanění mezinárodních podniků, kde autoři rozebírají jednotlivé pilíře a z nich vyplývající opatření. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M10.

Ulrich Noack

Gesellschaftsrechtliche Aspekte der Stabilisierung von Unternehmen der Realwirtschaft

Aspekty práva obchodních společností a stabilizace podniků v reálné ekonomice

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 25, S. 1328-1333

Ekonomický stabilizační fond byl představen německou vládou v rámci tzv. Wirtschaftsstabilisierungsfondsgesetz (zákon o stabilizačním fondu pro ekonomiku), s cílem ochránit podniky, jejichž zánik by výrazně zasáhl německé hospodářství, před negativními ekonomickými důsledky pandemie koronaviru. Fond by měl firmám pomoci vypořádat se s nedostatkem likvidity a posílit tím jejich kapitálovou základnu. Plánována jsou různá rekapitalizační opatření prostřednictvím tzv. tiché účasti, dluhových cenných papírů nebo např. akvizice investic. Autor analyzuje insitucionální rámec představeného mechanismu a klade důraz primárně na kapitálová opatření (zvyšování kapitálu apod.) - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Nicole Škulářová

Impact of selected determinants on the financial structure of the mining companies in the selected countries [elektronický zdroj]

Vliv vybraných faktorů na finanční strukturu těžebních společností ve vybraných zemích

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 197-215

Autorka v článku zkoumá prostřednictvím statistických metod vliv vybraných faktorů na finanční strukturu více než 19.000 těžebních společností v zemích střední a východní Evropy a v několika vyspělých státech. Mezi posuzované faktory patřily: nedluhový daňový štít, ziskovost, majetková struktura, makroekonomický vývoj a inflace. Analyzována byla situace celkem v 11 zemích, konkrétně v tzv. Visegrádské čtyřce, Bulharsku, Rumunsku, Rakousku, Slovinsku, USA, Kanadě a Austrálii. Z hlediska finanční struktury byl rozlišován krátkodobý, dlouhodobý a celkový dluh. Korelace mezi vybranými formami dluhu a posuzovanými faktory se v některých zemích potvrdila, v jiných však nikoli. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Narodohospodarsky_obzor_2_2020_str_197-215.pdf

Daniel Lála, Lucie Slavíková, Jan Lasák

Nová evropská regulace přeshraničních přeměn kapitálových společností

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 2, s. 22-29

Autoři představují novou evropskou regulaci přeshraničních přeměn obchodních korporací dle směrnice č. 2019/2121/EU z listopadu 2019, kterou se mění stávající směrnice č. 2017/1132/EU, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení. Charakterizují důvody a cíle nové regulace, působnost směrnice a následně podrobněji rozebírají proces přeshraniční přeměny. Přibližují vyhotovení projektu přeměny, jeho přezkum a zveřejnění, jakož i práva zaměstnanců a věřitelů; vyhotovení zprávy pro společníky a zaměstnance; schvalování valnou hromadou a právo společníka vystoupit ze společnosti. Upozorňují také na nutnost získání osvědčení předcházející přeshraniční přeměně; kontrolu zákonnosti této přeměny i na zápis do obchodního rejstříku a nabytí účinnosti přeshraniční přeměny. Autoři uvádějí, že si transpozice směrnice do českého práva zřejmě vyžádá rozsáhlé změny zákona o přeměnách obchodních společností a družstev č. 125/2008 Sb. - Poznámky. - Více k přeměnám korporací viz s. 6-11 a s. 29-31.

Paul Voigt, Wiebke Reuter

Platform-to-Business-Verordnung (P2B-VO) : Checkliste für die Überarbeitung der AGB von Online-Vermittlungsdiensten

Nařízení o podpoře podnikatelských uživatelů online zprostředkovatelských služeb (P2B-VO) : kontrolní seznamy pro úpravu všeobecných obchodních podmínek u online zprostředkovatelských služeb

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 26, S. 1393-1397

Téměř každá firma či mezinárodní společnost v současné době spolupracuje s nějakou webovou platformou, která zákazníkům zprostředkovává služby, případně upozorňuje na aktivity daného podniku. Online platformy se stávají užitečným nástrojem ke zvýšení viditelnosti firmy a snadné dostupnosti jejího zboží, zároveň ale utvářejí určitou formu závislosti, která dává správcům platformy vyjednávací sílu, díky níž mohou jednat i v neprospěch spotřebitelů, případně v neprospěch samotné firmy. Na tento problém již zareagoval Evropský parlament svým nařízením Platform-To-Business (P2B-VO, č. 2019/1150), které vzniklo s cílem podpořit spravedlnost a transparentnost pro podnikové uživatele. Platné je od 12.7.2020 a díky nově nastaveným pravidlům a povinnostem pro dodržení transparentnosti by mělo chránit zejména malé a střední podniky proti online zprostředkovatelským platformám. Autoři rozebírají pravidla nového právního rámce a zjišťují jeho soulad s německým právem. - Poznámky.

Anna Suková, Jana Skálová

Přeshraniční fúze v České republice v letech 2008 až 2019

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 2, s. 11-17

Príspevok shrnuje dlouholetý výzkum charakteristických rysů a trendů u přeshraničních fúzí kapitálových společností v ČR, realizovaný na Vysoké škole ekonomické v Praze. Autorky představují sběr vstupních dat, analýzu celkového počtu projektů přeshraničních fúzí za období 2008-2019, vývoj

preferencí postavení české korporace, počty korporací účastnících se jedné fúze, právní formy zúčastněných obchodních korporací i geografické hledisko. Součástí projektu byla také podrobná analýza přeshraničních fúzí se zanikající českou korporací na straně jedné a nástupnickou korporací v zahraničí na straně druhé (133 projektů za dvanáctileté období). Výsledky ukazují, že české obchodní korporace stále více využívají přeshraniční fúze jako jednu ze strategií zajištění budoucího růstu. Jednoznačně je preferována fúze formou sloučení, s českou korporací častěji na pozici nástupnického subjektu a se zanikající korporací nejčastěji ze Slovenska.

The new dividend royalty

Noví dividendoví králové

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9207, p. 56

O současných trendech v oblasti dividend v Evropě a USA. Evropské podniky vyplácejí dividendy oproti americkým v mnohem větší míře, v poslední době však byly některé z nich nuceny dividendy omezit, a to buď vlivem nepříznivé situace (pokles cen ropy v případě ropných společností) či kvůli požadavkům regulátorů (finanční sektor). Americké podniky oproti dividendám upřednostňují zpětný odkup akcií (share buy-backs) a k poklesům výplat dividend oproti Evropě nyní nedochází (zpětný odkup akcií je pro podniky flexibilnější nástroj). Jak v Evropě, tak v USA, si ale některé podniky "žily nad poměry" již před pandemií a vyplácely vyšší dividendy, než odpovídalo jejich finančním výsledkům. Zájem o vyplácení dividend však začíná růst u technologických firem.

Ivana Janičkovičová

Účetní a daňová regulace fúzí na Slovensku

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2020, č. 2, s. 17-21

Článek se zaměřuje na některé odlišnosti slovenské a české účetní a daňové legislativy pro přípravu přeshraničních fúzí. Autorka přibližuje postup účetní úpravy fúzí u zanikající slovenské společnosti (rozhodný den sloučení nebo splynutí společností, mimořádná účetní závěrka, ocenění majetku a závazků reálnou hodnotou) a poté daňové souvislosti fúzí v dani z příjmů právnických osob (daňové povinnosti subjektu zrušeného bez likvidace, daňové povinnosti právního nástupce). Upozorňuje také na novelu zákona o daních z příjmů účinnou od 1.1.2018 se zásadním dopadem na daňové aspekty fúzí, která přinesla možnost volby ocenění při realizaci fúzí a zavedení tzv. exit tax. Je zdůrazněno, že negativní vliv této novely pociťují zejména společnosti využívající sloučení, splynutí nebo rozdělení společnosti jako nástroj reorganizace v rámci skupiny. - Poznámky.

Hanno Rädlein, Simone Windeisen, Christoph Eppinger, Julian Kübler

Virales Kurzarbeitergeld : gesetzliche Voraussetzungen und bilanzielle Behandlung

Odměna za práci na zkrácený úvazek v době koronaviru : právní požadavky a účetní řešení

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 25, S. 1297-1301

V souvislosti s aktuální koronavirovou krizí zavedla celá řada podniků a společností systém odměn za práci na zkrácený úvazek (tzv. Kurzarbeitergeld). Článek se zabývá právními změnami, stejně jako jejich dopady na účetnictví společností. Autoři v úvodu nastiňují příslušný právní rámec a dále rozebírají pracovněprávní i sociálněprávní předpoklady, jejichž splnění je pro zavedení tohoto výplatního modelu nutné. Zmiňují rovněž aktuální změny, které byly zavedeny s cílem podpořit podniky v boji proti ekonomickým dopadům krize, stejně jako v boji s nezaměstnaností. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M8.

Heike Anger, Kirsten Ludowig

Warnung vor Zombie-Firmen

Varování před zombie firmami

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 153 (11.8.2020), S. 6-7

Německo se potýká s problémem předlužených firem. Nařízením ministerstva spravedlnosti byly zmírněny podmínky pro insolvenční řízení do konce r. 2020, aby měly firmy prostor na sanační úsilí a čerpání státní pomoci. Prodlužování lhůt však vytváří riziko umělého udržování jinak insolventních firem při životě, či dokonce nárůst jejich počtu, soudí analýza DIHK (Deutscher Industrie- und Kammertag).

Jan Dědič, Jan Lasák

Zálohy na podíl na zisku v kapitálových společnostech po velké novele zákona o obchodních korporacích

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 7-8, s. 40-60

Novela zákona o obchodních korporacích č. 33/2020 Sb., kterou se mění zákon č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), nabývá účinnosti 1. ledna 2021. Dílčím způsobem upravuje vyplácení záloh na podíly na zisku obchodních korporací. Článek se zaměřuje na praktické důsledky novely zákona vztahující se k zálohám na podíly na zisku a současně se vrací i k dosud neosloveným či jinak sporným výkladovým otázkám, které byly spojeny s úpravou záloh na podíly na zisku již od přijetí zákona o obchodních korporacích. - Poznámky. -- Viz také příspěvek v FDÚB č. 3/2020, s. 37-46.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Hamish Low, Luigi Pistaferri

Disability insurance: theoretical trade-offs and empirical evidence

Invalidní pojištění: teoretické porovnání a empirické důkazy

Fiscal studies, Vol. 41, (2020) No. 1, p. 129-164

Invalidita omezuje v různém rozsahu schopnost jedince pracovat, nejčastěji k ní dochází pro nemoc, občas i úrazem. Invalidní pojištění tak poskytuje ochranu proti nečekaným životním situacím. V současné době počet programů pojištění proti invaliditě strmě roste, a to jak ve vynaložených nákladech, tak i v počtu příjemců. Příspěvek analyzuje programy invalidního pojištění na příkladu několika členských států OECD, primárně se ale zabývá Spojenými státy americkými a Spojeným královstvím. Mezi těmito státy tak autoři srovnávají programy invalidního pojištění. Zjišťují, jaký je přihlašovací proces pro získání invalidních dávek, způsobilost žadatele a štedrost dávek, a dále jak se proměnné mezi jednotlivými státy liší. - Poznámky.

Simona Urbánková

Předdůchod. část II.

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 7, s. 8-11

Druhý díl článku, který představuje dávku ze systému doplňkového penzijního spoření, tzv. předdůchod. V této části se autorka blíže zaměřuje na dopady pobírání předdůchodu na další oblasti, mimo jiné na výši starobního důchodu. Dobu pobírání předdůchodu přitom není možné pojímat jako dobu důchodového pojištění, tudíž ji ani při výpočtu výše důchodu není možné zahrnovat. V článku je s pomocí praktických příkladů osvětlen systém fungování tohoto doplňkového penzijního spoření a prostor je věnován také zdravotnímu pojištění. Jeho plátcem zůstává po dobu čerpání předdůchodu stát, a to bez ohledu na skutečnost, zda má jeho příjemce zisk z nějaké výdělečné činnosti nebo ne. - Poznámky.

S pandemií bojuje i penzijko

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 6-7, s. 38

Příspěvek přináší statistické údaje o počtu účastníků a objemu úspor ve třetím důchodovém pilíři v 1. čtvrtletí r. 2020. Upozorňuje na skutečnost, že lidí s penzijním spořením přibývá i navzdory koronakrizi. Výkonnost fondů doplňkového penzijního spoření ale ovlivnily ztráty účastnických fondů v důsledku špatné situace na světových finančních trzích. Nicméně tyto ztráty se již podařilo částečně vymazat a výkonnost účastnických fondů se po březnovém poklesu vrací na předkrizovou úroveň. V příspěvku je také zmíněn návrh MF na zavedení tzv. účtu dlouhodobých investic, který má sloužit k vytváření úspor na stáří a jehož prostřednictvím bude možné investovat do akcií, dluhopisů, investičních fondů nebo dalších investičních nástrojů. -- Související komentář k zajištění na stáří viz s. 40-41.

Jaroslava Durdisová, Jan Mertl

Zachrání důchody současné generace spoření na stáří?

Scientia et Societas, Sv. 16, (2020) č. 2, s. 77-93

Český penzijní systém prošel již mnoha reformami, dosud ale tyto reformy nebyly schopny přijít s jasnou strategií, jak řešit problém budoucího demografického vývoje spojeného se zhoršením indexů závislosti. Současná demografická projekce dokládá, že během následujících 20 let se podíl obyvatelstva,

který bude pobírat starobní důchod, znatelně zvýší. Článek vysvětluje obtíže s principem solidarity, demografickým vývojem a valorizací důchodů. Rozebírá možnosti parametrických úprav sociálního pojištění (důchodový věk, pojistná sazba, náhradový poměr) a zvažuje způsoby přesunu penzijních výdajů v rámci veřejných rozpočtů. Vhodnou konfigurací povinného pilíře a volitelných možností v dobrovolném pilíři usiluje o solidní pokrytí důchodových nároků obyvatelstva. Na základě demografických projekcí se situace bude opět zlepšovat přibližně po r. 2065 a téměř na konci 21. století může mít penzijní systém opět pozitivní bilanci. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Pojistný obzor : časopis českého pojišťovnictví

Sv. 97, (2020) č. 2

Opatření EIOPA v souvislosti s dopadem COVID-19 na pojišťovnický sektor (s. 9-11); Doporučení evropských institucí v boji proti COVID-19 - spolupráce pojistného trhu, dohledových (národních a evropských) orgánů a ostatních evropských institucí (s. 12-14); Novinky v právní úpravě ochrany spotřebitele - New Deal for Consumers, hromadné žaloby aj. (s. 15-19); Změny ve flotilovém pojištění a výklad souvislosti s prodejem zboží a poskytováním služby (s. 20-23); Odborná způsobilost: mezery právní úpravy distribuce pojištění a zajištění (s. 24-26); První kroky k evropské legislativní úpravě digitální oblasti (s. 27-31); Dohled odborné péče pojišťoven v oblasti životního pojištění (s. 32-37); Digitalizace v oblasti detekce pojistných podvodů (s. 43); Formy kybernetické kriminality a jejich možný vliv na pojišťovací praxi (s. 44-51); Katastrofy v roce 2019: pokles globálních pojištěných škod (s. 52-54).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Housing was the business cycle

Trh s nemovitostmi býval příčinou hospodářských cyklů

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9203, p. 62

V minulosti byla situace na trhu s bydlením v USA úzce svázána s hospodářskými cykly, kdy problémy na trhu s bydlením předcházely v letech 1945-2020 recesím v 9 z 11 případů. Nyní se však zdá, že z různých důvodů vztah trhů s rezidenčními nemovitostmi a výkyvů ekonomiky slábne.

By Carlos Garriga and Aaron Hedlund

Mortgage debt, consumption, and illiquid housing markets in the Great Recession

Zadlužení u hypotečních úvěrů, spotřeba a nelikvidní trhy s bydlením během Velké recese

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 6, p. 1603-1634

V letech 2006-2011 došlo v USA k více než 25% pádu cen na trhu s nemovitostmi a k prudkému poklesu příjmů, zaměstnanosti a spotřeby. Autoři se v článku s pomocí speciálního modelu snaží objasnit, jaké faktory kolaps na trhu s nemovitostmi zapříčinily, a jak se propad promítl do spotřeby a do situace na úvěrových trzích. Významnou roli z hlediska příčin krize hrála podle autorů asymetrie rozdělení příjmů (earnings skewness) spolu s úvěrovými limity (credit limits). K promítnutí nepříznivé situace do celé ekonomiky přispěla nelikvidita na trhu s bydlením a skutečnost, že krize více postihla domácnosti s vyššími hypotékami a dražšími nemovitostmi (v článku je tento faktor uváděn jako "balance sheet depth"). - Poznámky.

Nemovitosti a jejich financování : ceny bytů po měsíční pauze opět rostou

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 6-7, s. 10-11

Nabídkové ceny bytů v dubnu 2020 sice mírně klesly, ale v květnu opět vykázaly růst a průměrná nabídková cena vzrostla na 3,56 milionu Kč. Situace se ale v jednotlivých krajích ČR liší, stejně tak vykazují značné regionální rozdíly tzv. index dostupnosti bydlení a index návratnosti bydlení. Infografika zprostředkuje údaje o vývoji cen bydlení v ČR za období 2009-5/2020, o průměrných cenách bytů v krajích v květnu 2020 a 2019 a meziroční porovnání indexů dostupnosti bydlení a indexu návratnosti bydlení za jednotlivé kraje i celou ČR. -- Ke změnám ve financování nemovitostí a výhledu do budoucna viz s. 12-13.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Vladislav Flek, Martin Hála, Martina Mysíková

Assessing the job-finding probability of older and prime-age unemployed workers [elektronický zdroj]

Hodnocení pravděpodobnosti nalezení práce u nezaměstnaných osob staršího a středního věku

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 4, p. 424-444

Autoři v článku analyzují vyhlídky nezaměstnaných osob ve věku 50-61 let a 35-49 let na trhu práce. Použita byla data z ČR, Slovenska, Polska a Rakouska (referenční skupina) z let 2004-2014. Pro nezaměstnané ve starší věkové skupině je obtížnější nalézt si práci (pravděpodobnost nalezení práce je o 20-25 % nižší a období nezaměstnanosti delší). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.738>

Chloé Mas, Romain Faquet, Guillaume Roulleau

Can low-skilled workers benefit from innovation in France? [elektronický zdroj]

Jsou inovace ve Francii prospěšné pro pracovníky s nízkou kvalifikací?

Trésor-economics, No. 260 (2020), p. 1-4

Podíl zaměstnanců s nízkou kvalifikací na trhu práce ve Francii v posledních desetiletích klesá. Pracovní místa, na která stačí nízká úroveň vzdělání, jsou nejvíce ohrožena automatizací. V jedné z odborných studií však bylo zjištěno, že ve Velké Británii jsou pracovníci s nízkou kvalifikací lépe placeni, pokud pracují pro inovativní firmy. Autoři v článku replikují daný výzkum s francouzskými daty a docházejí k podobným závěrům. Příčinou nicméně může být nízký podíl těchto pracovních míst u inovativních firem. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/08/Tresor_economics_260_2020.pdf

Marie Salačová

Cestovní náhrady u společníků společností s ručením omezeným a členů kolektivních statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob

Národní pojištění, Sv. 51, (2020) č. 7, s. 26-28

Článek se věnuje pravidlům pro poskytování cestovních náhrad v případě mimopracovních vztahů, tedy např. osobám, které vykonávají činnost společníků či jednatelů společností s ručením omezeným. Autorka upozorňuje na skutečnost, že právní úprava zajišťující cestovní náhrady, obsažená v zákoníku práce od r. 2007, zajišťuje pokrytí pouze osobám v pracovněprávních vztazích, případně těm, kteří jsou zaměstnání na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti. Pro ostatní osoby, které vykonávají činnost v rámci mimopracovních vztahů, toto ustanovení neplatí. Problematika je v textu dále rozebrána, a to zejména s důrazem na právní a daňové postavení žadatelů o zmíněnou náhradu. -- Viz také Daně a právo v praxi č. 7-8/2020, s. 44-45.

Petr Hůrka, Dana Roučková

Konec čekání na novelu zákoníku práce

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 7-8, s. 40-45

Článek přináší přehled změn zákoníku práce v souvislosti s novelou č. 285/2020 Sb. s obecnou účinností od 30.7.2020. Autoři představují hlavní body novely, jejichž cílem je zjednodušení komunikace mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, stejně jako zjednodušení samotného uplatňování práv obou smluvních stran v pracovněprávním vztahu. Věnují se novému, jednoduchému a spravedlivému způsobu určení délky dovolené zaměstnance; zvýšení minimální zákonné hranice náhrady nemajetkové újmy při pracovních úrazech a nemocech z povolání; zjednodušení postupu při doručování písemností; reálným pravidlům pro určení přechodu práv a povinností při změnách na straně zaměstnavatele; zpřesnění pravidel pro možnost sjednání odvolání vedoucího zaměstnance; transpozici směrnice o vysílání zaměstnanců v rámci poskytování služeb při vysílání do ČR; úpravě běhu lhůt v pracovním právu i zavedení nového institutu sdíleného pracovního místa jako nástroje skloubení osobního a pracovního života. -- Viz také Daně a právo v praxi č. 7-8/2020, s. 53-54 a Účetnictví č. 9/2020, s. 39-41.

Dalibor Holý

Mzdy se v Evropě sbližují

Statistika & my, Sv. 10, (2020) č. 6, s. 16-18

Statistický pohled na vývoj mzdového indexu a na nárůst průměrné hodinové mzdy mezi lety 2014 a 2019 v jednotlivých členských státech EU, Velké Británii a Islandu. Česká republika byla na úrovni 43 % celkového průměru EU. Je zdůrazněno, že přibližování unijnímu průměru je pro podprůměrné země spíše pravidlem a nominální nárůsty hodinové mzdy jsou zřetelně vyšší u chudších zemí. Dále autor informuje o vývoji reálného růstu mezd ve státech EU a uvádí, že za období 2010-2019 v řadě států reálné mzdy klesly. Poté se podrobněji zaměřuje na české mzdy v běžných profesích a porovnává jejich vývoj za r. 2011 s r. 2019. Medián mezd mezi lety 2011 a 2019 v ČR narostl o 44 %. -- Více k dopadu koronaviru na trh práce viz s. 26-27.

Chris Giles, Delphine Strauss

Nations ponder how to end job protection

Státy uvažují nad způsobem ukončení ochrany pracovních míst

Financial Times, Vol. 2020, No. 40484 (21.8.2020), p. 3

Nástin problematiky podpory zaměstnanosti v USA a evropském prostoru. Časová udržitelnost opatření, přijatých v březnu a dubnu 2020, dosahuje svých hranic a situace v USA a některých evropských státech vyžaduje jejich částečné prodloužení. USA šly cestou podpory výše mezd, EU akcentovalo podporu zaměstnanosti, oba přístupy však mnohdy udržují neudržitelná pracovní místa. Evropská retenční schémata se ukázala být efektivnější, politika zaměstnanosti a udržování pracovních míst však nereaguje dostatečně pružně na změnu situace.

Jakub Morávek

Novela zákoníku práce, aneb jak se to (ne)povedlo

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 13-14, s. 488-494

Polemický pohled na vybrané aspekty aktuální novely zákoníku práce č. 285/2020 Sb. Autor kriticky hodnotí novou právní úpravu dovolené (pozitivní a negativní aspekty nároku na dovolenou po hodinách, krácení dovolené, další systémové nedostatky), dále doručování v pracovněprávních vztazích vzhledem k problémům aplikační praxe a zavedení institutu sdíleného pracovního místa. Dále se zabývá právní úpravou přechodu a převodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů, změnou v odvolání z vedoucího pracovního místa a vzdání se vedoucího pracovního místa a modifikací běhu promlčecích a prekluzivních lhůt. - Poznámky. -- Stručné přiblížení novely viz Práce a mzda č. 7-8/2020, s. 9-12, co přináší velká novela zákoníku práce viz Bulletin advokacie č. 7-8/2020, s. 17-22.

Ladislav Jouza

Příplatky k platu ve veřejných službách a správě

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 10, s. 65-68

Bližší k odměňování zaměstnanců finančními prostředky z veřejných zdrojů. Článek informuje o právní úpravě, způsobu výpočtu a kritériích k přiznání příplatků k platům zaměstnanců ve veřejných službách a správě dle zákoníku práce. Jedná se o příplatek za vedení, příplatek za noční práci, příplatek za práci v sobotu a v neděli, příplatek za práci ve ztíženém pracovním prostředí, osobní příplatek a příplatek za pedagogickou činnost.

The replacements

Výměna pracovníků za roboty

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9205, p. 57

Pandemie nemoci COVID-19 znovu otevřela debaty o robotizaci na trhu práce. Jak ale argumentuje článek, není zřejmé, zda situace po pandemii robotizaci uspíší, nebo naopak zbrzdí. Navzdory počátečnímu nadšení je náhrada u některých povolání za roboty zatím nereálná. Robotizace není zároveň jediným řešením, které se zaměstnavatelům nabízí - pandemie ukázala, že na řadě pozic je možné pracovat na dálku. Samotná práce na dálku může mít na trh práce různé dopady, které mohou ovlivnit i zájem firem o náhradu zaměstnanců stroji. Některá pracovní místa se mohou ukázat jako nepotřebná, což povede k další polarizaci na trhu práce a tlaku na pokles mezd. Nižší mzdy mohou robotizaci oddálit. Uspíšit robotizaci by naopak mohl růst mezd, např. v důsledku narušených

dodavatelských řetězců či politických opatření (zvyšování minimální mzdy). V nejbližší době však k masové nezaměstnanosti kvůli robotizaci pravděpodobně nedojde.

Johannes Spinnewijn

The trade-off between insurance and incentives in differentiated unemployment policies

Volba mezi pojištěním v nezaměstnanosti a náklady na pobídky v odlišných politikách zaměstnanosti

Fiscal studies, Vol. 41, (2020) No. 1, p. 101-127

Článek pojednává o kompromisu mezi pojištěním a výší podpory v nezaměstnanosti, a to na příkladu několika vyspělých států. Současně si autor klade otázku, jaké pojištění v nezaměstnanosti je optimální. Na několika grafech dokládá srovnání výší sociální podpory mezi USA a dalšími, převážně evropskými státy. Z údajů vyplývá, že mezi nejméně štedré země poskytující podporu v nezaměstnanosti patří anglosaské a východoevropské státy. Naopak štedřejší jsou v tomto ohledu státy západní Evropy. Výše sociální podpory v nezaměstnanosti se ale neliší pouze mezi státy, ale taktéž mezi jednotlivými zaměstnanci v daných státech. V praxi to znamená, že státy poskytují rozdílnou podporu osobám na základě jejich vlastností a pracovních zkušeností. Její výše se (kromě jiného) odvíjí především od výše předchozích pracovních příjmů a od délky nezaměstnanosti. - Poznámky.

Alexander Baumeister, Tobias Kochems, Fabio Britz

Überraschungen vermeiden - Ergebnis- und Liquiditätssteuerung mit Kurzarbeit : Analyse der Auswirkungen der neuen Kurzarbeitergeldverordnung

Vyhnout se překvapením - výstupní řídicí mechanismy a řízení likvidity v rámci kurzarbeitu : analýza dopadů nového nařízení o kurzarbeitu

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 27-28, S. 1409-1415

Dne 25.3.2020 byl v Německu prostřednictvím tzv. Kurzarbeitergeldverordnung zaveden podpůrný režim kurzarbeit, který by měl pomoci podnikům zasaženým ekonomickými dopady koronavirové krize. I přes toto opatření se ale firmy nadále potýkají s celou řadou úskalí plynoucích mimo jiné z nákladového omezení a zpožděných účinků na likviditu. Autoři analyzují systém kurzarbeitu jakožto nástroj pro zvládání krizí a zevrubně popisují jeho fungování. Následně se zaměřují na dopady tohoto systému na likviditu firem a jejich řídicí mechanismy, které s pomocí tabulek modelují, dále pak hodnotí dopady kurzarbeitu na průměrného zaměstnance. Autoři závěrem dodávají, že cíleným plánováním a optimalizací rozsahu kurzarbeitu (včetně časového rozsahu), mohou podniky s ohledem na likviditu zaznamenat pozitivní dopady. - Poznámky. -- Shrnutí na M8.

Yilmaz Bayar, Rita Remeikienė, Jan Žufan, Miloslav Novotný

Unemployment effects of greenfield and brownfield investments in post-transition European Union members

Dopady greenfield a brownfield investic v posttranzitivních členských zemích EU na nezaměstnanost

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 2, p. 4-16

Od období osmdesátých let 20. století začaly významně nabývat na významu přímé zahraniční investice (PZI), jejichž nárůst souvisel zejména s nástupem globalizace a celkové liberalizace mezinárodního obchodu. PZI se postupně staly také častým předmětem akademického výzkumu, a to hlavně s ohledem na jejich vliv na ekonomický růst, nezaměstnanost, technologický rozvoj apod. Autoři se v článku zaměřují na oblast zaměstnanosti v tranzitivních ekonomikách EU a zkoumají, jak může být její míra ovlivněna právě PZI, přičemž rozlišují mezi typem tzv. greenfield a brownfield investic. Zatímco první jmenované investice "na zelené louce" mohou podle autorů snížit míru nezaměstnanosti zakládáním nových poboček firem a využíváním lokální pracovní síly, u brownfieldových investic tento efekt prokazatelný není, přičemž záleží hlavně na chování daného investora. Závěrem autoři doporučují opatření na přilákání PZI, zmiňují mimo jiné například usnadnění financování nebo dotování úrokové míry.

Michal Bečka

Vplyv súčasnej globálnej pandémie SARS-CoV-2 na zamestnanosť v ekonomike Slovenskej republiky

Ekonomické rozhľady, Sv. 49, (2020) č. 2, s. 188-214

Současná globální pandemie paralyzuje celý svět, Slovensko nevyjímaje. Administrativní opatření, která byla na Slovensku k zamezení šíření pandemie přijata, značně zpomalila veškerou ekonomickou

aktivitu země. To může mít negativní dopad na mnoho slovenských společností, které tak ztrácejí své příjmy, i na pracovní místa. Na základě zkoumání míry nezaměstnanosti na Slovensku mezi lednem 2018 a dubnem 2020 autor došel k závěru, že pandemie SARS-CoV-2 má přímý vliv na růst nezaměstnanosti. Ta v první polovině r. 2020 prudce vzrostla, a podle autorových závěrů by měla růst i ve druhé polovině tohoto roku. - Poznámky.

What harm do minimum wages do? : raising the floor

Čím jsou škodlivé minimální mzdy? : zvyšování hranice

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9207, p. 57-58

Ekonomové dlouhodobě upozorňovali, že zavádění minimálních mezd může způsobit nárůst nezaměstnanosti, a to zejména u skupin pracovníků, na které opatření primárně cílí. Zkušenosti z praxe však ukazují, že vliv minimálních mezd na nezaměstnanost není tak přímočarý, jak by se zdálo z ekonomických modelů, a že skutečné dopady minimálních mezd na nezaměstnanost jsou ovlivněny řadou dalších faktorů. V článku jsou prezentovány empirické příklady i závěry různých studií na toto téma. -- Druhý článek ze šestidílné série o změnách v ekonomickém myšlení.

Ladislav Jouza

Změny ve výpočtu dovolené

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 10, s. 3-6

Od 1. ledna 2021 nabývají účinnost významné změny v právní úpravě dovolené v zákoníku práce v návaznosti na novelu č. 285/2020 Sb. Autor přibližuje tuto koncepční změnu dovolené, která je založena na týdenní pracovní době zaměstnance, z níž se odvozuje jeho právo na dovolenou a k níž se poměřuje i čerpání této dovolené. Vysvětluje a za pomoci praktických příkladů ilustruje dané změny - ustanovení o poměrné dovolené, převedení dovolené, krácení dovolené, dovolená a svátek, dovolená u nového zaměstnavatele, dodatková dovolená, překážky v práci a dovolená, dovolená vyslaných zaměstnanců aj. -- Více k změnám souvisejícím s novelou č. 285/2020 Sb. viz s. 7-10 a s. 18-19.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 68, (2020) č. 7-8

Novela zákoníku práce stručně v bodech - zákon č. 285/2020 Sb. (s. 9-12); Časté otázky týkající se práce přesčas a jejího odměňování ve vazbě na novelizaci zákoníku práce (s. 14-19); Srážky ze mzdy od 1.7.2020 a postup při změně plátce mzdy (s. 20-23); Prominutí pojistného na sociální pojištění - zákon č. 300/2020 Sb. (s. 24-27); Hromadné propouštění v praxi (s. 36-40); Novela zákoníku práce - k vysílání zaměstnanců podruhé (s. 41-44); Kauce agentur práce - dle zákona č. 206/2017 Sb. (s. 45-49); Práce na zkoušku (s. 62-64); Výpověď z pracovního poměru: nabídková povinnost - judikát o závazku nabídkové povinnosti zaměstnavatele (s. 65-68).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 15, (2020) č. 10

Změny ve výpočtu dovolené - na základě zákona č. 285/2020 Sb. (s. 3-6); Zákoník práce - novela z pohledu mzdové účetní (s. 7-10); Nové flexibilní formy zaměstnávání (s. 11-14); Sdílená pracovní místa - pomoc rodičům (s. 18-19); Náhrada na výživu pozůstalých (s. 28-32); Minimální mzda, příplatek ke mzdě (s. 33-36); Zdanění dohod mimo pracovní poměr (s. 37-39); Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele (s. 40-45); Zdravotní pojištění - plátcí pojistného a návrat k "normálu" (s. 50-51); Změny v daních pro veřejnou správu (s. 58-61); Institut závazného posouzení u veřejně prospěšných poplatníků (s. 62-64); Příplatky k platu ve veřejných službách a správě (s. 65-68); Práce z domova - výhody a rizika (s. 73-74).

Právo

Lucie Andreisová

Analýza dopadu GDPR na programy řízení rizik třetích stran a související doručení pro tuzemskou i zahraniční korporační praxi

Scientia et Societas, Sv. 16, (2020) č. 2, s. 3-16

Příspěvek analyzuje dopady Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR) na programy řízení rizik třetích stran. GDPR klade četné požadavky na to, jak obchodní korporace spravují osobní údaje svých zaměstnanců a zákazníků. Na rozdíl od směrnice EU o ochraně osobních údajů, která byla GDPR nahrazena, musí být funkce řízení rizik třetích stran aktualizovány a zlepšeny, což klade na firmy vysoké nároky v oblasti zpracovávání osobních údajů. Jedním z důležitých aspektů řízení rizik třetích stran je např. nutnost sladění příslušných obchodních procesů s interními předpisy, povinnost udržovat dokumentaci obsahující podrobnosti o všech zpracovatelích údajů, povinnost uzavřít se správcí a zpracovateli údajů smlouvy, jež jasně definují role, odpovědnosti, práva a povinnosti smluvních stran atd. Jak je zřejmé, dosažení požadované úrovně souladu s GDPR tedy vyžaduje komplexní proces, který má být včleněn do stávajícího programu řízení rizik třetích stran. - Poznámky.

Thomas Nägele, Simon Apel, Alexander Stolz, Malte Thiele

Die Entwicklung des Datenschutzrechts im zweiten Jahr der DSGVO. (Teil 1)

Vývoj zákona o ochraně osobních údajů ve druhém roce GDPR. (díl 1.)

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 29, S. 1498-1503

Digitalizace a přesun celé řady činností na internetové platformy oživily debatu o ochraně soukromých dat, na což reagovala i Evropská unie představením nařízení GDPR, jež platí již více než 2 roky. Pro podnikatele z této nové právní regulace vyplývá velké množství povinností týkajících se ochrany osobních údajů klientů a uživatelů, které se postupem času mění a novelizují, a vývoj je proto třeba sledovat v dlouhodobém horizontu. Autoři proto přinášejí souhrn aktuálních změn a zahrnují rovněž rozbor směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně osob oznamujících porušení práva EU (směrnice o whistleblowerech). V textu je prostor věnován nejen německým dozorovým orgánům, ale také praxi členských zemí EU. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Thomas Nägele, Simon Apel, Alexander Stolz, Malte Thiele

Die Entwicklung des Datenschutzrechts im zweiten Jahr der DSGVO. (Teil 2)

Vývoj zákona o ochraně osobních údajů ve druhém roce GDPR. (díl 2.)

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 30, S. 1553-1562

Druhá část příspěvku, který se zabývá nejnovějším legislativním vývojem souvisejícím s GDPR a hodnotí uplatňování nařízení č. 2016/679 v praxi. Autoři se v této části zaměřují na ochranu osobních údajů více v souvislostech, a to hlavně s ohledem na brexit a pandemii koronaviru. Tyto události opět poukázaly na řadu problematických bodů souvisejících s implementací zákona o ochraně dat. Věnují se i otázce transferu osobních údajů do třetích zemí, který je dle nedávného rozhodnutí Soudního dvora EU možný jen v případě, že je úroveň ochrany dat v přijímajícím státě stejná jako v členských zemích EU. Právě na toto reaguje nyní vyjednávaná dohoda mezi Evropskou komisí a USA s názvem EU-US-Privacy Shield, jež by měla zaručit stejné standardy ochrany. Článek dále upozorňuje na nutnost dodržovat náležitosti ochrany osobních dat i v mimořádných situacích jako je např. pandemie covid-19 a s ní související mechanismy na tzv. trasování. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M11.

Václav Šmejkal

EU competition law and the challenge of Chinese state-owned enterprises

Čínské státní podniky jako výzva pro soutěžní právo EU

Antitrust, Vol. 2020, No. 1, příl. p. i-ix

Studie se zabývá kontrolou spojování podniků v EU a rozebírá otázku určení rozhodného obratu čínských státních podniků pro účely stanovení jurisdikce EU v kontrole spojování. Autor také zvažuje, co může takové spojení s účastí čínských státních firem, které mohou být v souladu s pravidly soutěžního práva EU považovány za jednu ekonomickou jednotku-podnik, v budoucnu znamenat pro posouzení jeho slučitelnosti s vnitřním trhem EU. Jako řešení navrhuje odlišení důkazního standardu

kontroly nad podnikem pro případy kontrol ex-post (kartely a zneužití dominance) a ex-ante (kontrola spojení), a také pro soukromý a státní sektor. - Poznámky.

Jiří Malenovský

Evropská unie: zvláštní zvíře v oborech vnitrostátního i mezinárodního práva

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 7-8, s. 28-34

Zamyšlení soudce SDEU nad vztahem právního systému Evropské unie, jejích členských států a třetích zemí (tzn. unijního, vnitrostátního a mezinárodního práva) a nad vývojem jejich propojení. Přiblížení povahy a vlastností Evropské unie, její moci i právního řádu z hlediska německé ústavní judikatury a představení ústavněprávního konceptu unijního aktu ultra vires. Dále pohled na Evropskou unii jako mezinárodní organizaci, dělbu kompetencí mezi členské státy a Unii, převod kompetencí a možné spory o výkon kompetencí. Odraz v multilaterální smluvní praxi. - Poznámky.

Michal Tomášek

Formation of the Silk Road : formation of Euro-Asian business relations

Budování Hedvábné stezky : rozvoj euroasijských obchodních vztahů

Právník, Vol. 159, (2020) No. 6, příl. The Lawyer Quarterly No. 2/2020, p. 82-91

V r. 2013 vyhlásil čínský prezident projekt nové Hedvábné stezky zvaný "Belt and Road Initiative", který má opět po souši a po moři propojit Čínu s Evropou. Původní Hedvábná stezka byla založena za dynastie Chan ve 2. století př. n. l. a přispěla nejen k výměně zboží, ale také ke kontaktu odlišných právních kultur. Příspěvek se věnuje vzájemným kontaktům mezi dvěma soudobými velkými právními systémy - tradičním čínským právem a římským právem - a přináší historický pohled na utváření práva i na budování Hedvábné stezky a s ním související rozvoj právní nauky. - Poznámky.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Geheimpapiere auf Umwegen : EZB-Anleihekäufen

Klikaté cesty tajných dokumentů : nákup dluhopisů ECB

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 122 (29.6.2020), S. 8

Bliže k řešení kauzy německého ústavního soudu. ECB dodá poklady pro zhodnocení přiměřenosti nákupu státních dluhopisů Bundesbank, ta informace předá spolkové vládě, která je dále předá Bundestagu k posouzení. Bundestag i spolková vláda jsou rozhodnuty nákupy dluhopisů podpořit, situace je však komplikována utajením příslušných dokumentů a potenciálními neshodami na úrovni politických stran.

Lukáš Králík

Hromadné zveřejňování soudních rozhodnutí

Právník, Sv. 159, (2020) č. 6, s. 491-511

Autor vychází z názoru, že efektivní moderní stát by měl zajišťovat přístup ke zdrojům práva v online elektronické formě a že hromadné zveřejňování rozsudků slouží k veřejné kontrole soudnictví a k jeho transparentnosti. V příspěvku nejprve shrnuje ústavní základy pro zveřejňování soudních rozhodnutí a další zákonné i praktické důvody v ČR. Dále rozlišuje mezi procesy publikace vybraných rozhodnutí a hromadným elektronickým zveřejňováním textů rozhodnutí vrcholných i nižších soudů. Poukazuje také na rozdílnost instrumentů vyhlášení rozhodnutí a zveřejňování rozhodnutí. Následně popisuje současný český stav zpřístupňování textů rozhodnutí na úrovni vrcholných soudů oproti stavu u nižších soudů, zaměřuje se na přínos rozhodnutí nižších soudů i na konkrétní praktické dopady, např. otázku zveřejňování textů rozhodnutí jako nezákonného zásahu. Věnuje se také mezinárodnímu rámci problematiky a zahraničnímu srovnání. - Poznámky.

Martin Drtina

Chystá se revoluce autorského práva

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 7-8, s. 6-9

Příspěvek rozebírá možné dopady evropské směrnice o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu (č. 2019/790/EU) na domácí legislativu členských států EU a na povinnosti provozovatelů internetových platforem a úložišť vůči autorům nebo výkonným umělcům. Upozorňuje na snahu Googlu obejít novou autorskoprávní úpravu i na žalobu Polska na část směrnice u Soudního

dvora EU. Autor uvádí, že vzhledem ke kontroverznímu přijetí obsahu směrnice se dá čekat značný boj o podobu připravované novely autorského zákona v ČR. -- Viz i další příspěvky k tématu evropské směrnice o autorském právu na s. 14-19.

Lucie Kovářová

Kdy a jak pořídit pro případ smrti dědickou smlouvou?

Ad Notam, Sv. 26, (2020) č. 2, s. 19-22

Dědická smlouva je dědickým titulem a současně druhem pořízení pro případ smrti, který byl obnoven zákonem č. 89/2012 Sb. Článek poukazuje na situace, kdy je dědická smlouva pro zůstavitele vhodným řešením, které odráží jeho aktuální životní podmínky, a věnuje se také problematickým otázkám odrazujícím od uzavření dědické smlouvy. Autorka nejprve charakterizuje význam a účel dědické smlouvy v kontextu právních zásad a upozorňuje, že významnou měrou odráží principy, na nichž současná úprava dědického práva spočívá (ochrana a posílení pořizovací volnosti zůstavitele). Jako vhodné okolnosti k pořízení dědické smlouvy autorka zmiňuje potřebu předejít sporům mezi dědici, očekávaní protiplnění a ochranu a zajištění v partnerských vztazích. Uvádí také, jak s právní jistotou předejít neplatnosti dědické smlouvy. - Poznámky.

Richard Král

Ke slučitelnosti "Lex Voucher" s právem EU

Jurisprudence, Sv. 29, (2020) č. 3, s. 40-43

V reakci na dopady koronavirové pandemie byl ve stavu legislativní nouze v dubnu 2020 přijat zákon č. 185/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru na odvětví cestovního ruchu ("Lex Voucher"). Ten mimo jiné přináší možnost odsunutí vrácení peněz za zrušený zájezd s cestovní kanceláří až o více než jeden rok. Příspěvek analyzuje slučitelnost tohoto zákona s evropskou směrnicí č. 2015/2302/EU o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, která stanoví, že cestujícím musejí být vráceny veškeré platby bez zbytečného odkladu, nejpozději do 14 dnů od odstoupení smlouvy o zájezdu. Autor přibližuje jazykový, systematický a teleologický výklad čl. 12 směrnice a dále se věnuje riziku odpovědnosti ČR za škodu v případě závažného porušení uvedené směrnice. - Poznámky.

Šimon Klein

Ke změnám statutu svěřenského fondu

Ad Notam, Sv. 26, (2020) č. 2, s. 25-26

Autor rozebírá, zda je možné dle českého práva dodatečně měnit statut svěřenského fondu. Uvádí, že statut svěřenského fondu je jednostranným právním jednáním zakladatele a svěřenský správce se zavazuje, že podle něj bude vykonávat správu. Pokud statut i smlouva předpokládají pozdější změny pravidel, pak by tomu podle obecných zásad, na nichž je občanské právo postaveno, nemělo nic bránit. Zároveň ale autor upozorňuje na problémy, které implementace úpravy trustu do civilního kontinentálního práva přináší. Zvažuje možné důsledky nejistoty řešení této otázky v tuzemské praxi a dopad na statuty svěřenského fondu v ČR. - Poznámky. -- K právní úpravě svěřenského fondu dle občanského zákoníku viz s. 23-24.

Štěpán Kořínek

Komplikace a perspektivy Úřadu evropského veřejného žalobce

Jurisprudence, Sv. 29, (2020) č. 3, s. 21-29

Článek představuje základní charakteristiku Úřadu evropského veřejného žalobce (European Public Prosecutor's Office, ÚEVŽ), jenž má začít vykonávat svoji činnost do konce r. 2020. ÚEVŽ je koncipován jako lídr boje proti ekonomické a jiné závažné kriminalitě v Evropské unii. Funguje na základě nařízení č. 2017/1939 z října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení ÚEVŽ, jako nadnárodní justiční orgán veřejné žaloby nadřazený vnitrostátním legislativám členských států v oblasti ochrany finančních zájmů EU. Autor dále přibližuje osobu nejvyšší evropské žalobkyně, kterou se v r. 2019 stala rumunská prokurátorka Laura C. Kövesi. Pozornost věnuje také upozorněním L. Kövesi na nutnost reforem zajišťujících výkon seriózní činnosti plně nezávislé instituce a na potřebu větší autonomie ÚEVŽ (rozpočtová nezávislost, dostatečné personální zajištění). - Poznámky.

Tereza Sylvestrová

Krátce ke správnímu trestání ze strany Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 4, s. 237-246

Novelou č. 302/2016 Sb. zákona o sdružování v politických stranách a hnutích došlo v ČR ke zřízení nového ústředního orgánu státní správy - Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí - jehož cílem je kontrola transparentnosti financování politických stran. Příspěvek se zaměřuje na problematiku výkonu sankčních pravomocí ze strany tohoto Úřadu. Autorka rozebírá základní požadavky, které by měly být Úřadem dodrženy, aby bylo možné dospět k závěru, že rozhodnutí o udělení sankce (pokuty) za spáchání správního deliktu nebo přestupku nevybočuje ze zákonných mantinelů správního uvážení a sankce je udělena při dodržení principů proporcionality a předvídatelnosti. Současně text vychází z předpokladu, že častým problémem správních orgánů je ukládání nepřiměřeně nízkých sankcí, což negativně ovlivňuje efektivitu uložených sankcí. Autorka při analýze vychází z publikovaných tiskových zpráv Úřadu. Přibližuje přestupky za porušení zákonných povinností při zveřejňování a sestavování výročních finančních zpráv politických stran a správní delikty a přestupky při porušení pravidel stanovených pro financování volební kampaně a jejich kontrolu. - Poznámky.

Ministerstvo spravedlnosti představilo nový zákon o ochraně oznamovatelů

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 13-14, příl. Legislativa, s. i-ii

Informace o předložení návrhu zákona o ochraně oznamovatelů, kterým ČR plní mj. transpoziční povinnost ze směrnice č. 2019/1937/EU o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie. V českém právním řádu není obecná úprava ochrany oznamovatelů dosud zakotvena, dílčí právní režimy jsou značně roztržité. Návrh by měl oznamovatelům poskytnout záruku, že pokud stanoveným způsobem oznámí skutečnost nasvědčující protiprávnímu jednání, nebudou nijak sankcionováni. Chráněni by měli být nejen zaměstnanci a státní zaměstnanci, ale i obchodní partneři zaměstnavatelů, OSVČ, stážisté i dobrovolníci, aj. Po vymezení předmětu úpravy a základních pojmů upravuje zákon podávání oznámení včetně rozlišení vnitřního oznamovacího systému, dále postupy pro přijetí a vyřízení oznámení a práva a povinnosti osob podílejících se na ochraně oznamovatelů. Zavádí také nový prvek - Agenturu na ochranu oznamovatelů, jako organizační útvar ministerstva spravedlnosti.

Kristýna Menzelová, Jakub Tomšej

Nová unijní regulace v online platformové ekonomice : přínosy a kontroverze

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 13-14, s. 480-488

Evropská komise v rámci Strategie pro jednotný digitální trh dospěla k závěru, že vztah mezi podnikateli a poskytovateli online platform, a zejména nespravedlivá smluvní ujednání a obchodní praktiky těchto poskytovatelů, je třeba celounijně regulovat. Příspěvek přibližuje obsah evropského nařízení č. 2019/1150 z června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb, které je účinné od 12.7.2020. Specifikuje působnost nařízení a jeho limity, nové povinnosti poskytovatelů online platform (obsah a forma obchodních podmínek, způsoby řešení sporů) a rozebírá aplikovatelnost nařízení na online platformu Uber. Autoři přibližují evropskou judikaturu k danému tématu a zdůrazňují, že je zásadní určit, zda služba poskytovaná Uberem (nebo Airbnb) představuje službu informační společnosti ve smyslu směrnice 2000/31/ES. V takovém případě by totiž členský stát nesměl tyto služby libovolně omezovat. Krátce je také představena novela silničního zákona provedená zákonem č. 115/2020 Sb., která zavádí novou kategorii zprostředkovatele taxislužby, čímž dochází k odlišení od samotného dopravce. - Poznámky. -- Více k regulaci viz Právní rádce č. 7-8/2020, s. 36-39.

Nové podmínky pro poskytování zprostředkovatelských služeb

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 12, s. II (aktualita)

Online zprostředkovatelské služby jsou klíčovým faktorem podnikání a nových obchodních modelů a inovací. Poskytovatelé uvedených služeb mají často lepší vyjednávací pozici, která jim umožňuje chovat se v praxi pro ně výhodným způsobem, jenž nemusí být vždy poctivý a může poškozovat oprávněné zájmy konečných uživatelů a nepřímo pak i spotřebitelů. EU zdůraznila vzrůstající závislost podniků na zprostředkovatelích online služeb a narůstající hrozbu vzniku nekalých obchodních praktik. V té souvislosti představuje článek evropské nařízení č. 2019/1150 z června 2019 o podpoře spravedlnosti

a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb (je součástí strategie pro jednotný digitální trh) a připravovanou adaptací tuzemské právní úpravy na toto nařízení. Jedná se o návrh novely zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti.

Radim Kříž

Novela z. o. k.: několik poznámek k akciím s vysílacím právem

Bulletin advokacie, Sv. 2020, č. 7-8, s. 23-31

Předmětem článku je analýza dílčího institutu nové právní úpravy zákona o obchodních korporacích dané zákonem č. 33/2020 Sb., který nabývá účinnosti dne 1.1.2021, a to institutu akcií s tzv. vysílacím právem. Tato novela přinesla do právní úpravy akciových společností několik novinek, které mají reálnou možnost se v praxi uplatnit. Možnost vydávat akcie s vysílacím právem akcionáře jmenovat mj. člena představenstva rozšiřuje rejstřík zvláštních práv akcionáře. Autor uvádí, že existence vysílacího práva spojeného s akciemi pomůže řešit někdy komplikované vztahy mezi akcionáři a stane se vítaným prostředkem pro narovnání sporů mezi nimi. - Poznámky.

Lukáš Boháček

Povinnost Ústavního soudu ČR obracet se s předběžnými otázkami na Soudní dvůr EU : (ve světle rozsudku Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 30 Cdo 3378/2018)

Právník, Sv. 159, (2020) č. 7, s. 550-566

Autor podrobuje kritické reflexi rozsudek NS ze dne 26.6.2019, sp. zn. 30 Cdo 3378/2018, v němž bylo konstatováno, že Ústavní soud nemá v řízení o ústavních stížnostech povinnost obracet se s předběžnými otázkami na Soudní dvůr EU ve smyslu čl. 267 (3) SFEU. Nejprve stručně nastiňuje problematiku předběžných otázek v případě soudů ochrany ústavnosti. Poté shrnuje průběh případu řešeného Nejvyšším soudem a v rovině ústavního i unijního práva pojednává o samotné otázce povinnosti ÚS předkládat SDEU předběžné otázky. Následně rozebírá argumentaci NS, hodnotí jeho odůvodnění a dovozuje, že argumentace není v daném případě zcela přesvědčivá a vnitřně logická, protože směřuje ústavněprávní a unijní rovinu posuzované otázky. Uzavírá úvahou nad způsobem vyřešení této otázky do budoucna. - Poznámky.

Marek Chadima

Soudní přezkum výtky ukládané dle zákona o státní službě

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 4, s. 201-218

Autor představuje institut výtky v zákoně o státní službě a následně analyzuje, zda výtka ukládaná podle tohoto zákona je rozhodnutím přezkoumatelným ve správním soudnictví ve smyslu § 65 soudního řádu správního. Tématu se věnuje především ve světle judikatury Nejvyššího správního soudu k přezkoumatelnosti výtek uložených soudcům, státním zástupcům, exekutorům a notářům. - Poznámky.

Vláda ČR se připojila k přísnějším pravidlům EU pro posílení transparentnosti podnikání

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 12, příl. Legislativa, s. i

Článek informuje o schválení dvou návrhů zákonů, které ustanovují přísnější evropský právní rámec proti praní peněz a pro posílení transparentnosti podnikání, pokud jde o odhalování skutečných majitelů firem. Jedná se o návrh novely zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu; ten je primárně transpoziční novelou ve vztahu k evropské směrnici č. 2018/843/EU (V. AML směrnice) a č. 2015/849/EU. Další část transpozice V. AML směrnice se provádí návrhem zákona o evidenci skutečných majitelů, který byl připravován společně s novelou zákona o praní špinavých peněz a musí být s ohledem na jejich bezprostřední souvislost projednáván v legislativním procesu společně. V příspěvku jsou návrhy podrobněji představeny. Je uvedeno, že by mělo dojít k rozšíření okruhu povinných osob a omezení s tímto statutem spojených, ke změně procesu identifikace a kontroly klienta, k reformě správního trestání a k úpravě působnosti a pravomoci dozorcích úřadů. Dále je navrhována změna údajů shromažďovaných v centrální evidenci účtů, změny navazující na zákon o evidenci skutečných majitelů a zpřesnění právní úpravy rejstříku fyzických osob vyloučených z účasti na hazardních hrách a výkaznictví v hazardních hrách.

Alice Kubová Bártková, Jan Pavlík

Vliv koronaviru na smluvní vztahy se zvláštním zaměřením na nájem a přepravu

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 12, s. 430-440

Článek se nejprve věnuje vybraným otázkám podstatné změny okolností a jejího dopadu na nájemní vztahy zejména k prostorům určeným k podnikání se zaměřením i na problematiku nově přijatých tzv. koronavirových zákonů dotýkajících se nájemních vztahů (zákon č. 209/2020 Sb. a 210/2020 Sb.). Autoři upozorňují na některá právní úskalí obou přijatých zákonů a aplikují úvahy o změně okolností především u nájmu prostor sloužících k podnikání. Zvažují, zda jsou zákony na ochranu nájemců schopny dosáhnout svému účelu. Dále autoři řeší otázku odpovědnosti silničního dopravce a odpovědnosti zaslátelce za škody vzniklé v důsledku koronaviru a opatření proti jeho šíření. V rámci této oblasti podrobněji rozebírají problematiku vyšší moci jako liberačního důvodu ve vztahu k opatřením proti šíření koronaviru. - Poznámky. -- K účetním a daňovým dopadům dočasné regulace nájemních vztahů viz Daně a právo v praxi č. 7-8/2020, s. 38-43.

Lukáš Jančát, Eva Kostolanská, Jan Leichmann, Jan Šlajs

Vyhlašování a soudní přezkum zvláštních stavů ve vybraných státech

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 13-14, s. 510-514

Pandemie COVID-19 s sebou přinesla pro evropské státy nové výzvy, především v oblasti ochrany zdraví obyvatel a s ní související koordinace jednotlivých kroků na svých územích. Článek přináší přehled reakcí a přístupů sousedních států (Německo, Rakousko, Polsko a Slovensko), často ve formě vyhlášení zvláštního stavu. Autoři zjišťují, jakou povahu mají právní akty vydané v jednotlivých zemích v souvislosti s pandemií a do jaké míry je možný jejich soudní přezkum. - Poznámky.

Bohuslav Petr

Významný posun v judikatuře o vydržení zejména jako důsledek existence mimořádného vydržení v novém občanském zákoníku

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 13-14, s. 498-501

Smyslem vydržení je uvést do souladu dlouhodobý faktický stav věci se stavem právním. Přitom základním prizmatem by měla být dobrá víra držitele. Autor se zabývá vydržením na základě ústní smlouvy a představuje změnu v české judikatuře ohledně chápání dobré víry jako základního předpokladu oprávněné držby po účinnosti nového občanského zákoníku. Uvádí, že tato změna v judikatuře NS a ÚS v návaznosti na existenci institutu mimořádného vydržení v novém občanském zákoníku představuje vítězství pragmatického přístupu ke splnění podmínek vydržení nad právním formalismem. Přibližuje také nálezy ÚS SR k problematice vydržení na základě ústní smlouvy, a to za situace, kdy rekodifikace slovenského civilního práva neproběhla. ÚS řešil problém v podstatě stejným způsobem jako v ČR. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Jiří Navrátil, Alena Kluknavská

Civil society trajectories in CEE : post-communist "weakness" or differences in difficult times?

Trajektorie občanské společnosti v zemích střední a východní Evropy : postkomunistická "slabost" nebo rozdíly v obtížných dobách?

Politologický časopis = Czech Journal of Political Science, Vol. 27, (2020) No. 2, p. 101-118

Článek se zabývá kvalitou občanské společnosti v post-socialistických státech střední a východní Evropy. Ty jsou často popisovány jako slabé a homogenní. Na základě zjištění autorů se ale občanská společnost v postkomunistických státech nevyvíjí stejně, jak by se mohlo na první pohled zdát, neboť každá společnost je determinována odlišným národním politickým kontextem a odlišnými výzvami, kterým čelí. Mezi tyto výzvy, které jsou v článku podrobněji rozebrány, patří například transformační snahy autoritářských elit v jednotlivých státech, evropská uprchlická krize z r. 2015 a současná koronavirová pandemie.

Locked out**Uzamčení venku**

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9205, p. 7

Země po celém světě zavedly kvůli pandemii COVID-19 omezení pohybu, která dopadla mimo jiné i na migranty za prací. Otázkou je, jaká omezení přetrvají poté, co bude pandemie poražena. Řada států může být v pokušení restrikce ponechat i v případě dostupné vakcíny, a to zejména z populistických důvodů (obavy z další pandemie, obavy ze zabírání pracovních míst pracovníky ze zahraničí). Přínosy migrace jsou však zřejmé: jde o nástroj, který dává šanci méně majetným na lepší život, omlazuje populaci ve vyspělém světě a pomáhá šíření nových myšlenek napříč zeměmi. Státy si zároveň uvědomují svou závislost na pracovnících ze zahraničí v klíčových sektorech, mj. ve zdravotnictví. Pandemie by neměla být důvodem, proč se vzdávat výhod, které jsou s migrací spojeny. -- Viz i související příspěvek na s. 44-46.

Thomas Balcone

Profiling : a new way to increase the quality of statistics on research and development**Profilování : nový způsob zvýšení kvality statistiky v oblasti výzkumu a vývoje**

Statistika, Vol. 57, (2020) No. 1, p. 87-97

Článek si klade za cíl zjistit, jak efektivně shromažďovat data o výzkumu a vývoji (research and development) v podnikatelském sektoru ve Francii a jak tato data analyzovat a šířit. V současnosti jsou podnikové statistiky výzkumu a vývoje prováděny na úrovni právnických osob. I když je sběr dat na této úrovni praktický, je nutné také zvážit rostoucí význam podnikatelských seskupení ve francouzské ekonomice. I z toho důvodu byl vytvořen nový statistický registr SIRUS, který zahrnuje statistická data veškerých právnických osob a podnikatelských skupin ve Francii a umožňuje šíření dat na úrovni podnikatelských seskupení. - Poznámky.

Real-time danger**Nebezpečí v reálném čase**

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9204, p. 61

Tradiční ekonomické indikátory (inflace, nezaměstnanost, měření výstupu) bývají vydávány s určitým zpožděním oproti reálnému stavu, během pandemie COVID-19 se proto svět obrací k alternativním měřítkům hospodářské situace, jako např. k údajům společností Google či Apple o pohybu uživatelů či k údajům o karetních transakcích. Nové indikátory ekonomické aktivity je však třeba brát s rezervou - mohou je provázet mnohá zkreslení. Jakou mají alternativní indikátory sledované v reálném čase vypovídací hodnotu, se pravděpodobně ukáže, až se ekonomická aktivita více ustálí. -- K tématu ekonomických odhadů viz také HN č. 157/2020 (14.8.2020), s. 10.

Joachim Wagner

Transaction data for Germany's exports and imports of goods**Transakční data německých vývozů a dovozů zboží**

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik= Journal of economics and statistics, Vol. 240, (2020) No. 4, p. 537-542

Na základě dat německého Spolkového statistického úřadu autor mapuje německý import a export mezi lety 2009-2014. Za toto období byla nashromážděna transakční data necelého půl milionu německých firem obchodujících s celým světem. Údaje vycházejí z reportů německých podniků o transakcích s podniky ze zemí Evropské unie (Intrahandelsstatistik) a ze statistik celních orgánů z obchodu s podniky mimo Evropskou unii (Extrahandelsstatistik). Nashromážděná data umožňují detailnější pohled na vývoj transakcí německého zahraničního obchodu s dalšími 243 státy. - Poznámky.

Účetnictví

Christian Zwirner, Corinna Boecker, Felix Krauß

IDW-Hinweise zu den Auswirkungen der Corona-Krise auf die Berichterstattung, die Aufstellung und Offenlegung sowie die Prüfung von Unternehmen

Upozornění Institutu auditorů k dopadům koronavirové krize na výroční zprávy, jejich sestavování a zveřejňování, stejně jako na audit podniků

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 26, S. 1353-1360

Článek vychází z doporučení německého Institutu auditorů (IDW) a rozebírá dopady aktuální koronavirové pandemie na sestavování roční účetní závěrky za finanční rok 2019 i na probíhající rok 2020. Institut reagoval na nastalou situaci velmi pohotově a v březnu a dubnu 2020 vydal tři doporučující zprávy týkající se otázek účetnictví. Z důvodu krizové situace související s pandemií koronaviru zavedl v dubnu německý Spolkový úřad pro spravedlnost podpůrná opatření vztahující se ke zveřejňování účetní závěrky, která zaručují, že podniky nebudou v případě pozdního odevzdání žádným způsobem trestně či finančně postiženy. Autoři upozorňují, že nesprávný způsob záznamu o dopadech koronavirové pandemie do roční účetní závěrky by mohl vést k odepření zprávy auditorem. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Antonio Cerqueira, Claudia Pereira

The effect of economic conditions on accounting conservatism under IFRS in Europe

[elektronický zdroj]

Vliv hospodářské situace na uplatňování konzervativního přístupu v účetnictví v Evropě dle IFRS

Národohospodářský obzor, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 137-169

Autoři v článku analyzují vliv hospodářské situace a přechodu na mezinárodní účetní standardy IFRS na uplatňování konzervativního přístupu v účetnictví. Konzervatismus v účetnictví bývá definován jako tendence vyžadovat přísnější ověření příznivých zpráv oproti zprávám nepříznivým. Konkrétně byla zkoumána situace v 17 evropských zemích (mj. i v ČR) před finanční krizí v letech 2007/2008, v průběhu krize a v pokrizovém období. Oproti prvotním předpokladům byl zjištěn větší sklon k používání konzervativních postupů v anglosaských zemích. Uplatňování konzervativního přístupu k účetnictví klesá po přechodu na IFRS. V pokrizovém období míra konzervatismu v účetnictví vzrostla. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/07/Narodohospodarsky_obzor_2_2020_str_137-169.pdf

Jana Skálová, Ladislav Mejzlík, Marcel Bareš

Vykazování jiného výsledku hospodaření minulých let v českých společnostech

Politická ekonomie, Sv. 68, (2020) č. 3, s. 245-266

Článek přináší empirické hodnocení reakcí účetních jednotek na změnu účetního zobrazení oprav chyb minulého období a změn účetních metod v letech 2013-2017, a to z pohledu užitečnosti informací pro uživatele účetní závěrky. Zkoumá, v jaké míře se v českém účetnictví vyskytuje položka vlastního kapitálu s názvem "jiný výsledek hospodaření minulých let", která od ledna 2013 nahradila nevhodné účetní řešení oprav chyb a změn účetních metod. Autoři nejprve detailně popisují vývoj právní úpravy zkoumané problematiky v prostředí ČR, na základě které odvozují hypotézy. Poté definují zkoumaný vzorek účetních jednotek, podkladová data a metodologii výzkumu. Následná empirická analýza se zaměřuje na vývoj vykazování položky jiný VHML u zkoumaných účetních jednotek, důvody vykazování jiného VHML a na jeho kvalitativní rozbor. V závěru shrnují svá zjištění a doporučení. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Účetnictví

Sv. 2020, č. 8

Účtování akcií a podílů (s. 2-8); Umělecká audiovizuální díla v účetnictví a účetním výkaznictví (s. 9-15); Srážkové daně - vybrané účetní a daňové souvislosti (s. 16-25); Stále aktuální koordinační výbory staré přes 20 let: (výběr) (s. 27-35); Korespondence se správcem daně: správa daně vybírané srážkou,

právní nástupnictví a pořádková pokuta (s. 36-40); Velká letní novela zákoníku práce a předpisů souvisejících - č. 285/2020 Sb. (s. 42-50).

Účetnictví v praxi

Sv. 24, (2020) č. 7-8

Co nového v druhé novele zákona o kompenzačním bonusu? - novela č. 262/2020 Sb. (s. 4-8); Jsou právní instrumenty předmětem DPH? (s. 9-11); Informace GŘ a aktuální judikatura k DPH (s. 12-15); Likvidace společnosti s ručením omezeným (s. 26-33); K čemu jsou u pohledávek dobré zákonné opravné položky (s. 34-42); Manka a škody z pohledu účetnictví, daně z příjmů a DPH v podmínkách roku 2020 (s. 43-50); Dopad pandemie na ekonomické fungování firem (s. 51-57).

Veřejná správa

Stanislav Bureš

Audit jako specifický "přezkum" zadávacích řízení v oblasti EU fondů

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 4 (červenec), s. 36-41

Příspěvek popisuje vybraná specifika auditu veřejných zakázek v oblasti Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF). Zaměřuje se na kontroly veřejných zakázek mimo režim dozoru nad jejich zadáváním prováděným ÚOHS podle zákona o zadávání veřejných zakázek a ve stručnosti přibližuje roli Auditního orgánu Ministerstva financí jako subjektu pohybujícího se mezi výkladem národního dozоровého orgánu a orgánu odpovědného za hospodaření s rozpočtem EU. Autor shrnuje obecné cíle auditu EU fondů, specifika auditu VZ a využívání výkladové praxe ÚOHS a judikatury auditorů Auditního orgánu. Poté se věnuje rozdílu mezi výkladovými praxemi ÚOHS a správními soudy na jedné straně a kontrolory a auditory EU fondů na straně druhé i problematice rozdílnosti výkladové praxe mezi národními auditory a auditory Komise či Evropského účetního dvora.

Bert Fröndhoff, Jan Hildebrand, Martin Greive

Bilanzpolizei vor dem Ende

Bilanční policie před koncem

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 123 (30.6.2020), S. 29

Deutsche Prüfstelle für Rechnungslegung (DPR) čelí kritice za nedostatky při dozoru nad firmou Wirecard. DPR, založená v r. 2005, plní úlohu účetního dozovčího orgánu, avšak nedisponuje právy k zásahům a je organizována jako soukromý subjekt. Během vyšetřování kauzy Wirecard vyšlo najevo, že v DPR se Wirecardu věnoval jediný pracovník. V rámci plánované reorganizace německého finančního dozoru bude DPR vypovězena smlouva s ministerstvem spravedlnosti.

Kristýna Trávníčková, Jiří Harnach

Formalismus už není v módě, aneb co bychom v novele rádi viděli

Veřejné zakázky, Sv. 2020, č. 3, s. 45-47

S ohledem na připravovanou novelu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, upozorňují autoři na některá ustanovení, která představují formalistická či zbytečně nepřehledná pravidla, a doporučují jejich změnu. Shrnují, že zákon č. 134/2016 Sb. sice obecně postupy a procesy v porovnání s předchozí právní úpravou zjednodušuje, nicméně ve vztahu k přezkumu postupu zadavatele a řízení před Úřadem na ochranu hospodářské soutěže nedoznala úprava žádného zjednodušení. Zaměřují se na povinnost identifikovat újmu dle § 244 odst. 3, na povinnost podat námitky před podáním podnětu dle § 258 odst. 2 a na povinnost složení kauce dle § 255 odst. 1. Od případných změn si autoři slibují snížení chybovosti dodavatelů a zbytečného zastavování správních řízení z důvodu formálního pochybení. - Poznámky.

Pavla Bednářová

The evaluation of the government draft lobbying act in the Czech Republic beyond the framework of RIA

Zhodnocení vládního návrhu zákona o lobbingu v České republice nad rámec RIA

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 23, (2020) No. 2, p. 33-47

Dne 30.6.2019 vláda ČR v souladu se svým programovým prohlášením schválila návrh zákona o lobbingu. Článek hodnotí navržený regulační systém lobbingu, autorka se navíc pokouší o komparaci podobných mechanismů v některých vybraných evropských zemích. Zároveň hodnotí situaci v České republice, v níž v současné době existuje systém netransparentního lobbingu, jenž dle použité metodologie CPI Index koresponduje s kategorií "nizko regulovaný systém". Ze srovnání se Slovenskem, Polskem, Maďarskem, Slovinskem a Rakouskem dle provedené analýzy vyplývá, že vládou navržený systém regulace v této oblasti odpovídá minimálním standardům.

Libor Novák, Štěpán Herout

Trestněprávní aspekty zadávání veřejných zakázek se zaměřením na problematiku compliance : shrnutí

Veřejné zakázky, Sv. 2020, č. 3, s. 23-33

Shrnující článek z oblasti trestněprávního compliance zadávání veřejných zakázek. Autoři přehledně rozpracovávají tři tematické bloky: zjištění okruhů, kde typicky dochází k porušování předpisů o zadávání veřejných zakázek, včetně intenzity odpovědnosti za ně; trestněprávně relevantní jednání a potenciální trestné činy, jichž se lze typicky dopustit (majetková trestná činnost, trestné činy hospodářské, trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných); a dále opatření zabrahující trestné činnosti a postupy pro její ohlášení orgánům činným v trestním řízení (preventivní a nápravná opatření: nepřekážení trestného činu, účinná lítost a upuštění od potrestání). Charakterizují také kontrolu vlastních zaměstnanců, především na straně zadavatelů, a jejich postupů v oblasti veřejných zakázek. - Poznámky. -- Tematicky navazuje na příspěvky z č. 11/2019 až 2/2020.

Jan Surý

Uplatní se § 222 u změn závazků z VZMR a v jaké míře?

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 4 (červenec), s. 16-20

Blíže k problematice regulace změn závazku ze smluv na veřejné zakázky dle zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. Autor nejprve formuluje hypotézu o regulaci změn závazku u veřejných zakázek malého rozsahu (VZMR) a míře uplatnění § 222 tohoto zákona a odůvodňuje její jednotlivé části. Dále přináší polemiku s názorem Krajského soudu v Brně v rozsudku č. j. 62 Af 93/2017-94. Zdůrazňuje názor, že se § 222 ZZVZ obecně uplatní i na změny závazků z veřejných zakázek malého rozsahu, avšak nikoliv v plné míře u všech změn. Aplikuje se pouze tam, kde se mění závazek, jehož hodnota v důsledku jiné změny přesáhla hodnotu finančního limitu pro VZMR - v zásadě u kumulativních změn.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 7

Sociální služby byly žhavým tématem před covidem-19, a tím více jím zůstávají také po něm (s. 10-12); Jak se pokles příjmů obcí může promítnout do jejich hospodaření (s. 16-17); Jak bezpečné jsou naše komunikace (s. 25); Z čeho financovat výměny veřejného osvětlení - dotační programy (s. 26); Projekt Bezpečný Středočeský kraj se opírá o projekty Bezpečných měst (s. 27-29); Krizové řízení samosprávy aneb Jak se poučit ze současné situace (s. 34); Školní fóra v českých městech vhodně podporují participaci dětí (s. 38); Co přináší velká novela zákona o obchodních korporacích - č. 33/2020 Sb. (s. 43).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 8

Bytová výstavba se státní dotací z minula dnes mnoha městům a obcím způsobuje vrásky na čele (s. 10-11); Několik poznámek k závazku obcí, jak převést svůj podíl na bytových domech na bytová družstva (s. 11-13); Úvěry a "paúvěry" obcí v dnešní době (s. 14-16); Jak se (hlavně) loni dařilo investiční aktivitě obcí a která poučení přinesla (s. 17-18); Nestrannost a flexibilita - hlavní devízy regionálních koordinátorů

pro rozvoj internetu (s. 26-27); Novela zákona má urychlit přípravu nejen velkých dopravních projektů - připravovaná novela liniového zákona (s. 31); Změny v právní úpravě nájmu bytů - zákon č. 209/2020 Sb., č. 202/2020 Sb. a novela občanského zákoníku č. 163/2020 Sb. (s. 42).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 9

Co ukázal rating obcí za rok 2019 (s. 14-15); Oživení ekonomiky by mohlo přijít až v roce 2022, míní analytici (s. 15); Jak budovat veřejná prostranství v obcích, poradí metodika (s. 24); Přínosy a úskalí automatizačních technologií pro územní samosprávu (s. 28); MMR: Nový zákon zrychlí povolování a nastaví jasná pravidla pro výhodnější spolupráci obcí a měst s investory - nový stavební zákon (s. 38); Novela trestního práva: zvýšení hranice výše škody pro trestný čin. Přinese jen negativa? (s. 44).

Obec & finance : odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst a regionů

Sv. 25, (2020) č. 2-3

Kompenzační bonus a jeho dopad do rozpočtů obcí (s. 8-9); Platby státu na výkon přenesené působnosti a skutečné výdaje obcí (s. 10-11); Územní rozpočty a hospodaření obcí za rok 2019 (s. 12-13); Hospodaření územních rozpočtů v roce 2019 (s. 20-22); Stavební zákon zůstává prioritou: rozhovor s Klárou Dostálovou, ministryní pro místní rozvoj (s. 24-26); Nový zákon o územněsprávním členění státu od 1.1.2021 - č. 51/2020 Sb. (s. 36); Sřet zájmů: údaje z registru budou přístupné jen na požádání - náleží ÚS sp. zn. Pl. ÚS 38/17 (s. 37) a související článek na s. 38-39; Sociální transfery v (po)koronavirové době (s. 42-43); Obec a odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci (9-10) (s. 50-51); Vyřizování žádosti o informace - část druhá: co je to vlastně ta informace (s. 54-57); Vyřizování žádosti o informace - část třetí: identifikace požadované informace (s. 56-57); Koncepce rozvoje venkova (s. 66-67) a související článek na s. 68-69; Evropské cíle odpadového hospodářství (s. 84-85).

Veřejná správa

Sv. 31, (2020) č. 7

Co chybělo v krizi? Svodky a bezpečná platforma (s. 2-5); David Sláma: I ve veřejné správě je prostor pro kreativitu (s. 6-9); Brno má manuál na rozvoj města (s. 10-15); Portál občana rozvíjí spolupráci s portály místních samospráv (s. 16-17); Služební hodnocení státních zaměstnanců po novele zákona o státní službě v roce 2019 (s. 19-22); Meziobecní spolupráce má za cíl zapojit co nejvíce obcí (s. 23); Tak dlouhé sucho nepamatujeme od roku 1803, říká vědec (s. 24-27); Představitelé měst a městysu vyhodnocují důsledky krize (s. 28-29); Připravujeme se na české předsednictví v Radě EU (s. 30); Institut a distanční vzdělávání - e-Learning v novém hávu (s. 31); Úřad na cestě k rovnosti bude i v letošním roce (s. 32-34); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - pyrotechnika (s. 36); Vyřizování petic a stížností (s. 37).

Veřejná správa

Sv. 31, (2020) č. 8

Obce versus vandalové (s. 2-3); Obce při ochraně majetku. Kam a pro co mohou sáhnout? (s. 4-5); Na hřiště jen s čipem. Nechceme, aby bylo zničené, říká starosta (s. 6-7); Které okno je nejkrásnější? - květinová výzdoba v obcích (s. 8-11); Rozpočty pod drobnohledem. Jaká je finanční kondice krajů po krizi? (s. 12-17); Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě (s. 19-21); Virus a voda: největší výzvy? (s. 23); Aktuální čísla k veřejnému opatrovnictví (s. 24-25); Jak dopadly obce a kraje při kontrole přenesené působnosti? (s. 30-31); Předsednictví ve stínu koronaviru - Německo od 1.7.2020 předsedá Radě EU (s. 32); Distanční vzdělávání nabývá na významu v celé Evropě (s. 33); Chcete-li pracovat jako kvalifikovaný odborník, musíte se jím stát - zkoušky zvláštní odborné způsobilosti (s. 34-35); Abeceda tvorby obecně závazných vyhlášek - rozdělování a udržování otevřených ohňů (s. 36); Místní akční skupiny (s. 37).

Veřejné finance. Rozpočet

Stephanie Pamies, Adriana Reut

Assessing public debt sustainability : some insights from an EU perspective into an inexorable question
Zhodnocení udržitelnosti veřejného dluhu : pohled EU na neúprosnou otázku

Quarterly report on the euro area, Vol. 19, (2020) No. 1, p. 27-42

I po 10 letech od dluhové krize zůstává dluhová udržitelnost v členských státech EU klíčovým tématem. Dluhová krize eurozóny mezi lety 2010-2012 odhalila dluhovou zranitelnost některých členských států a v některých z nich (Řecko, Itálie, Portugalsko) je dodnes poměr veřejného dluhu k HDP stále vysoký. Evropská komise začala jako součást svého hospodářského dozoru monitorovat dluhovou udržitelnost jednotlivých členských států. Příspěvek používá analýzu udržitelnosti dluhu (debt sustainability analysis), na základě které monitoruje makroekonomická data a poskytuje státům doporučení ohledně hospodářských politik. - Poznámky.

Tommy Stubbington

Belarus bonds are dumped as police crackdown fuels calls for EU sanctions

Běloruské dluhopisy jsou uloženy k ledu kvůli policejním zásahům, které přizívají volání EU po sankcích

Financial Times, Vol. 2020, No. 40479 (15.8.2020), p. 13

Situace ohledně zpochybněných výsledků běloruských voleb, demonstrací a následných represí způsobila odliv investic do běloruských státních dluhopisů. Možnost uvalení sankcí srazila hodnotu státních dluhopisů o 2-3 %, v případě zavedení sankcí a pokračování politické krize lze očekávat další propad.

Megan Carroll, David Torregrosa, Sebastien Gay, Wendy Kiska and Robert Sunshine

Budgeting for federal insurance and retirement programmes : cash or accrual [elektronický zdroj]

Rozpočetnictví u federálních programů pojištění a důchodového zabezpečení : hotovostní či akruální

OECD journal on budgeting, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 9-26

Federální programy pojištění a důchodového zabezpečení v USA jsou spojeny s dlouhodobými rozpočtovými dopady, rozpočtový proces je nicméně obvykle založen na principech hotovostního účetnictví, které nemusí zcela odrážet dlouhodobé rozpočtové dopady programů. Případné použití akruálního účetnictví by tento problém odstranilo, objevily by se však jiné nevýhody. - Poznámky.

Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/60e41bf0-en>

Tim Irwin and Delphine Moretti

Can subnational accounting give an early warning of fiscal risks? [elektronický zdroj]

Může účetnictví na subnárodní úrovni poskytnout indikátory včasného varování před finančními riziky?

OECD journal on budgeting, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 27-66

Indikátory včasného varování mohou poukázat na možné fiskální problémy na lokální úrovni dříve, než tyto problémy přerostou v krizi. Autoři v článku prezentují výsledky šetření ze zemí OECD o účetnictví na nižších úrovních státní správy. Z výsledků vyplývá, že povaha účetnictví na úrovni nižších celků státní správy umožňuje v mnoha zemích včasné odhalení problémů. Prospěšné je mj. používání akruálních účtů dle harmonizovaných standardů. Stále však existuje prostor pro zlepšení. - Poznámky.

Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/be73a937-en>

Ronnie Downes and Scherie Nicol

Designing and implementing gender budgeting : a path to action [elektronický zdroj]

Návrh a implementace genderového rozpočtování : směrem k akci

OECD journal on budgeting, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 67-96

Genderová nerovnost je spojena s významnými společenskými i ekonomickými náklady. Jedním z nástrojů, který může rovnost mezi ženami a muži podpořit, je genderové rozpočtování. V r. 2015 byl představen dokument "OECD Recommendation on Gender Equality in Public Life", který by měl přispět k tomu, že budou otázky genderové rovnosti brány v úvahu při rozhodování o daních a veřejných výdajích. V článku jsou přiblíženy zkušenosti zemí OECD s genderovým rozpočtováním, jsou nastíněny různé možnosti implementace genderového rozpočtování a je představen tzv. složený indikátor genderového rozpočtování. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/689198fa-en>

Jakob Blume

Green Bonds bringen Milliarden

Zelené dluhopisy přinesou miliardy

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 123 (30.6.2020), S. 31

Německo chce pomocí dluhopisů získat až 12 miliard eur na projekty zaměřené na ochranu klimatu. První emise desetiletých dluhopisů bude o objemu 4 miliard eur, ve čtvrtém kvartálu pak budou emitovány pětileté dluhopisy stejného objemu.

Miroslav Matej

Hospodaření územních rozpočtů v roce 2019

Obec & finance, Sv. 25, (2020) č. 2-3, s. 20-22

Bližší seznámení s výsledkem hospodaření územních rozpočtů (tzn. krajů a obcí) v ČR za r. 2019. Autor uvádí, že i v tomto roce pokračoval trend dynamického růstu rozpočtových příjmů obcí i krajů a že meziroční zvýšení celkových příjmů územních rozpočtů dosáhlo své dosud nejvyšší hodnoty. Příznivých výsledků bylo dosaženo také z hlediska vývoje zadluženosti. K finanční stabilitě přispívá zejména kontinuální nárůst daňových příjmů spojený se stagnací investičních výdajů. -- Více k hospodaření obcí a krajů viz s. 12-14 a s. 23.

Katharina Herold

Insolvency frameworks for state and local governments [elektronický zdroj]

Právní rámce pro insolvenční na úrovni státu i místních samospráv

OECD journal on budgeting, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 97-132

Přílišné zadlužení místních samospráv může způsobit řadu vážných problémů, od neschopnosti poskytovat základní veřejné služby, přes nemožnost investovat, až po vznik nežádoucích externalit pro ostatní místní samosprávy. Autoři se v článku zabývají přínosy, které jsou spojeny s vytvořením právního rámce pro řešení insolvenční na úrovni místních samospráv. Na základě příkladů z Kolumbie, Maďarska, Jihoafrické republiky, Švýcarska a USA jsou dále ukázány různé možnosti nastavení právních rámců. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/4fe1859f-en>

Věra Kameníčková

Jak se pokles příjmů obcí může promítnout do jejich hospodaření

Moderní obec, Sv. 26, (2020) č. 7, s. 16-17

Dle odhadů MF z dubna 2020 se objem sdílených daní určených pro obce oproti schválenému rozpočtu v důsledku koronavirové krize sníží o 17 %, což představuje asi 26,5 mld. Kč. Toto snížení je z hlediska objemu peněz nejvýznamnějším faktorem ovlivňujícím hospodaření obcí v letošním roce. Autorka v článku analyzuje, jaký dopad má odhadovaný pokles objemu sdílených daní na rozpočet obcí, a to rozdělených podle počtu obyvatel do velikostních kategorií a také podle jednotlivých krajů. Zaměřuje se přitom na relaci mezi objemem úspor a objemem dluhu obcí a na míru, v jaké by obce byly schopny pokrýt výpadek sdílených daní úsporami akumulovanými v předchozích obdobích. -- Viz také příspěvek na s. 13-15.

Juliane Jansen, Ana Maria Ruiz Rivadeneira, Peter Mandzak, Jón R. Blöndal, Andrew Blazey and Delphine Moretti

Managing and prioritising public finances and budget in support of strategic development in the Slovak Republic : a targeted budget review [elektronický zdroj]

Řízení a prioritizace veřejných financí a rozpočtu s cílem podpořit strategický rozvoj Slovenské republiky : prověření vybraných prvků rozpočtového procesu

OECD journal on budgeting, Vol. 20 (2020), No. 2, p. 133-184

Slovensko v r. 2018 požádalo Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) o prověření rozpočtového procesu. Odborníci z OECD zjišťovali, zda se Slovensku daří naplňovat dva vybrané cíle, které byly doporučeny v dokumentu "OECD Recommendation on Budgetary Governance" z r. 2015. Konkrétně šlo o tyto cíle: úzce provázet rozpočet se střednědobými strategickými prioritami vlády; nastavit rámec kapitálového rozpočtování tak, aby byly národní rozvojové potřeby naplňovány efektivním a srozumitelným způsobem. SR podle OECD učinilo významný pokrok ve svém rozpočtovém procesu co do jeho provázanosti se střednědobými strategickými prioritami. Odhalena však byla i některá slabá místa. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.1787/02e650cd-en>

Martin Ellison, Andrew Scott

Managing the UK national debt 1694-2018

Řízení britského státního dluhu v letech 1694-2018

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 12, (2020) No. 3, p. 227-257

Zejména světová finanční krize z let 2007-2009 poukázala na nutnost zabývat se s větší intenzitou otázkou řízení státního dluhu. Autoři na základě dostupných dat vytvořili databázi dokumentující řízení státního dluhu Spojeného království v období let 1694-2018, která zahrnuje i měsíční objem a tržní cenu každého vládou emitovaného dluhopisu. Analýza identifikuje mimo jiné změny tržní hodnoty dluhu, a zachycuje tak výnos z držby investora za jedno období, což je možno vykládat jako náklady na správu dluhu ve vládním rozpočtovém omezení. Článek také rozebírá situace, kdy dochází k fiskálním nejistotám např. v období válek či finančních krizí, a věnuje se i potenciálu alternativních strategií řízení dluhu v období let 1915-2018. - Poznámky.

Martin Ťopek

Propad rozpočtu pokračuje, klesá spotřeba lidí i příjmy státu. Rostou už jen jeho výdaje

Hospodářské noviny, Sv. 64, (2020) č. 170 (2.9.2020), s. 3

Pohled na situaci státního rozpočtu ČR na konci srpna 2020, na historickou výši jeho schodku i na důvody, které stojí za tímto vývojem veřejných financí. Autor uvádí, že česká ekonomika meziročně klesla ve 2. čtvrtletí o 11 %, zároveň poklesla spotřeba obyvatel i český export. Graf přibližuje vývoj salda státního rozpočtu v období 2015-2020, meziroční změny HDP od počátku r. 2019 do 2. čtvrtletí 2020 a pokles HDP u vybraných odvětví. -- Viz také komentář na s. 10.

Martin Dítě

Příprava rozpočtu EU 2021-2027 versus doba koronavirová

Veřejné zakázky v praxi, Sv. 8, (2020) č. 4 (červenec), s. 4-9

Autor rekapituluje a komentuje stav jednání o rozpočtu Evropské unie na období 2021-2027 a podrobněji se zaměřuje na plány Evropské komise na oživení evropských ekonomik v kontextu očekávaných dopadů pandemie koronaviru. Přibližuje jednání na úrovni EU před pandemií, charakterizuje české priority a dále se věnuje tvorbě nových finančních mechanismů, které EK navrhla v souvislosti s koronavirovou krizí. Balíček ozdravných opatření má zahrnovat navýšený víceletý finanční rámec 2021-2027 a fond pro obnovu ekonomiky nad rámec rozpočtu (tři pilíře: pomoc členským státům na zotavení a odstraňování škod; nastartování ekonomiky a investic v soukromém sektoru; posílení programů EU pro zdraví a opatření na zvýšení zdravotní bezpečnosti a připravenosti na budoucí zdravotní krizi). Následně autor shrnuje návrhy Evropského parlamentu, vyjádření členských zemí i potenciální dohodu o konkrétní podobě rozpočtu EU.

State of the unions

Zpráva o stavu uníí

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9208, p. 60

Srovnání fiskální politiky v USA a Evropské unii během krize v letech 2007-2009 a během pandemie nemoci COVID-19. Na první pohled se zdá (a v literatuře se často uvádí), že úspěšnější jsou výsledky fiskální politiky v USA: v EU je sjednocená měnová politika, o daních a výdajích si však jednotlivé členské státy rozhodují samostatně, stejně jako o bankovní regulaci. To se ukázalo být slabinou během krize v letech 2007-2009. I přesto jsou ale výsledky fiskální politiky v EU v porovnání s USA překvapivě úspěšné. Mnohé problémy, jako přílišný tlak na rozpočtovou disciplínu, se projeví i v USA. Podobná je i situace během pandemie. Spojené státy spustily podpůrný balíček v objemu 13 % HDP oproti EU, jejíž balíček je nastaven pouze na 5 % HDP. Americký balíček je ovšem již téměř vyčerpán a další stimulační opatření se nedaří prosadit. Na rozdíl od USA upustila Evropská unie dočasně od dodržování pravidel fiskální disciplíny, což státům umožňuje ekonomiku ještě více podpořit. Eurozónu nelze sice z mnoha důvodů dávat za vzor "fiskálního federalismu", navzdory obecnému povědomí si však Spojené státy nevedou výrazně lépe, než ona.

Eric Platt, Colby Smith

US Treasury yields hit 2-month low on fears of reopening delays

Výnosy z dluhopisů USA klesly na dvouměsíční minimum v obavách z odkladu uvolnění karantény

Financial Times, Vol. 2020, No. 40449 (11.7.2020), p. 1

Výnosy z amerických státních dluhopisů klesly na nejnižší hodnotu za poslední dva měsíce kvůli nejistému výsledku uvolňování karanténních opatření a rostoucímu počtu případů v některých státech. Úroky z desetiletých dluhopisů klesly na 0,56 %, z pětiletých pak na 0,26 %.

Jonathan Wheatley

Virus spending leaves developing nations in debt hole

Náklady na koronavirus nechávají rozvojové země v propadlišti dluhů

Financial Times, Vol. 2020, No. 40457 (21.7.2020), p. 4

Shrnutí průběžné analýzy Světové banky, která se týká ekonomických dopadů koronaviru na rozvojové země. Společným znakem jsou pomocné balíčky v průměrné hodnotě 5,4 % HDP, v některých zemích (Indie, Polsko, Katar, Jihoafrická republika, Thajsko) až ve výši 10 %. Obzvláště zasaženy jsou země profitující z turistického ruchu. Efektivním opatřením se ukázaly být státní dluhopisy, které přinesly do rozpočtů přes 90 miliard USD, což však vyvolává obavy z dlouhodobých důsledků vysokého zadlužení.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 149 (4.8.2020)

Nižší daní Babiš zaskočil všechny: plán výrazně snížit daně zaměstnanců může zkomplikovat debatu o rozpočtu - zrušení superhrubé mzdy (s. 1) a související komentář na s. 11; Státní rozpočet má po sedmi měsících rekordní schodek (s. 2); Maláčová drží tradici. Čísla o nezaměstnanosti dala opět dříve (s. 4); Krize dopadla na 60 procent podnikatelů (s. 12).

Zdravotnictví

More hard questions : vaccine economics

Další obtížné otázky : ekonomické aspekty vakcín

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9206, p. 55-56

Článek popisuje různé aspekty financování vývoje vakcíny proti nemoci COVID-19 i otázky spojené s dostupností této vakcíny v budoucnu. Po celém světě se v srpnu 2020 vyvíjí více než 150 typů vakcín, přičemž 6 z nich se již dostalo do konečné fáze klinických testů. Vývoj postupuje ve srovnání s dřívějšími vakcínami nebyvalou rychlostí. Svět však stojí zároveň před otázkou, kolik do vývoje očkování investovat a jak zajistit, že bude distribuce vakcín spravedlivá, obzvláště po zkušenostech z počátku pandemie, kdy některé státy shromažďovaly zásoby ochranných pomůcek a dezinfekcí na úkor ostatních.

Rachel Griffith, Martin O'Connell, Kate Smith, Rebekah Stroud

What's on the menu? : policies to reduce young people's sugar consumption

Co je na jídelníčku? : opatření ke snižování konzumace cukru u mladých lidí

Fiscal studies, Vol. 41, (2020) No. 1, p. 165-197

Spotřeba cukru u mladých lidí již několik let po sobě celosvětově roste. Výjimkou není ani Spojené království, kde denní spotřeba cukru u mladých značně přesahuje doporučenou denní dávku, což není problém pouze ze zdravotního hlediska, ale také z hlediska ekonomického. Tím politická reprezentace zdůvodňuje přijetí zákonů, na základě kterých by bylo možné omezit konzumaci přidaného cukru. Inspirací jí je řada zákonů, takzvaných "soda taxes", které již byly přijaty po celém světě. Jednou z těchto zemí je např. Mexico, které v r. 2014 přijalo daň na cukrem slazené nápoje. Řada zemí, včetně Spojeného království, Kanady a Chile, navíc přijala omezení reklam, propagujících nezdravé jídlo dětem, a to s cílem snížit konzumaci cukru u dětí. - Poznámky.

Životní prostředí

The world if : scenarios for a warming world

Jaký by mohl být svět : různé scénáře vývoje v souvislosti s globálním oteplováním

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9201, centr. sect. (16 p.)

Speciální příloha prezentuje několik hypotetických scénářů ("co by se stalo, kdyby"), které se vážou na problematiku globálního oteplování. U každého ze scénářů je uveden rok, ke kterému se scénář vztahuje, předpokládaný objem emisí CO₂ a nárůst teploty oproti období před průmyslovou revolucí. Zvažovány jsou následující scénáře: kdyby Republikánská strana v USA začala prosazovat ochranu životního prostředí; kdyby nedostatek vody destabilizoval politickou a hospodářskou situaci v Číně; kdyby se ochránci životního prostředí začali uchýlovat k terorismu; kdyby byl ropný průmysl nahrazen průmyslem zaměřeným na dekarbonizaci; kdyby pandemie nemoci COVID-19 nenávratně poškodila leteckou dopravu; kdyby mobilní aplikace byly schopné vystopovat veškeré uhlíkové emise; kdyby se podařilo naklonovat mamuty a navrátit je do jejich přirozeného prostředí. Zvažován je také scénář, jaký by byl život dnes, kdyby více států přešlo na atomovou energii v 70. letech.

Životní úroveň

Blessed are the rich in spirit

Blahoslavení bohatí duchem

The Economist, Vol. 436, (2020) No. 9202, p. 73

Z analýz o vztahu HDP na obyvatele a měřítek štěstí ve 145 státech světa vyplývá, že šťastnější se cítí občané bohatších zemí. Mezi zkoumanými nefinančními indikátory se objevily faktory jako dostatek jídla během uplynulého roku; pocit odpočinku; existence přátel či rodiny, na které je možné se spolehnout; pocit bezpečí v místě bydliště; rozšířenost korupce, aj. Otázkou je, jak se na výsledcích projeví pandemie a související ekonomické dopady.

Neil Amin-Smith, Orazio P. Attanasio

Consumption and wage inequality in the US : the dynamics of the last three decades

Spotřeba a mzdová nerovnost v USA : dynamika posledních tří dekád

Fiscal studies, Vol. 41, (2020) No. 1, p. 7-38

Příspěvek pojednává o vývoji spotřeby a mzdové nerovnosti v USA v letech 1980-2016. Autoři sledují rozdíly ve spotřebě a mzdách mezi jednotlivými skupinami obyvatel vymezenými věkem a nejvyšším dosaženým vzděláním hlavy domácnosti. Zaměřují se na vývoj soukromé spotřeby, který dokáže lépe zachytit změny v ekonomickém blahobytu obyvatel, na rozdíl od příjmu jako takového. Kromě dlouhodobé spotřeby statků a služeb autoři současně zkoumají nerovnost z hlediska vynaložených výdajů za vozidla a jejich počet, neboť spotřebitelé svůj inventář vozidel přizpůsobují osobním dlouhodobým ekonomickým vyhlídkám. Na základě těchto proměnných docházejí k závěru, že za poslední půl století došlo ve Spojených státech k podstatnému zvýšení mzdových nerovností mezi obyvateli. - Poznámky. -- Příspěvek je součástí 2. části speciálního čísla věnovaného padesátiletému výročí IFS.

Ostatní

Maciej Olejnik

A new model of corporatism in states governed by populist political parties : the cases of Poland and Hungary

Nový model korporativismu ve státech vedených populistickými politickými stranami : případ Polska a Maďarska

Politologický časopis = Czech Journal of Political Science, Vol. 27, (2020) No. 2, p. 178-195

Autor článku zavádí mezi již tři etablované modely korporativismu nový typ, kterým popisuje proces politické výměny, která se odehrála během minulé dekády v Polsku a Maďarsku, a dala vzniknout právě novému typu korporativismu. Tento nový model nazývá klientelistickým korporativismem („patronage corporatism“). Základním znakem tohoto typu je vláda tvořená populistickými uskupeními a stranami, která je podporována ideologicky blízkými odbory. Na příkladu Maďarska a

Polska autor demonstruje, jak se klientelistický korporativismus projevuje v politice těchto vlád, a jak se od sebe v těchto zemích procesy liší. - Poznámky.

Annett Meiritz

Trump gegen Biden: Jetzt geht es um den Aufschwung

Trump proti Bidenovi: nyní jde o vzestup

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 158 (18.8.2020), S. 6-7

V USA probíhá prezidentská volební kampaň, očekávaná v konfrontačním duchu. Demokratický kandidát Joe Biden sleduje stranickou linku v státem více regulované daňové politice, důrazu na udržitelné zdroje a odklon od preferovaného exportu ropy a zemního plynu, v mezinárodním měřítku pak pokračování multilaterální politiky. D. Trump pak očekávatelně zastává opačná stanoviska. Volby budou ovlivněny americkou ekonomickou politikou, stejně jako mezinárodním kontextem dosavadní obchodní politiky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 29

Chorvatsko a Bulharsko se přiblížily k euru - ERM II (s. 10); Ekonomika, kde odpad slouží jako cenný zdroj - téma čísla o cirkulární ekonomice (s. 12-17); Nejvíce se bojím o autoprůmysl - rozhovor s ekonomem P. Sklenářem z J&T Banky (s. 18-23); Katastrofy, které mohou rozvrátit náš svět - hrozby pro lidstvo (s. 24-27); Služebně za hranice? Kvůli novým pravidlům se z toho snadno může stát noční můra - dopady evropské směrnice o vysílání pracovníků do zahraničí (s. 42-43).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 30

Státní dluh přesáhl dva biliony korun (s. 8); Nejistý byznys zábavních parků - téma čísla o dopadech pandemie na jejich hospodaření (s. 10-19); Evropa je závislá na amerických cloudech. EU vytvoří vlastní, o zapojení jedná i Česko (s. 32-33); Kde lidé trpí hladem - infografika (s. 34-35); Mediace je otázkou hledání dohody. Oproti rozsudku mohou strany výrazně ušetřit (s. 40-41).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 31-32

Česká ekonomika klesne o 7,5 procenta (s. 10); Kam s penězi v čase krize - téma čísla o investicích v r. 2020 - akciový trh, alkohol, umění, veterány, poštovní známky (s. 12-37); Místo občanky heslo do banky. Banky rozjíždějí nový byznys - elektronická identifikace a bank ID (s. 46-49); Souboj o české 5G sítě. Operátorům a dodavatelům se nelíbí přístup státu (s. 54-55); Doručování výpovědi se zjednodušuje, propuštěného už nebude nutné nahánět na ulici - novela zákoníku práce (s. 62-63).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 33

Hotely a penziony v Česku zejí prázdnotou (s. 10); České zelené švejkování - téma čísla o klimatické politice a investicích do zelených řešení (s. 12-19); Čína přijde o polovinu obyvatel. Naopak Afriku čeká populační vzestup - svět v r. 2100 a demografická prognóza pro regiony světa (s. 30-33); Česko hledá způsob, jak konečně najít skutečné vlastníky firem, Agrofert ale stále přehlíží - nový zákon o evidenci skutečných majitelů (s. 40-41).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 64, (2020) č. 34

Bisnode: české firmy opouštějí daňové ráje (s. 8); Ekonomika Evropské unie rekordně klesla - meziroční propad o 14,1 procenta (s. 9); Musíme dát prostor volnému trhu - rozhovor s miliardářem a filantropem Martinem Vohánkou o situaci silniční nákladní dopravy, volném evropském trhu a nadační činnosti (s. 16-23); Krize expanzi minipivovarů nezastavila, naopak jim zajistila nové zákazníky - minipivovary v tuzemsku a koronavirová krize (s. 24-27); Koruna je výborný airbag pro českou ekonomiku - rozhovor s bankéřem R. Lapčíkem (s. 34-38); Zaměstnavatelé mohou pomoci svým pracovníkům z exekučních pastí (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 35**

Dluh Británie překročil dva biliony liber (s. 8-9); V Česku chátrají továrny za biliony - téma čísla o brownfieldech, jejich revitalizaci a využití k podnikání (s. 10-17); I kdyby ceny nemovitostí klesly o pětinu, pořád bychom byli v zisku - rozhovor s D. Římalem z Československého nemovitostního fondu (s. 26-27); Penzijní pojištění zůstává pro většinu málo atraktivní - třetí důchodový pilíř v ČR (s. 32-35); Do každého portfolia patří rovněž alternativní investice (s. 36-37); Smlouvy budoucnosti nezatíží soudy, závazky ale musí popisovat precizně - smart contracts (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 36**

Koalice chce zrušit superhrubou mzdu (s. 8); Jak přežít druhou vlnu - téma čísla o očekávaném vývoji české ekonomiky a přípravách státu i podniků na další nápor koronaviru (s. 10-25); Investory zajímají české čipy. Utrácel tu Intel i Volkswagen - technologický sektor (s. 29-31); Koronavirus ukázal, že vědci dokážou pracovat podstatně efektivněji (s. 37-39); Investory stále více lákají i firmy, kterým banky nechtějí půjčit - podnikové dluhopisy (s. 40-41).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 28-29**

Trampoty pana arcibiskupa: pražské arcibiskupství se topí ve finančních potížích. Po církevních restitucích zvolilo špatnou investiční strategii (s. 18-21); Dražební vlna: na trhu se nachází přes čtyři tisíce nemovitostí s hypotékou, kterou majitel už nikdy nesplatí, odhaduje centrální banka (s. 22-23); Proškrtané duše: stát na propuštěných úřednících ušetřil jen něco přes 200 milionů korun. Přesněji to ministerstva neumějí vyčíslit (s. 24); Rozmarné léto: státy závislé na příjmech z cestovního ruchu se zoufale snaží otevírat své ekonomiky a obnovit evropský turismus - příspěvek Financial Times (s. 34-37); Obchodní války jsou třídní války: jak nerovnosti ve společnosti způsobují rozbroje mezi národy (s. 42-44); Křehkost živé kultury: hudební branže počítá ztráty způsobené pandemií koronaviru (s. 52-53); Smysl práce aneb HR trendy v Česku (s. 76-77).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 30-31**

Změníme Česko: dvacátníci - týdeník Euro už potřetí vybral dvacítku nejtalentovanějších mladých Čechů - téma čísla (s. 10-17); Chyby v Antiviru: kvůli pochybením v čerpání pomoci musely firmy vrátit 4,6 milionu (s. 20); Všeobecné vítězství: Evropská unie je vnitřně rozdělená víc, než se zdá. A jediné, co ji dokáže ještě udržovat pohromadě, nejsou ideje a strategické vize, nýbrž peníze - summit EU (s. 22-25); Certifikační chaos: budoucí podoba schvalování zdravotních potřeb je ve hvězdách. Vláda paralyzovala zkušební úřad (s. 28-29); Ranvej to hell: jedním z nejpostiženějších odvětví po pandemii koronaviru zůstává letecký průmysl. Trpí výrobci, provozovatelé letišť i samotné aerolinky (s. 36-45); Dilema demokracie: jak může koronavirová pandemie přispět k přeměně západní společnosti - ve spolupráci s Financial Times (s. 46-49); Fed na nákupech: blíží se reset globálního bankovního systému? (s. 76).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 32-33**

Vláda rekordně utrácí: červnový úbytek vládních vkladů byl nejvyšší v historii Česka (s. 16); Díry v ementalu: ještě letos odstartuje výstavba dvou nových pražských čtvrtí, které se 15 let jen malovaly na papíře (s. 18-19) a související příspěvek na s. 20-24; Surovec kůrovec: Lesy ČR si kvůli kůrovci musejí od bank půjčovat miliardy korun. Do státního rozpočtu ještě dlouho nic nepošlou (s. 25); Průkopník mezaninu: bankéř Jan Hájek usiluje o vytvoření tuzemského trhu s alternativním financováním firem (s. 30-31); Bezpečné Švýcarsko: Češi mají v bankách pod Alpami přes 26 miliard korun (s. 40-41); Jak si otevřít jaderný supermarket - příspěvek ve spolupráci s Financial Times (s. 48-51); Hodnota lidského života: pandemie koronaviru akcentuje zásadní etické otázky (s. 56-58).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 34-35**

Česko, země inovací: v tuzemsku vzkvétají obory, které nás mohou dostat mezi světovou technologickou špičku. Často jim však chybí kapitál - téma čísla (s. 10-19); Na sucho s mobilem: extrémní počasí nutí zemědělce ke změně přístupu a zapojení nových technologií (s. 24-27); Doma

nejlíp: lidé v home office jsou výkonnější a efektivnější, než když pravidelně chodí do společných prostor (s. 28-29); Jak se zbavit diktatury: masové demonstrace v Bělorusku volají po svobodě a konci Alexandra Lukašenka - příspěvek ve spolupráci s Financial Times (s. 34-35); Pětadvacet tváří prosperity: které firmy si v letošním prvním pololetí, výrazně poznamenaném pandemií covidu-19, připsaly největší nárůst hodnoty? - ve spolupráci s Financial Times (s. 38-43); Schodek půl bilionu? Tragédie - rozhovor s bankéřem Luborem Žalmanem (s. 44-48); Ještě se neprobral: tuzemský devizový trh zatím marně vyhlíží návrat na předpandemické úrovně (s. 53); Francouzská inspirace: management obchodních korporací čekají přísnější pravidla odpovědnosti za jejich úpadek - novela zákona o obchodních korporacích (s. 68).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2020, č. 36

Superhrubá chyba: snížení daňové zátěže přichází v nejméně vhodnou dobu (s. 9); Kde domov můj? Česko začíná řešit sociální bydlení. V Praze vzniká městský developer, který chce spolupracovat se soukromými investory i spolky - téma čísla o sociálním bydlení a projektu Housing First (s. 10-17); Hypotéky za babku: úvěry na bydlení zlevnily meziročně skoro o půl procenta (s. 18); Doba elektrická: čeští výrobci v čele s mladoboleslavskou Škodovkou naplno vstupují do éry elektromobility (s. 24-26); Až na dno: Venezuela dlouho sužovaná diktaturou Nicoláse Madura dostala od pandemie poslední ránu z milosti (s. 30-31); Technologická sklizeň: nedostatek lidí spolu s pandemií koronaviru vede ke 40 procentnímu nárůstu investic do zemědělských startupů - ve spolupráci s Financial Times (s. 32); Česko na steroidech: dopování firem ze státních peněz nemůže trvat donekonečna, nejpostiženější obory se propouštění beztak nevyhnou, říká viceguvernér ČNB Marek Mora - rozhovor (s. 34-38); Koláče bez práce - debata o zavedení všeobecného základního příjmu (s. 40-42); Trnitá zelená stezka: na finanční sektor dopadne rozsáhlá environmentální regulace. Levné to nebude - zelené bondy (s. 44-45).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 131 (9.7.2020)

500 000 000 000. Vláda prosadila rekordní schodek: Sněmovna stvrdila dohodu ANO a KSČM (s. 1) a související komentář na s. 10; Rejstřík skutečných majitelů bude nejdříve v lednu - zákon o evidenci skutečných majitelů (s. 2); Nákup bydlení bude bez daně, odpočty úroků z hypoték lidem zůstanou (s. 4) a komentář na s. 10; Lidé si stáhli přes 75 tisíc poukazů na lázně (s. 5); Ceny bytů rostly v 1. čtvrtletí nejrychleji za dva roky (s. 12); Deutsche Telekom sází na Huawei. Část poslanců bije na poplach (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 132 (10.7.2020)

Inflace v červnu stoupla na tři procenta (s. 2); Šéfem Euroskupiny bude irský ministr Donohoe (s. 3); Češi uvítali přijetí unijních pravidel pro kamionovou dopravu - silniční balíček (s. 4); Ošetřovné během pandemie pobíraly hlavně ženy. Nyní jim hrozí, že přijdou o práci (s. 5); Ceny zlata míří k rekordu. Fondy nepřestávají nakupovat (s. 12); Úřady vyšetřují Wirecard i kvůli praní peněz (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 136 (16.7.2020)

Apple porazil EU, ta chystá odvetu: soud zamítl rekordní pokutu pro americkou firmu v kauze daní v Irsku (s. 1) a komentář na s. 10; Zisky Agrofertu jdou podle pravidel fondů jen Babišovi (s. 2); Britský ministr financí Rishik Sunak je novou politickou hvězdou. Zemi rekordně zadluží (s. 7); Schillerová: COVID III je nastaven správně (s. 12); Banky v USA se chystají na vlnu špatných úvěrů (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 137 (17.7.2020)

Investice přinesou firmám dvojí úlevu: firmy získají motivaci utrácet peníze - zrychlení odpisů pořízených investic a zpětné započtení daňové ztráty (s. 1); Češi se vracejí k nákupům aut rychleji než většina Evropy - restart evropského autoprůmyslu (s. 2); Lídry EU čeká boj o rekordních dvacet bilionů korun. Česko chce víc, než má dostat (s. 3) a související komentář na s. 11; Ekonomika padá, akcie rostou. Jak to? : akciový trh jako by se poslední dobou naprosto oddělil od "reálné ekonomiky" (s. 10); Trh s hypotékami výrazně ožil. Úroky jsou dolů (s. 14); Novou firmu založíte za hodinu, s notářem se setkáte jen virtuálně - digitalizace notářství (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 138 (20.7.2020)**

Z Bruselu dorazí víc miliard - lídři EU dlouhé hodiny hledali, jak rozdělit záchranný balík peněz (s. 1); Česko zavede klasický kurzarbeit na podzim (s. 2); Omezený počet dnů, část roku vůbec. Praha chce zákonem zpřísnit pravidla pro Airbnb - regulace krátkodobých pronájmů (s. 3) a související komentář na s. 10; Macron se vrátil k důchodové reformě. Odbory tím opět dráždí (s. 7); Záruční programy chce vláda doplnit o investiční úvěry - COVIDy a investiční úvěry (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 141 (23.7.2020)**

Koronakrizi? Byty v Praze jsou nejdražší v historii: byty podražily za pět let o 95 procent (s. 1); Senát schválil náhrady pracovníkům na dohody (s. 2); Vláda chystá nový fond na podporu start-upů (s. 4); Lakota je sexy. Mark Rutte, vůdce šetrivých zemí v EU - summit EU (s. 6); Komise varuje před zavedením podílu českých potravin (s. 12) a související komentář na s. 10; Místo olympiády hluboká recese. V Japonsku panuje chmurná nálada (s. 13); Finanční správa žádá zpět 91 milionů, které vydala OSVČ - kompenzační bonusy živnostníkům (s. 13); Kdo teď čeká slevu nájmu, čeká marně (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 145 (29.7.2020)**

Stát a ČEZ podepsaly smlouvy k dostavbě Dukovan. Teď začíná vyjednávání v Bruselu (s. 3); Schillerová i Dlouhý jsou pro rychlejší odpisy - daňový balíček pro r. 2021 (s. 4); Piráti a neziskovky kritizují vládní návrh ochrany whistleblowerů. Lidé se nebudou cítit bezpečně (s. 5); Ve studené technologické válce mezi USA a Čínou nejvíce prohrává Evropa. Nemá čím konkurovat (s. 7); Podíl volných kanceláří v Praze narostl (s. 11); Ropné koncerny sčítají ztráty. Trápí je nízké ceny i narůstající dluhy (s. 13); Praha se chystá tvrdě regulovat Airbnb (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 147 (31.7.2020)**

Automaty v Praze skončí do tří let: zakázané herny našly v hlavním městě skulinu v pravidlech, magistrát proto chystá úplný zákaz automatů. Ohrožen může být i byznys kasin (s. 6); Číslo promořená covidem: hospodářský propad, který způsobila pandemie, je horší, než se čekalo. Statistiky trhají až děsivé historické rekordy. Ale má být líp (s. 14); Koruna posiluje a u pump už je to znát. Pokud nahoře vydrží, mohou zlevnit i nákupy v e-shopech - vývoj na měnových trzích (s. 15); Soudy by měly respektovat smlouvy uzavřené přes e-mail, žádají právníci - problematika ověření identity (s. 17); Komplex programů COVID nemá v českém prostředí obdoby (s. 17).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 151 (6.8.2020)**

Nezaměstnanost stoupla z 3,7 na 3,8 procenta (s. 3); Nový stavební zákon míří do finále. Starostové uspěli - obecní stavební úřady zůstávají (s. 3); ANO: banky nezdaníme, bude rozvojový fond (s. 4); Ochrana před věřiteli končí: od září mohou věřitelé opět podávat insolvenční návrhy, koncem října skončí odklady splátek úvěrů. Experti očekávají krachy firem (s. 11); USA a Čína vládnou miliardovým start-upům, Evropa zaostává (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 154 (11.8.2020)**

Pandemie tlačí miliony Evropanů do dluhové krize (s. 2); Schillerová chce zavést progresivní daň, ta už tu ale existuje. Může se jen dotknout více lidí (s. 3) a související komentář na s. 11; Dvě sazby daně z příjmů chtějí také ČSSD a komunisté (s. 3); Úřady dostanou manuál na malé zakázky. Bude to čistší, říká ministerstvo i neziskovky (s. 5).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 156 (13.8.2020)**

Jádro je podle Pompea otázkou suverenity (s. 2) a související informace o návštěvě amerického ministra zahraničí v ČR na s. 1 a 2; Podpora pro "dohodáře" vážne (s. 3); Rodičovská pro otce zůstane nepovinná, prodlouží se volno po narození dítěte - dopady evropské směrnice (s. 3); Když peníze nesmrdí: Německo zdaleka nemá za sebou skandál platební společnosti Wirecard. Je možné, že rozsáhlé podvody kryli lidé z různých úřadů (s. 8-9); V Praze je možné sehnat desítky bytů pod cenou. Investoři hledají podpultovky (s. 13); Britská ekonomika je v recesi. Poprvé po 11 letech - pokles o 20,4 % (s. 13).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 160 (19.8.2020)**

Investoři drží ceny bytů vysoko: až polovinu bytů v hlavním městě lidé kupují pro podnikání - vývoj cen nových bytů v Praze (s. 1) a komentář na s. 10; Pracovníci si na nerovné odměňování stěžují stále více - rozsudek NS (s. 2); Vrací se různé sazby daně, lidé s nízkými a středními příjmy ušetří, ostatní jsou s otazníkem - zavedení více sazeb daně z příjmů fyzických osob v závislosti na výši mzdy (s. 3); Banky schválily 354 tisíc žádostí o odklad splátek (s. 11).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 166 (27.8.2020)**

Česko zlepšilo boj s praním peněz, musí prý ale přidat - hodnocení Moneyval (s. 2); Lidem se rozšíří daňově zvýhodněné možnosti investování a spoření na stáří - účet dlouhodobých investic (s. 5) a komentář na s. 10; Trump na Bidena ztrácí, jeho silou je ale ekonomika (s. 6); Smartwings chtějí získat čas na záchranu - uplatnění lex covid (s. 13); Je dolar stále bezpečným přístavem? (s. 15).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 167 (28.8.2020)**

Exportéry čeká opravdový brexit: Británie od ledna zavede kontroly na hranicích, vývoz podrazí (s. 1) a související komentář na s. 11; Soud vyhlásil moratorium pro Smartwings a ČSA (s. 12); Politika Fedu se výrazně změní, oznámil Powell (s. 12); Propad USA za druhé čtvrtletí byl 31,7 procenta (s. 13); Firmy se chystají na podzim. Čekají na kurzarbeit i covidový semafor (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 171 (3.9.2020)**

Rozpočet Norska se propadl do deficitu (s. 3); Havlíček uvádí nereálná čísla o státní podpoře v koronavirové krizi, kritizují podnikatelé (s. 3); Vláda dá letos důchodcům pět tisíc navíc. Je to úplatek, tvrdí opozice i politolog (s. 5); Obří schodek je zbytečný, varuje rozpočtová rada - zvýšení schodku státního rozpočtu ČR z 300 miliard na půl bilionu korun (s. 5); Akciová bublina roste. Teslu i Apple žene vzhůru zájem drobných investorů (s. 12); Digitální daň si Google a spol. nechají zaplatit od svých firemních klientů. Možná i těch z Česka (s. 13) a související komentář na s. 10; Země se snaží daněmi regulovat ceny bytů. Jdou na to ale přesně opačně než Česko - Jižní Korea aj. (s. 16).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 172 (4.9.2020)**

Krise tvrdě dopadla i na mzdy: poprvé téměř po sedmi letech reálné výdělků v Česku klesly (s. 1) a komentář na s. 11; Dlouhý kandiduje na šéfa OECD a jedná o podpoře (s. 3); Koronavirus v Česku nabírá na síle (s. 4); Řecká ekonomika klesla o rekordních 14 procent (s. 14); Finanční poradci budou ČNB hlásit provize z uzavřených smluv (s. 14); Ochrana dlužníků kvůli covidu skončila, věřitelé ale zatím vyčkávají - lex covid (s. 15).

Hrot**Sv. 2020, č. 10**

Zlatí hoši a Babiš: nejméně deset miliard korun bude sportovcům příští rok rozdělovat nová vládní agentura v čele s bývalým gólmánem zlaté hokejové generace Milanem Hniličkou - téma čísla o financování sportu (s. 6-13); Ponořit, hořím!: elektromobilů a hybridů v Česku přibývá. Hasičům ale chybí vybavení k řešení komplikovaných nehod a požárů - analýza (s. 20-23); Zaparkujte helikoptéry: ekonomiky se zotavují. Nastal čas, aby vlády přibrzdlily s utrácením - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); O datech v čase pandemie: tuto krizi si budeme pamatovat jako moment, kdy jsme si museli rozšířit repertoár a naučit se pracovat s naprosto odlišnými údaji - ukazatele pro finanční trh (s. 39); Investování ve stínu koronaviru (s. 46-47).

Hrot**Sv. 2020, č. 11**

Babiš proti Kellnerovi: mobilní válka na obzoru: stát má na dlouho poslední šanci, jak do Česka přivést čtvrtého operátora (s. 6-11); Dostaňte lidi do letadel a letadla do vzduchu: letecká stopka znamenala pro české nebe více než dvoumiliardový finanční propad - rozhovor s vedoucím Řízení leteckého provozu J. Klasem (s. 18-22); Labutí píseň v rytmu Airbnb (s. 23-25); Nečekání vítězové krize: Češi se v karanténě změnili. Překvapení šéfové firem na výrobu plen či bazénů rekordně

prodávají zboží (s. 30-32); Bude to bolet: laciná ropa hloubí díry do rozpočtů arabských států. A dává jim šanci zbavit se závislosti - příspěvek The Economist (s. 43); Dost bylo poklonkování: německé firmy mají po krk příliš měkkého postoje Angely Merkelové vůči Číně - příspěvek The Economist (s. 44-45).

Hrot

Sv. 2020, č. 12

Bitva o volání začíná. O2 napadlo aukci v Bruselu - 5G (s. 13); Chybí nám velký společný příběh: o dopadech krize, pandemii a české společnosti se sociologem a ředitelem neziskového ústavu STEM Martinem Buchtíkem (s. 16-19); Biliony v podzemí: Česko má obrovské zásoby nerostných surovin. Většinu nejcennějších zásob ale z ekologických důvodů není možné vytěžit (s. 20-23); Jen ať do suterénu neteče: odhady dalšího vývoje Česka se dramaticky liší. Největší otázka zní, jak dlouho si pobudeme v makroekonomickém suterénu (s. 32); Trable v Trumpistánu: narůstající autoritářství amerického prezidenta není známkou síly, ale slabosti - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Rozdělení na třetiny: proč volby často končí patem a proč se to hned tak nezmění - esej (s. 48-50).

Hrot

Sv. 2020, č. 13

Chytrá karanténa pro hloupé lidi - téma čísla (s. 6-11); Americká hrůza - meziroční propad ekonomiky USA ve druhém čtvrtletí o 33 % (s. 15); Auto je svoboda: nástup elektromobility a covidu-19 jsou prostě dvě rány najednou, s nimiž se musíme vypořádat - rozhovor s M. Jahnem z FAW-Volkswagen (s. 18-23); Jaká krize? Hypotéky trhají rekordy (s. 27); Návrat starých dobrých známých: proč klasické ekonomické statistiky po pandemii selhávají a o stavu hospodářství nejlépe vypovídají údaje o spotřebě elektřiny (s. 30-31); Pořídí si Google motorku?: Google přerostl vlastní korporátní kulturu a prochází krizí středního věku - ve spolupráci s The Economist (s. 40-41); Sametová energetická revoluce: o tom, z čeho budeme v budoucnu nejlépe vyrábět elektřinu, už teď rozhodují banky, fondy a velcí i malí individuální investoři (s. 55).

Hrot

Sv. 2020, č. 14

Miliardáři letí na Letňany: projekty za desítky miliard korun, tisíce nových bytů a kancelářů, desetitisíce nových obyvatel (s. 11-13); Fiskální impulz, ten by nám šel - komentář M. Zámečníka (s. 18); Zůstávám doma, šéfe: první dobrá zpráva éry koronaviru: práce z domova je normální. A začíná hýbat trhem s kancelářemi (s. 26-28); Lesk a bída auditů: Česko sice nemá skandál typu Wirecard, ale kauzy OKD, Vítkovice či EMTC ukazují, že by auditoři měli být přísnější a odvážnější (s. 30-31); České země ve víru krizí - jak předešlé krize ovlivnily českou společnost a politiku? (s. 32-34); Sen o proinvestování se z krize - makropohled M. Zámečníka (s. 36-37); Jako fajfka od Nike: růst ekonomiky bude připomínat dlouhé otevřené "V", říká jeden z nejvýznamnějších indických finančníků Harun Rashid Khan (s. 38-40); O vakcínách a syslech: kolik bude stát vývoj účinného očkování proti covidu-19 a jak zabránit bohatým státům, aby vakcíny hromadily - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43); Narcos: pomáhat a pálit - drogové kartely v Latinské Americe vytahují své finanční zásoby a za časů krize si rozdáváním peněz či potravinových balíčků kupují budoucí loajalitu místních lidí (s. 50-53).

Hrot

Sv. 2020, č. 15

Su zkrátka neřiditelná: očekávalo se, že bude v Radě České televize hodně vidět. Ekonomka Hana Lipovská to splnila beze zbytku - rozhovor (s. 18-23); Konec se přiblížil: koronavirová krize urychluje odklon Evropy od spalování uhlí. Platí to i v českém případě, jak ukazuje vývoj v OKD a Sokolovské uhelné (s. 28-29); Tomu dali, tomu taky. A tomu ještě víc sebrali: daně opravdu zvyšovat nepotřebujeme, stačí nevymýšlet drahé volební nesmysly - makropohled M. Zámečníka (s. 30-31); Lukašenko: poslední dilemata - volby v Bělorusku (s. 35-37); Bankovní daň opět na scéně: snaha vyvolat resentment vůči bankovnímu sektoru patří mezi tradiční zbraně levice po celém světě (s. 43); Bidenův zesilovač: co vypovídá výběr Kamaly Harrisové o demokratickém prezidentském kandidátovi Joeu Bidenovi - ve spolupráci s The Economist (s. 46-47).

Hrot

Sv. 2020, č. 16

Vysoká vybíjená: soukromé vysoké školy v Česku trpí úbytkem studentů - téma čísla (s. 6-13); Hypotéky pokořily další rekord (s. 16); Pojď dál, čtvrtý operátore: stát umetá cestu čtvrtému

operátorovi. Stávající hráči budou hledat zastání u soudů a v Bruselu - telekomunikace (s. 24-25); Snesitelná lehkost bobtnání: co smějí, co musejí a co by centrální banky rozhodně neměly - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Konec mejdanu: Putin utáhl šrouby, běloruský sen o svobodě se odkládá ad acta. A tamní ekonomika ztrácí na nejcitlivějších místech (s. 30-31); Jízda jak v devětadevadesátém: proč se tolik technologických firem hrne uprostřed pandemie na burzu - článek The Economist (s. 40-41); Tatranské perspektivy - střední Evropa (s. 48-49).

Hrot

Sv. 2020, č. 17

Perníková republika - téma čísla o drogovém trhu v ČR (s. 6-11); Komu zvoní bitcoin - Evropská komise se chystá omezit kryptoměny (s. 14-15); Lepší vykastovaný než žádný - komentář k přípravě nového stavebního zákona (s. 16); Komu není hospodářské pomoci: rozpad východního bloku a RVHP byl pro většinu zemí vysvobozením. Některé postsovětské státy jsou na tom však hůř než před 30 lety - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Na troskách Wirecardu: velká auditorská čtyřka odvádí čím dál horší práci, tvrdí britský regulátor. Navrhl změnu k lepšímu - a pak couvl (s. 32-33); Zvládli to? Jak si vedou uprchlíci, které před pěti lety pozvala Angela Merkelová do Německa - článek the Economist (s. 38-39); Cesta do hlubin zadlužení: příklady Francie, Španělska a Řecka ukazují, jak snadno a rychle se může dříve málo zadlužená země dostat do potíží (s. 44-46); Jak můžeme vybalancovat ústup od uhlí - názor (s. 55).

Hrot

Sv. 2020, č. 18

Zlatý kupon: Lex voucher skončil. Začala bitva o pět miliard, které lidé cestovkám půjčili - dopady koronavirové krize na cestovní kanceláře (s. 6-9); Otázka za pěkných pár desítek miliard: co přijde na podzim? "Rozplatí" se znovu dlužníci, až moratorium a všechny vládní korporátní dávky skončí? - makropohled M. Zámečnicka na propad české ekonomiky a na vývoj vkladů a úvěrů v bankách (s. 28-29); Kladiivo na velkoexekutory: poslanci se zabývají exekucemi. Ve hře je změna, která by fakticky zničila byznys největším exekutorským úřadům a zkomplikovala život věřitelům - připravovaná novela exekučního řádu (s. 37) a související rozhovor na s. 38-39; A papíry máš? Pandemie zvýšila globální poptávku po digitálních občankách. Může to fungovat - ve spolupráci s The Economist (s. 42); Tma na konci tunelu: čínský prezident Si Ťin-pching sází na hrubou sílu, protože žádnou jinou nemá. Jeho vládě dominují chaos a strach - mezinárodní politika (s. 46-49).

Účetnictví

Sv. 2020, č. 7

Účetnictví a audit nestátních neziskových organizací - porovnání s podnikatelskými subjekty (s. 13-23); Korespondence se správcem daně: daňová exekuce postižením majetkových práv a prodejem movitých a nemovitých věcí (s. 27-31); Legislativa v době koronavirové a další novinky (dle stavu k 30. 6. 2020) (s. 42-49); Cestovní náhrady u společníků společností s ručením omezeným a členů kolektivních statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob (s. 53-54).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 18, (2020) č. 7-8

Přehled dalších změn souvisejících s koronavirem (s. 3-10); Vztah obce a jím zřízené příspěvkové organizace z pohledu povinností vymezení svěřeného majetku (s. 11-14); Aktuální rozhodovací praxe Nejvyššího soudu v oblasti neziskových organizací (s. 16-22); DPH u přenechání zboží k užití po novele s účinností od 1.1.2020: zaměřeno na transakce prováděné územními samosprávnými celky (s. 26-31); Účetnictví společenství vlastníků jednotek - 7. část (s. 40-46); Legislativní novinky s komentářem: dotační program COVID - nájemné (s. 47-48).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	88
Ekonomické vědy. Ekonomie	89
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	90
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	92
Informatika. Počítače	92
Podnik a podnikání.....	92
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	93
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	94
Právo.....	94
Statistika. Demografie. Sociologie.....	96
Účetnictví	96
Veřejná správa.....	98
Veřejné finance. Rozpočet	98
Ostatní	98

Daně

29633

Tomáš Jaroš

Daň z příjmů právnických osob v kontextu aktuální judikatury

Praha : Wolters Kluwer, 2020, 165 stran

Výklad základních principů zdanění právnických osob z pohledu ekonoma na základě stávající judikatury Nejvyššího správního soudu. Obsahuje kapitoly: Právní teorie a soudní rozsudky jako východisko při vytváření interpretační praxe; Koncepce stanovení základu daně; Účetnictví jako stěžejní důkazní prostředek při zjištění základu daně za dané období; Příjmy (výnosy) a jejich zdanitelnost; Výdaje a jejich uplatnitelnost při zjištění základu daně; Principy oceňování položek vstupujících do základu daně; Principy uplatnění položek vstupujících do základu daně z pohledu jejich souvztažnosti (věcné, časové aj.); Regulace uplatnění dlouhodobého majetku v základu daně; Regulace uplatnění pohledávek a závazků v základu daně; Eliminace nežádoucích daňových dopadů některých dalších aktivit daňových subjektů; Odčitatelné položky a slevy na dani. - 2. vydání - ISBN: 978-80-7598-821-8 (brožováno)

29586

International Bureau of Fiscal Documentation

European tax handbook 2020**Evropská daňová příručka 2020**

Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation, ©2020, 1293 stran : tabulky

Referenční příručka věnovaná základům daňových systémů evropských zemí a výběru nejdůležitějších daňových aspektů každé jurisdikce. Popis je založen na informacích o 49 evropských státech a jurisdikcích dostupných na počátku roku 2020. První kapitola je věnována zdanění v Evropské unii - základní charakteristice daní a výši sazeb. Je doplněna textem několika směrnic EU (č. 2009/133/ES - směrnice o fúzích, č. 2011/96/EU - o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států a její doplňky a č. 2003/49/ES - o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků). Další kapitoly přinášejí podrobnější informace o zdanění právnických a fyzických osob, kapitálových příjmů, o DPH a o daních vybíraných srážkou z dividend, úroků a licenčních poplatků i o mezinárodních aspektech, oblasti správy daní a zamezení vyhýbání se daňové povinnosti v jednotlivých zemích Evropy (abecedně uspořádaných). - 31st annual edition - ISBN: 978-90-8722-601-5 (brožováno)

29588

IBFD

Global corporate tax handbook 2020**Světový průvodce zdaněním právnických osob 2020**

Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation, ©2020, 1715 stran : tabulky

Referenční příručka přináší přehled daňových systémů 101 vybraných zemí světa se zaměřením na korporační daně. Jednotlivé kapitoly přinášejí nejaktuálnější informace o zdanění příjmů právnických osob a kapitálu i o mezinárodních aspektech a dvojím zdanění v jednotlivých abecedně uspořádaných zemích. Údaje jsou aktualizovány k počátku roku 2020. Publikace obsahuje také zvláštní kapitolu o dané problematice v EU doplněnou o texty vybraných daňových směrnic. - 2020 edition - Viz také Global individual tax handbook 2020 (sign. 29587). - ISBN: 978-90-8722-604-6 (brožováno)

29587

IBFD

Global individual tax handbook 2020**Světový průvodce zdanění fyzických osob 2020**

Amsterdam : International Bureau of Fiscal Documentation, ©2020, 1135 stran : tabulky

Přehledová publikace popisující daňové systémy 101 vybraných zemí světa se zaměřením na zdanění jednotlivců. Jednotlivé kapitoly přinášejí nejaktuálnější informace (aktualizované k počátku r. 2020) o zdanění příjmů fyzických osob, o příspěvcích na sociální zabezpečení, o dani dědické a darovací, o dani nemovitostní i o mezinárodních aspektech a dvojím zdanění v jednotlivých zemích. Uvádějí sazby

daní, zabývají se problematikou odpočtů, zápočtu daně a stručně také správou zmiňovaných daní. Publikace obsahuje také zvláštní kapitulu o sazbách daní vybíraných srážkou z úroků z úspor v jednotlivých zemích. - 2020 edition - Přílohy. - ISBN: 978-90-8722-607-7 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29584

Thomas Piketty ; translated by Arthur Goldhammer

Capital and ideology

Kapitál a ideologie

Cambridge, Massachusetts ; London, England : Harvard University Press, 2020, ix, 1093 stran : tabulky, grafy

Pro Pikettyho stejně jako u jeho předchozí průlomové práce Kapitál v 21. století zůstává v této knize leitmotivem příjmová a majetková nerovnost, a především to, že se přes všeobecný globální růst bohatství a prosperity v období let 1980 až 2018 příjmová nerovnost paradoxně prohloubila. V této knize nás Piketty vyzývá k revoluci, jak přemýšlet o politice, ideologii a historii. Odkrývá myšlenky, které udržovaly nerovnost v minulém tisíciletí, odhaluje, proč dnes mělká politika pravice a levice selhává, a nastiňuje strukturu spravedlivějšího ekonomického systému. Naše ekonomika, poznamenává Piketty, není přirozený fakt. Trhy, zisky a kapitál jsou všechno historické konstrukty, které závisí na výběru. Piketty zkoumá materiální a ideologické interakce konfliktních sociálních skupin, které nám daly otroctví, nevolnictví, kolonialismus, komunismus a hyperkapitalismus a formovaly životy miliard. Došel k závěru, že velkým tahounem lidského pokroku v průběhu staletí byl boj za rovnost a vzdělání a nikoli, jak se často tvrdí, prosazování vlastnických práv nebo snaha o stabilitu. Nová éra extrémní nerovnosti, která vymanila tento pokrok od 80. let 20. století, je částečně reakcí proti komunismu, ale je také výsledkem neznalosti, intelektuální specializace a našeho posunu k slepé politice identity. Jakmile to pochopíme, můžeme si začít představovat vyváženější přístup k ekonomice a politice. Piketty se zasazuje o nový „participativní“ socialismus, systém založený na ideologii rovnosti, sociálního vlastnictví, vzdělávání a sdílení znalostí a moci. - Pozn. - Přeloženo z francouzského originálu "Capital et idéologie". - ISBN: 978-0-674-98082-2 (vázáno)

29616

Friedrich August Hayek ; překlad Jan Horych ; úvodní slovo, poznámky a dobové reflexe, jmenný rejstřík, editorské práce Ilona Bažantová

Individualismus a ekonomický řád

Praha : Wolters Kluwer, 2019, 280 stran

Tato kniha F. A. Hayeka, nositele Nobelovy ceny za ekonomii za rok 1974, vyšla v anglickém originále pod názvem Individualism and Economic Order v roce 1948. Jedná se o soubor 12 esejů z období 30. a 40. let 20. století. První skupinu tvoří eseje z oblasti morální filosofie "Individualismus: pravý a nepravý" a metodologie ekonomie "Ekonomie a znalosti", "Fakta společenských věd" a esej "Využití znalosti ve společnosti", ve kterých je vysvětlena spontánní povaha systému společenských institucí a je ukázáno na klíčový význam rozptýlených znalostí. Další část publikace tvoří tři eseje o socialistické kalkulaci, kde Hayek analyzoval podstatu socialistické neefektivnosti a nefunkčnost centrálního plánování. Kniha obsahuje i méně známé eseje "Komoditní rezervní měna" o zlatém měnovém standardu a "Ricardův efekt" o poměru nahrazování lidské práce stroji. Poslední esej "Ekonomické podmínky federace států" se zabývá ekonomickými a státoprávními otázkami. - Vydání první - Kniha má formu komentovaného překladu, k vlastnímu překladu díla editoři I. Bažantová a J. Horych doplnili dobové reflexe odborné veřejnosti jak k celé knize, tak k jednotlivým esejům, další přidanou hodnotou je zařazení závěrečné kapitoly o životě a díle F. A. Hayeka. - ISBN: 978-80-7598-429-6 (brožováno)

29610

John Maynard Keynes ; překlad Lenka Hušáková

Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz

Praha : Nadační fond CICERO, 2020, 344 stran

Základní dílo světové ekonomie, které zásadně ovlivnilo 20. století a položilo základy ekonomického směru keynesiánství. Keynes v této práci shrnul všechny své dosavadní myšlenky a postavil se proti všeobecně uznávané a široce rozšířené klasické škole. Místo ní nabídl svoji vlastní teorii, která poukazuje na do té doby neřešené problémy (například nezaměstnanost). Keynes vnímá vládní výdaje jakožto nástroj pro řešení ekonomických krizí a zavádí celou řadu nových pojmů. Kniha obsahuje několik autorových předmluv. Následují oddíly: kniha první Úvod; kniha druhá Definice a ideje; kniha třetí Sklon ke spotřebě; kniha čtvrtá Podnět k investování; kniha pátá Peněžní mzdy a ceny; kniha šestá Stručné poznámky k obecné teorii. - 1. vydání - ISBN: 978-80-270-7399-3 (vázáno)

29585

Bart Nooteboom

Uprooting economics : a manifesto for change**Vykořenění ekonomiky : manifest pro změnu**

Cheltenham, UK ; Northampton, MA, USA : Edward Elgar, 2019, xi, 149 stran : tabulky, grafy

Kniha, která je vzhledem k současným politickým otřesům, včetně vzestupu populismu a opětovného vzniku nacionalismu a autoritářských režimů, velmi potřebná, je radikální jak ve své kritice, tak v návrzích na novou ekonomiku. Nooteboom používá interdisciplinární přístup a nabízí poznatky z ekonomie, sociologie, kognitivní vědy, sociální psychologie a filozofie. V knize objevuje způsoby, jakými se ekonomika vyvíjí, a studuje, jak se nová ekonomika posunula od považování jednotlivců za autonomní ke studiu jejich zapojení a vzájemné interakce. Kniha pojednává o nové relační ekonomice: méně smluvní, hierarchické a kontrolované a více založené na důvěře a vzájemném přizpůsobení. Autor navrhuje přechod od etiky užitku k etice ctností jako jsou rozvážnost, odvaha, skromnost a spravedlnost. Jednotlivé kapitoly se věnují krizi kapitalismu, ekonomice, trhům, průmyslu a nové ekonomice. - Poznámky. - ISBN: 978-1-78990-843-5 (brožováno)

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

29628

Annie Lowreyová ; přeložil Michal Šašma

Dejte lidem peníze : jak by základní nepodmíněný příjem mohl skoncovat s chudobou, revolučně proměnit povahu práce a přetvořit svět

Praha : Argo, 2020, 251 stran

Myšlenka základního nepodmíněného příjmu (universal basic income, dále jen zkratka UBI) se stává jedním z velkých témat současnosti. Ekonomická novinářka A. Lowrey sleduje, jak se první programy UBI testují na různých místech světa (Keňa, Indie, Jižní Koreje nebo ve Silicon Valley). Kniha sestává ze tří částí. V první se pojednává o problematice UBI ve vztahu k práci, další zkoumá dopad základního příjmu na chudobu a poslední část se zabývá vlivem UBI na sociální inkluzi. Závěr je zaměřen na různé programy univerzálních dávek, jejich potenciál a konkrétní parametry. Z dosavadních výzkumů je patrné, že úspěšné fungování UBI do značné míry závisí na citlivém doladování jeho parametrů v jednotlivých zemích a na výsledném počtu lidí, kterým UBI umožní účinněji využít svůj potenciál a plnohodnotněji se podílet na ekonomickém rozvoji své země. - Vydání první - ISBN: 978-80-257-3214-4 (brožováno)

29608

Kamil Janáček

Jsou centrální banky za zenitem své slávy?

Praha : Institut Václava Klause 2020, 94 stran : tabulky

Pravomoci a význam centrálních bank mohou vést k závěru, že se tyto instituce v současnosti nacházejí na vrcholu své slávy a že hrají rozhodující úlohu při ovlivňování ekonomiky jednotlivých zemí či jejich uskupení. Nicméně události posledních dvou desetiletí opravňují položit si otázku, zda nejsou centrální banky již za zenitem své slávy? A pokud ano, proč? Text je osobní výpověď autora,

který prošel pozicemi poradce guvernéra centrální banky, hlavního ekonoma komerční banky i člena bankovní rady ČNB. Po úvodním exkurzu do historie centrálního bankovníctví se práce dále věnuje historii a současnosti měnového systému, chování světových centrálních bank jak v době tzv. velkého uvolnění v letech 1984 až 2007, tak zejména během a po finanční krizi z let 2007-2008 a také nekonvenční politice centrálních bank posledních let. Následuje kapitola o fungování centrální banky ČNB v tržní ekonomice od roku 1990. Krátká závěrečná kapitola "Koronavirový appendix" stručně shrnuje měnovou politiku centrálních bank v době pandemie 2020. - Vydání první - ISBN: 978-80-7542-059-6 (brožováno)

29550VI

Hana Trnková Kocourková, Jakub Tomšej, kolektiv autorů

Kryptoměny z účetního a daňového pohledu. Koronavirus - praktický průvodce zaměstnavatele. Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2020, 64 stran

První příspěvek přináší základní informace ke kryptoměnám, jejich fungování, stručnou historii a přehled dosavadní legislativy. Více z obsahu: možnosti použití kryptoměn, nakládání a účtování s nimi, kryptoměny v obchodních společnostech a podnikání, směna kryptoměn a DPH, využívání kryptoměn fyzickými osobami. Druhý příspěvek nabízí právní výklad včetně příkladů k nejčastějším problémům, které řeší zaměstnavatelé v souvislosti s pandemií koronaviru (karanténa, překážky v práci, návrat do zaměstnání, úsporná opatření atd.). Následují stanoviska k dotazům z praxe např. výnos advokáta - úroky z úschovy z pohledu DPH, benefity pro vybrané zaměstnance z hlediska rovného zacházení, splátkový kalendář a daňové opravné položky, dary na transparentní účet včetně několika dotazů na řešení DPH. - ISBN: 978-80-7626-008-5 (brožováno)

29618

Leoš Vítek a kolektiv

Sto let financí a účetnictví na území České republiky

Praha : Oeconomica, 2018, 302 stran : ilustrace

Publikace vydaná u příležitosti stého výročí vzniku Československa kriticky analyzuje a shrnuje vývoj v oblastech financí a účetnictví ve vybraných tématech a časových obdobích. Názvy jednotlivých kapitol a jejich autoři: Sto let české a slovenské státnosti po roce 1918 (D. Váňa); Sto let českého pojišťovnictví (J. Daňhel); Bankovníctví 1918-2018 (J. Veselá); Kapitálový trh a jeho regulace po roce 1989 (P. Musilek); Rakouský kapitálový trh v období první světové války a vzniku republiky (M. Čajka); Centrální banka na území Československa a ČR (Z. Revenda); Účetnictví za první republiky (V. Zelenka); Vývoj účetnictví 1918-1991 (M. Janhuba); Vývoj a regulace účetnictví a účetního výkaznictví po roce 1989 (M. Zárybnická Žárová, L. Mejzlík); Vznik a vývoj auditu v ČR (L. Müllerová, V. Králíček); Manažerské účetnictví v Československu po druhé světové válce (B. Král); Nad proměnami učitelství ekonomických předmětů v průběhu sta let (L. Pavera); Vývoj ekonomického vzdělávání financí a účetnictví na vysokých školách (K. Berková); Zdanění v období Rakouska-Uherska a první republiky (L. Vítek); Daňové reformy ČR po roce 1993 (A. Vančurová); Sto let sociálního pojištění na území ČR (J. Tepperová); Obrátové daně a jejich srovnání s DPH (H. Zídková); Veřejné finance v období ohrožení republiky (1934-38) (J. Pavel). - Vydání první - Na obálce nad názvem: Fakulta financí a účetnictví VŠE. - ISBN: 978-80-245-2286-9 (vázáno)

E-9625

Ministerstvo financí

Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2019

Praha : Ministerstvo financí ČR, 2020, 82 stran : tabulky, grafy, schéma

Každoroční zpráva analyzuje nejdůležitější změny v jednotlivých sektorech finančního trhu v roce 2019 v kontextu delšího sledovaného období a naznačuje trendy pro další období. Její obsah je rozčleněn do těchto částí: makroekonomická situace a vnější vztahy, umístění prostředků na finančním trhu, struktura úspor domácností, institucionální pohled na finanční trh, úvěrové instituce a ostatní poskytovatelé financování aktiv, kapitálový trh, pojišťovnictví, soukromý penzijní systém, aktivity MF a legislativa v oblasti finančního trhu. Příloha obsahuje přehled legislativy finančního trhu. Data uvedená v této zprávě jsou z dubna a května 2019. - Příloha obsahuje přehled legislativy a doplňující tabulky. - ISBN: 978-80-7586-040-8 (brožováno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

29560

Grzegorz W. Kolodko

China and the future of globalization : the political economy of China's rise**Čína a budoucnost globalizace : politická ekonomie vzestupu Číny**

London ; New York ; Oxford ; New Delhi ; Sydney : I. B. Tauris, 2020, viii, 188 stran : tabulky, grafy, mapy
Síly globalizace transformovaly svět ekonomicky, ale na Západě se politika stále více rozdrobuje, protože životní úroveň všech, kromě velmi bohatých, stagnuje. V důsledku toho stoupá odcizení a nacionalismus. Čína se mezitím stala nejsilnější ekonomikou na světě díky stejným globalizačním silám, které uvěznily Západ. Autor analyzuje ekonomický systém v Číně a přináší jasnou a prozíravou analýzu týkající se globální ekonomiky. Prostřednictvím kvalitativní a rozsáhlé kvantitativní ekonomické analýzy světové ekonomiky a jejího příkladu k Asii nabízí Kolodko návody, jak se Západ může poučit z čínského přístupu, a jak globalizaci znovu využít pro občany. - Poznámky. - ISBN: 978-1-78831-550-0 (brožováno)

Informatika. Počítače

29624

Marek Laurenčík

Excel 2019 : práce s databázemi a kontingenčními tabulkami

Praha : Grada, 2020, 182 stran : ilustrace

Práce s rozsáhlými tabulkami (databázemi) v šesti hlavních tématech: Databázové operace v Excelu; Formátované tabulky; Využití externích dat; Kontingenční tabulky; Datový model Excelu; Výpočty v jazyku DAX. Výklad je doplněn řadou příkladů. - První vydání - Zkušební data lze stáhnout na www.grada.cz. - ISBN: 978-80-271-1391-0 (brožováno)

29611

Róbert Chovanculiak ; překlad Jana Kupková

Pokrok bez povolení : jak sdílená ekonomika, crowdfunding a kryptoměny změnily svět

Praha : Grada, 2020, 272 stran : ilustrace (převážně barevné)

Tématem publikace je střet moderních technologií a ekonomických a politických vizí společnosti, střet digitálních technologií 21. století se světem kamenných institucí 20. století. Technologie a instituce se vyvíjejí ruku v ruce. Více inovací a dynamiky ale přichází ze strany technologií, zatímco společenské instituce jsou konzervativnější. Publikace sestává ze tří hlavních částí, v nichž se hledá řešení problému selhání trhu (informační asymetrie, veřejné statky nebo služby, oblast práva a pořádku). Každý problém se dá řešit internetovou technologií. Autor vysvětluje, jak platformy sdílené ekonomiky odstraňují problém informační asymetrie pomocí soukromých regulací. Příkladem jsou crowdfundingové platformy umožňující složit se na financování veřejných statků nebo ochranné a právní služby poskytované internetovými podnikateli a zabezpečené pomocí kryptotechnologií aj. - První vydání - ISBN: 978-80-271-17550 (vázáno)

Podnik a podnikání

29626

Štěpán Klein

Firma v krizi : jak zvládnout krizi bez úhony a uspět tam, kde jiní selhávají

Velký Třebešov : PANFICO s.r.o., 2020, 311 stran : ilustrace

Klíčové faktory krize v podnikání. Obsah publikace je zaměřen na praktické postupy, které může použít každý podnikatel k lepšímu zvládnutí krize ve své firmě. V jednotlivých kapitolách jsou rozebrána pravidla poznání podnikatelských rizik, jejich typy a fáze, vztah krize a investic, preventivní krizové řízení (signály, hlavní podnikatelská rizika), akutní krizové řízení (finance, personální řízení, strategie). Závěrečná část se věnuje chování podnikatele a jeho vlivu na zvládnutí krize (stres, akceschopnost atd.). - První vydání - Podnázev na deskách. - ISBN: 978-80-270-7778-6 (brožováno)

29604

Marie Bohatá

Podnikatelská a hospodářská etika a její vývoj v České republice

Praha, 2020, 125 stran : tabulky

Vývoj hospodářské a podnikatelské etiky v ČR v kontextu jejího vývoje v USA a v Evropě. Studie přináší komparativní a historizující pohled, který zahrnuje jak vývoj teoretického poznání, tak i praktické poznatky o chování subjektů soukromého i veřejného sektoru a hlavních nástrojích prosazování etiky v ekonomickém životě. V první části je popsán vznik a vývoj akademické disciplíny podnikatelské a hospodářské etiky v USA a v Evropě, a hospodářské a podnikatelské etiky v ČR a sousedních zemích bývalého východního bloku. Následně se studie zaměřuje na vybrané konceptuální otázky: etika a ekonomie, teorie zainteresovaných stran, společenská odpovědnost byznysu a teorie zastoupení. Druhá část je věnována podnikatelským praktikám, nástrojům etického řízení (uplatňování společenské odpovědnosti organizací v praxi, řízení a správa obchodních společností, veřejná správa v ČR). Vedle poznatků obecných jsou souhrnně prezentovány poznatky z ČR. - ISBN: 978-80-88018-32-2 (brožováno)

Pojišťovnictví. Sociální péče

29645

Milan Hradec, Žaneta Boučková

Aktuální legislativní změny v oboru pojištění a pojišťovnictví

Praha : Vysoká škola finanční a správní, 2020, 85 stran

Legislativní úpravy životního a neživotního pojištění. Ve svém úvodu skriptu rekapituluje právní vývoj pojišťovnictví v ČR, definuje základní termíny oboru a shrnuje platnou legislativu. Následuje podrobnější výklad v částech: pojistná smlouva, šetření pojistné události, zdravotní a cestovní pojištění, pojištění odpovědnosti, pojištění majetku, škodové pojištění, soukromé pojištění odpovědnosti za škody, pojištění zvířat, obnosové pojištění a nároky poškozených podle občanského zákoníku. - Vydání první - ISBN: 978-80-7408-176-7 (brožováno)

29625

Libuše Čeledová, Rostislav Čevela

Laskavý průvodce po sociálních dávkách

Praha : Karolinum, 2020, 267 stran : ilustrace, formuláře

Publikace poskytuje komplexní informace o systému dávek sociálního zabezpečení podmíněných nepříznivým zdravotním stavem a posuzování zdravotního stavu lékaři lékařské posudkové služby pro účely přiznání těchto dávek. Jejím hlavním účelem je přiblížit běžnému občanovi komplikovaný "posudkově-medicínský" úřednický jazyk. Výklad je doplněn užitečnými praktickými radami a příklady. Jednotlivé kapitoly jsou zaměřeny na systém sociálního zabezpečení, lékařskou posudkovou službu včetně historie oboru posudkového lékařství, nemocenské a důchodové pojištění, status osoby zdravotně znevýhodněné, příspěvek na péči, průkaz osoby zdravotně postižené, příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku a na práva pacienta při poskytování posudkových služeb. - Druhé vydání - ISBN: 978-80-246-4553-7 (brožováno)

29630

kolektiv autorů

Pojištění občanů

[Praha] : Nakladatelství Gmentová Eva, Ing., ©2020, 42 stran : ilustrace

Komplexní přehled o jednotlivých produktových skupinách pojištění občanů, jejich společných i specifických vlastnostech a související legislativě. Přehledná učebnice obsahuje definici životního pojištění, podmínky jeho vzniku a zániku, členění životního pojištění a připojištění. Nároky ze životního pojištění. Parametry životního pojištění a poplatky. Zkoumání zdravotního stavu pojišťovnami. Typické výluky v životním pojištění. Životní pojištění a daně. Pojištění občanského majetku a odpovědnosti (terminologie, předmět a jednotlivé fáze pojištění). Pojištění občanské odpovědnosti (rozsah, výluky z pojištění, druhy občanské odpovědnosti). - Název z obálky. - ISBN: 978-80-906748-6-8 (brožováno)

29629

kolektiv autorů

Pojištění v kostce

[Praha] : Nakladatelství Gmentová Eva, Ing., ©2020, 88 stran : barevné ilustrace

Stručná učebnice pojišťovnictví v teorii, legislativě a produktech. Definice, riziková teorie pojištění, základní pojmy. Právní úprava pojištění v ČR. Jednotlivé druhy pojištění: majetku, vozidel, odpovědnosti za škodu, odpovědnosti zaměstnance vůči zaměstnavateli, Cargo pojištění. - 1. vydání - Název z obálky. - ISBN: 978-80-906748-7-5 (brožováno)

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

29617

Jiří Vychopeň

Nemovité věci v podnikání

Praha : Wolters Kluwer, 2020 263 stran

Problematika nemovitých věcí v podnikání po rekodifikaci soukromého práva od roku 2014, a to zejména z účetního a daňového hlediska. Výběr celkem 260 nejzajímavějších a nejčastějších dotazů na toto téma je v publikaci rozdělen do kapitol, zvláště pro oblast účetnictví a daně z příjmů, daně z přidané hodnoty, daně z nemovitých věcí a daně z nabytí nemovitých věcí. Úvodní kapitoly se věnují vymezení nemovitých věcí v občanském zákoníku, jejich evidenci v katastru nemovitostí a v obchodním majetku podnikatelů. Jedna kapitola se zabývá používáním cizích nemovitých věcí při podnikání. Publikace je zpracována dle právního stavu k 1.3.2020. - 4. vydání - ISBN: 978-80-7598-734-1 (brožováno)

Právo

29646

Ivo Keisler, Andrej Lobotka, Lenka Kotulková

Covid-19 : přijatá opatření a náhrada újmy

Praha : Wolters Kluwer, 2020, 301 stran

Informace související s pandemií covid-19. Podstata nového typu koronaviru SARS-CoV-2 a onemocnění covid-19. Jak se koronavirus šířil po světě a v ČR. Opatření zavedená v sousedních zemích. Kompletní přehled ochranných a mimořádných opatření vydaných podle zákona o ochraně veřejného zdraví a krizových opatření, jež byla v souvislosti s šířením tohoto onemocnění v ČR přijata. Podmínky a postupy, jak se domoci náhrady újmy a kompenzaci dalších následků vzniklých v důsledku aplikace přijatých opatření. Praktické vzory podání, které lze využít při uplatňování nároku na náhradu újmy. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-818-8 (brožováno)

29612

Petr Taranda, Václav Benda, Ivan Macháček, Ladislav Jouza, Antoník Daněk, Eva Dandová, Jana Drexlerová

Podnikání a koronavirus

Český Těšín : PORADCE, 2020, 174 stran

Znění všech vládních opatření, která byla přijata v souvislosti s pandemií koronaviru a mají pomoci zmírnit všechny nežádoucí dopady na podnikající subjekty. Jedná se o daňová opatření a úlevy, pracovněprávní nároky, vzory smluv k ZP, zdravotní pojištění, opatření týkající se školství, zájezdů, veřejných akcí a plnění smluv. Obsahují stručné komentáře a příklady. - ISBN: 978-80-7365-442-9 (brožováno)

29635

Zdeněk Fiala, Kateřina Frumarová, Pavel Vetešník, Martin Škurek, Eva Horzinková, Vladimír Novotný, Olga Sovová, Lenka Scheu

Správní řád : praktický komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2020, xxviii, 923 s.

Praktický komentář správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb.). Autoři vykládají zákon nejen z hlediska právní úpravy a soudní judikatury, ale rovněž i v návaznosti na vlastní poznatky z aplikační praxe. Za těžiště komentáře lze považovat zejména podrobné pojednání o právním postavení účastníka řízení a jeho procesních právech, průběhu správního řízení před orgánem prvního stupně, a o správním rozhodnutí a opravných prostředcích, zejména o odvolání a řízení o něm. Právní stav publikace je k 1.5.2020. - 5. vyd. - ISBN: 978-80-7598-797-6 (vázáno)

29614

Jakub Hanák, Dominik Židek, Robert Černocký

Zákon o vyvlastnění : praktický komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2020, xi, 190 stran

Komentované znění zák. č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších zákonů (poslední zapracovaný zák. č. 169/2018 Sb.). Komentář je doplněn příklady, dostupnou judikaturou i literaturou. Výraznější je znázornění souvislostí zákona o vyvlastnění s jinými právními předpisy (např. se zákonem č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury ...). Právní stav publikace je ke dni 1.1.2020. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-634-4 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29540/1375

Daňový řád. Daňové poradenství. Finanční správa ČR. Mezinárodní spolupráce : daňové úlevy v souvislosti s koronavirem : redakční uzávěrka 18.5.2020

29540/1378

Exekuční řád. Veřejné dražby : zvláštní opatření ve vztahu k exekucím (lex covid justice) : redakční uzávěrka 25.5.2020

29540/1377

Insolvence / insolvenční zákon, zákon o insolvenčních správcích, všechny vyhlášky k zákonům, zvláštní opatření v insolvenčním řízení (lex covid justice) : redakční uzávěrka 25.5.2020

29540/1379

Koronavirus : předpisy ke zmírnění dopadů epidemie : redakční uzávěrka 1.6.2020

29540/1380

Občanský zákoník : změny občanského zákoníku od 1.7.2020 : redakční uzávěrka 22.6.2020

29540/1381

Obchodní korporace : změny ZOK od 1.7.2020 : redakční uzávěrka 22.6.2020

29540/1382

Obchodní korporace : změny provedené zákonem č. 33/2020 Sb. a č. 163/2020 Sb. : zákon o obchodních korporacích, zákon o evropské společnosti, zákon o přeměnách, rejstřík ZOK : redakční uzávěrka 22.6.2020

Statistika. Demografie. Sociologie

29605

Pavel Zdražil, Zdeněk Matěja

Společensko-hospodářské proměny českých a slovenských regionů

Praha : Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2020, 181 stran : tabulky

Studie přináší ucelený pohled na společensko-hospodářský vývoj českých a slovenských regionů ve třech historických etapách. Po vymezení teoretických a metodologických východisek autoři stručně zrekapitulovali základní milníky vývoje Československé republiky, vývoj územně-správního členění a otázky spojené s diferenciovaným rozvojem regionů. Na představení širších souvislostí rozvoje navazuje zevrubnější analytická část, která obsahuje zhodnocení úrovně a dynamiky vývoje vybraných společenských a hospodářských ukazatelů u obou zemí na úrovni makroregionů a mezoregionů. Vzhledem k složitosti vývoje státu a principiálním zvrátům je rozvoj regionů hodnocen ve třech samostatných etapách a analýze je podroben jiný systém územního členění. Vybraná období jsou: tzv. první republika mezi léty 1921-1936, období po poválečném obnovení Československa v letech 1958-1988 a období od roku 1993 po současnost, kdy jsou primárně sledovány roky 1996-2016. Závěr studie vyhodnocuje zjištěné souvislosti. - ISBN: 978-80-88018-35-3 (brožováno)

Účetnictví

29639I

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2020, reflecting changes not yet required : issued at 1 January 2020. Part A.**Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2020, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2020. Díl A.**

London : International Accounting Standards Board, 2020, 1819 stran : rámečky

Publikace přináší úplné znění Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), Mezinárodních účetních standardů (IAS) a jejich výkladů (IFRIC, SIC) vydaných k 1. lednu 2020. Doplněno Koncepčním rámcem finančního výkaznictví, předmluvou k IFRS a přehledem změn. Doprovodné dokumenty jsou sdruženy v částech B a C tohoto třídílného vydání. - Třídílné vydání (Red Book). -- Obsahuje slovníček pojmů. - ISBN: 978-1-911629-47-4 (brožováno)

29639II

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2020, reflecting changes not yet required : as issued at 1 January 2020. Part B.**Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2020, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2020. Díl B.**

London : International Accounting Standards Board, 2020, 894 stran : tabulky, diagramy, rámečky

Publikace obsahuje doprovodné dokumenty ke Koncepčnímu rámci finančního výkaznictví a k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), k Mezinárodním účetním standardům (IAS) a k jejich výkladům (IFRIC, SIC) platným k 1. lednu 2020 - názorné příklady a návody k implementaci. - Třídílné vydání (Red Book). - ISBN: 978-1-911629-48-1 (brožováno)

29639III

International Accounting Standards Board

International Financial Reporting Standards (IFRSs) 2020, reflecting changes not yet required : issued at 1 January 2020. Part C.**Mezinárodní standardy účetního výkaznictví 2020, odrážející dosud nepovinné změny : vydány k 1. lednu 2020. Díl C.**

London : International Accounting Standards Board, 2020, 2466 stran : rámečky

Publikace obsahuje zdůvodnění závěrů ke Koncepčnímu rámci finančního výkaznictví a k Mezinárodním standardům účetního výkaznictví (IFRS 1 - IFRS 17), k Mezinárodním účetním standardům (IAS) a k jejich

výkladům (IFRIC, SIC) platným k 1. lednu 2020 a k názorným příkladům. - Třídílné vydání (Red Book). - ISBN: 978-1-911629-49-8 (komplet 3 dílů, brožováno)

29580I

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2020] : with extensive cross-references and other annotations. Part A

Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2020] : standardy povinné pro účetní období začínající 1. lednem 2020 a po něm, s vyloučením dosud nepovinných změn : Díl A

London : International Accounting Standards Board, 2020, 2087 stran

Publikace přináší nejnovější oficiální konsolidované znění všech mezinárodních standardů (IFRS 1-16, IAS a výkladů IFRIC a SIC) účinných k 1. lednu 2020 s předmluvou k IFRS a přehledem změn. První díl obsahuje texty standardů, které jsou doplněny úvodem a koncepčním rámcem pro sestavování a předkládání účetní závěrky. Toto vydání navíc ve všech třech dílech obsahuje rozsáhlé křížové odkazy a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretations Committee) vydané do 31. prosince 2019, které slouží jako vysvětlivky. Dodatečný vysvětlující materiál pomáhá porozumění a aplikaci standardů IFRS. - Slovníček pojmů. -- Třídílné vydání (The Annotated Blue Book). - ISBN: 978-1-911629-43-6 (brožováno)

29580II

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2020] :with extensive cross-references and other annotations. Part B

Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2020] : standardy povinné pro účetní období začínající 1. lednem 2020 a po něm, s vyloučením dosud nepovinných změn : Díl B

London : International Accounting Standards Board, 2020, 910 stran : tabulky

Druhý díl příručky Mezinárodních standardů účetního výkaznictví přináší doprovodné dokumenty ke Koncepčnímu rámci, standardům IFRS, IAS, výkladům IFRIC a SIC platným k 1. lednu 2020 - názorné příklady a návod k implementaci. Toto vydání navíc ve všech třech dílech obsahuje rozsáhlé křížové odkazy a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretations Committee) vydané do 31. prosince 2019, které slouží jako vysvětlivky. Dodatečný vysvětlující materiál pomáhá porozumění a aplikaci standardů IFRS. - Třídílné vydání (The Annotated Blue Book). - ISBN: 978-1-911629-44-3 (brožováno)

29580III

IFRS Foundation

The annotated International Financial Reporting Standards [2020] :with extensive cross-references and other annotations. Part C

Komentované Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2020] : standardy povinné pro účetní období začínající 1. lednem 2020 a po něm, s vyloučením dosud nepovinných změn : Díl C

London : International Accounting Standards Board, 2020, 2454 stran

Publikace přináší nejnovější oficiální konsolidované znění všech mezinárodních standardů (IFRS 1-16, IAS a výkladů IFRIC a SIC) účinných k 1. lednu 2020. Třetí díl obsahuje zdůvodnění závěrů. Toto vydání navíc ve všech třech dílech obsahuje rozsáhlé křížové odkazy a rozhodnutí Výboru pro interpretace mezinárodního účetního výkaznictví (IFRS Interpretations Committee) vydané do 31. prosince 2019, které slouží jako vysvětlivky. Dodatečný vysvětlující materiál pomáhá porozumění a aplikaci standardů IFRS. - Třídílné vydání (The Annotated Blue Book). - ISBN: 978-1-911629-45-0 (brožováno)

Veřejná správa

29615

Michal Štancel

Nakládání s majetkem státu

Praha : Wolters Kluwer, 2020, xviii, 169 stran

Předmětem monografie je mj. stát jako právnická osoba, entity za stát jednající v soukromoprávním styku, definice majetku státu a jeho kategorizace, zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích a zvláštní předpisy, základní principy nakládání s majetkem státu, obsah pojmů hospodaření a nakládání s majetkem státu a s tím související odpovědnostní vztahy a kontrola. To vše za použití příkladů ze soudní praxe. Autor se zkušenostmi s praktickou aplikací právní úpravy majetku státu a jeho vystupování v právních vztazích se v této publikaci zaměřuje na prvky majetkoprávních vztahů státu z teoretické perspektivy. Právní stav publikace je ke dni 1.2.2020. - Vydání první - Přehled souvisejících právních předpisů. - ISBN: 978-80-7598-693-1 (brožováno)

29634

Pichrt, Kaucký, Kopecký a kolektiv

Zákon o státní službě : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2020, xlviii, 1275 stran

Úvodní slovo k historii vzniku zákona o státní službě, o deklarovaných představách, jeho záměru a schválené konečné verzi. Komentované znění zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě. Související ustanovení a předpisy. Právní stav publikace je k 1.4.2020. - 2. vydání - Přehled souvisejících právních předpisů. - ISBN: 978-80-7598-654-2 (vázáno)

Veřejné finance. Rozpočet

29609

Ministerstvo financí - Sekce Veřejné rozpočty

Státní rozpočet 2020 v kostce : kapesní příručka Ministerstva financí ČR

Praha : Ministerstvo financí ČR, 2020, 58 stran : ilustrace, portrét

Informační příručka popisuje hlavní funkce státního rozpočtu, jeho charakteristiky, proces jeho přípravy a přináší konkrétní informace k rozpočtu na rok 2020. V předmluvě ministryně financí A. Schillerová shrnuje stav veřejných financí v ČR a uvádí priority MF v nastávajícím období. Následují informace v tabulkách a grafech o rozpočtu na rok 2020. Jsou popsány základní ukazatele, příjmy a výdaje státního rozpočtu, vládní vs. státní dluh, mezinárodní srovnání příjmové oblasti ČR se zeměmi OECD a EU, finanční vztahy ČR k rozpočtu EU, finanční vztahy k rozpočtu krajů a obcí, k systému veřejného zdravotního pojištění a makroekonomická východiska pro rok 2020. Přehledný výklad rozpočtového cyklu a jeho fází je obsahem druhé části informační publikace. - Vydání první - Publikace byla připravena na základě dat dostupných k 1.3.2020. - ISBN: 978-80-7586-038-5 (brožováno)

Ostatní

29632

Blanka Říchová

Dějiny Walesu

Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2020, 495 stran : ilustrace, mapy, fotografie

Dějiny velšského území a jeho obyvatel. Historický vývoj Walesu až po jeho autonomii po roce 1999 a současnou velšskou politiku nezávislosti. - Vydání první - Chronologický přehled významných událostí. - ISBN: 978-80-7422-699-1 (vázáno)

29636

Jan Eichler a kolektiv

Evropská bezpečnost 30 let po skončení studené války

Praha : Oeconomica 2019, 269 stran : ilustrace, mapy

Příspěvky v publikaci jsou zaměřené na hlavní bezpečnostní hrozby a rizika, jimž čelí Evropa 30 let po skončení studené války. Autoři vyhodnocují události, ke kterým došlo v letech 2015-2018. Analytický výklad se zaměřuje na hodnocení politických programů, řešení a postupů všech významných účastníků války na Ukrajině, hodnocení politiky Ruské federace a USA a přístupy nejvýznamnějších mezinárodních organizací (NATO, EU, OSN a OBSE). Dále na hodnocení dalších bezpečnostních hrozeb, jimiž jsou Islámský stát a migrace ze zemí oblasti Blízkého východu a severní Afriky do prostoru EU. Zároveň jsou vysvětleny příčiny historického vzniku těchto hrozeb, rozhodování a chování hlavních aktérů, důsledky a zásady jejich postupu na poli mezinárodních bezpečnostních vztahů. - Vydání první - Vysoká škola ekonomická v Praze, na obálce nad názvem: Fakulta mezinárodních vztahů. - ISBN: 978-80-245-2296-8 (brožováno)

29607

Stanislav Balík, Vít Hloušek, Jan Holzer, Lubomír Kopeček, Pavel Pšeja, Andrew Roberts

Od Palackého k Babišovi : česká politika 19. až 21. století

Praha : Dokořán, 2019, 349 stran : ilustrace

Koncentrovaný pohled na současnost a minulost české politiky. V publikaci jsou zachyceny klíčové vývojové trendy posledních desetiletí a století. Autorské příspěvky analyzují, jak politiku a politický systém ovlivňuje dědictví z komunistické i předkomunistické éry. Autoři tím poukazují na skutečnost, že v dramatických změnách sametové revoluce a následných letech je možné najít řadu souvislostí, které pomáhají vysvětlit dnešní stav české politiky. Na jejím příkladu lze ukázat některé z hlavních sil, které utvářejí moderní svět, ať už se jedná o nacionalismus, demokracii, multikulturalismus, dilemata spjatá s malým státem, komunismem, rozdělením státu, neoliberální reformou či vyrovnání se s minulostí. Po úvodní stati o české vyjimečnosti následují dvě části. Ta první připomíná staré režimy: zrod moderní politiky (1848-1918), meziválečné Československo, nedemokratické režimy, pád komunistické moci. Třicet let demokracie mapuje druhá část sborníku a popisuje rozdělení státu v roce 1993, problémy parlamentní demokracie, volební systém, proměny českého stranického systému, ekonomickou transformaci, nedůslednou evropeizaci, westernizaci i oligarchizaci české politiky. Poslední kapitola představuje pět způsobů, jak nahlížet na českou politiku. - První vydání - ISBN: 978-80-7363-968-6 (Dokořán)

29613

Jaroslav Mužík, Radka Löwenhöfferová, Pavel Krpálek

Univerzitní vzdělávání v minulosti, současnosti a budoucnosti

Průhonice : Professional Publishing, 2020, 128 stran

Publikace přináší informace o vývoji univerzitního studia v minulosti a analyzuje současnou situaci v univerzitním vzdělávání z globálního, evropského i českého pohledu. Více z obsahu: diskuse o pojetí vzdělanosti, specifikace univerzitního vzdělávání, hodnocení kvality vysokoškolského vzdělávání ve světě, elektronizace univerzitního vzdělávání v zahraničí, proces transformace k tržnímu hospodářství v ČR a vliv na univerzitní vzdělávání, retrospektivní i perspektivní pohled na vzdělávání. - Vydání první - ISBN: 978-80-88260-45-5 (brožováno)

29627

Ivan Krastev

Už je zítra?, aneb, Jak pandemie mění Evropu

Praha : Karolinum, 2020, 56 stran

Jak bude vypadat svět po koronavirové pandemii? A nežijeme v něm již nějakou dobu? Neučinila pandemie jen zřejmějšími dlouhodobé trendy? Jak by se měly na ekonomickou krizi v době deglobalizace připravit národní státy a jak Evropská unie? Esej politologa I. Krasteva zkoumá politické a kulturní důsledky Covidu-19 jako laboratorního sociálního experimentu. Provokativně analyzuje sociální dopady karanténní dystopie, návrat vládních intervencí, uzavírání hranic národních států, roli odborníků a krizového řízení v demokratických a autoritářských státech (big data

government), etické otázky zdravotnických a ekonomických opatření, mezigenerační a mezinárodní solidaritu. Politologické analýzy a data z výzkumů historických pandemií kombinuje s příklady literárních zpracování či filozofických pojednání a ukazuje paradoxy proměněného světa, pro jehož obyvatele je pandemie společnou zkušeností. - První české vydání - Vydáno ve spolupráci s Centrem pro filozofii, etiku a náboženství FF UK. - ISBN: 978-80-246-4647-3 (brožováno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfc.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfc.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfc.cz/oknihovne.php>